

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Гуманітарно-педагогічний факультет

Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

***Матеріали IV студентської науково-практичної
конференції «ООН в сучасному світі»
до 73-ї річниці ООН***

22 жовтня 2018 р.
м. Київ

IV студентська науково-практична конференція

«ООН в сучасному світі»

Редакційна колегія:

БІЛАН Сергій Олексійович	завідувач кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, доктор історичних наук, професор
ІВАЩУК Максим Володимирович	студент 2-го курсу спеціальності «Міжнародні відносини»
РУДЕНКО Вікторія Юріївна	студентка 1-го курсу спеціальності «Міжнародні відносини»
<i>Науковий керівник:</i> АСАТУРОВ Сергій Костянтинович	доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, кандидат історичних наук

© НУБіП України, 2018
© Автори, 2018

Зміст

<i>АРХИПЕНКО К.Ю. Економічна і соціальна Рада ООН</i>	5
<i>БАБИЧ Н.М.</i>	6
<i>БАРИЛЮК І.О. Україна – фундатор ООН</i>	11
<i>БРУСЛІК А.В. ООН і проблеми світової екології</i>	13
<i>БОЙКО М.М. Конвенція ООН з прав дитини. Роль ООН у її реалізації</i>	15
<i>ВОЛОШИН Є.О. Клімат земної кулі: позиція ООН</i>	18
<i>ВЩЕНКО Є.О. Заснування ООН: Основні завдання та цілі</i>	19
<i>ГНАТЕНКО А.В. ООН по боротьбі з голодом</i>	22
<i>ГРИГОРАШ О.С. ООН і проблеми захисту прав біженців</i>	26
<i>ГЛАДЧЕНКО Р.Б. Україна в ООН: системні проблеми співробітництва</i>	28
<i>ГРИЩУК А.Ф. Історія створення ООН</i>	30
<i>ГУСЄВА А.С. Права людини згідно з Конституцією України і Декларацією ООН 1948р.</i>	32
<i>ДАНЮК Д.О. Конвенція з прав людини та проблеми її реалізації</i>	34
<i>ДУШИНА К.О. ООН у справах біженців</i>	37
<i>ЄРМАКОВ Г.С. Операції ООН по підтриманню миру початок 21 ст.</i>	38
<i>ЗАЛЬВОВСЬКА В.В. Проблеми валютно-фінансової і кредитної діяльності ООН</i>	40
<i>ЗНОВ`ЯК Д.В. Програма ООН з довкілля (UNEP, United Nations Environment Programme)</i>	43
<i>ІСКРА К.В. ООН і проблеми світової економіки</i>	44
<i>ІЩУК І.А. Програма ООН з охорони навколишнього середовища</i>	48
<i>КЕРНИЦЬКА А.І. Історичні передумови створення ООН</i>	49
<i>КІФА Д.Я. Роль ООН в сучасному світі</i>	51
<i>КОВАЛЬЧУК В.О. Штаб-квартира ООН</i>	53
<i>КОЛМАЦУЙ Є.В. Основні ініціативи України в ООН (кінець 20-го початок 21-го ст.)</i>	54
<i>КОРНІЙЧУК Б.В. Передумови та початок створення Ізраїлю</i>	57
<i>КОСТИНА А.В. Глобальні проблеми клімату в діяльності ООН</i>	59
<i>КУШКА Я.О. Палестинська проблема і позиція ООН</i>	61
<i>ЛАСТОВЕНКО А.О. Гуманітарна допомога ООН Україні</i>	64
<i>ЛАТИНІН С.В. ООН у боротьбі з расизмом</i>	66
<i>МАДЯНОВА А.В. Міжнародний суд ООН. Ефективність правозастосування</i>	69
<i>МАЗУР Д.О. Особливості та напрямки гуманітарної діяльності ООН</i>	71
<i>МАЙСТРЕНКО І.В. Україна-фундатор ООН. Роль і діяльність в утворенні організації</i>	73
<i>МАРТИЧЕНКО О.В. Світовий статус і авторитет ООН сьогодні</i>	75
<i>МИШЕНЮК М.Ю. ООН: гендерська рівність</i>	77
<i>МОСКАЛЕНКО О.В. Основні положення ООН щодо боротьби з расизмом і расової дискримінацією</i>	80
<i>МОСЮК І.В. Гуманітарна діяльність Організації Об'єднаних Націй</i>	85
<i>ОСИПЧУК Ю.А. Інформаційно-аналітична робота ООН</i>	91
<i>НОСАЧУК Я.Д. ООН: мета, цілі, принципи</i>	94
<i>ПОДЧЕКО П.А. Організація ООН по боротьбі із голодом</i>	95
<i>ПОПІВСЬКА І.О. Позиція ООН щодо подій на сході України</i>	97
<i>ПОНОМАРЕНКО В.Є. Початок холодної війни: позиція ООН</i>	98

<i>ПУХАЛЬСЬКА І.В. Декларація про принципи міжнародного права</i>	<i>101</i>
<i>РУДЕНКО В.Ю. Позиція ООН щодо врегулюванні конфліктів на пост-радянському просторі</i>	<i>104</i>
<i>САВИЦЬКА А.А. Гендерні питання в політиці ООН</i>	<i>107</i>
<i>СОЛОДКА К.В. Україна в раді ООН з прав людини(англійською)</i>	<i>109</i>
<i>СЛЄПОВ О.Ю. Боротьба ООН з міжнародним обігом наркотиків</i>	<i>111</i>
<i>ТОВКУН І.І. Історія створення Організації Об'єднаних націй</i>	<i>112</i>
<i>ТКАЧЕНКО Ю.В. ООН і «Грецьке питання» 1946-1950 рр.</i>	<i>114</i>
<i>ТРАЧЕНКО К.О. Інституційні засади діяльності ООН та основні напрями її реформування</i>	<i>116</i>
<i>ТОПОЛЬНИК О.В. Питання міжнародної торгівлі в діяльності ООН</i>	<i>118</i>
<i>УМАНЕЦЬ О.О. Напрямки діяльності ООН</i>	<i>124</i>
<i>ЦИБУЛЯ С.О. Проблеми ООН на сучасному етапі</i>	<i>125</i>
<i>ШАБЕЛЬНИК А.А. Рада Безпеки ООН</i>	<i>128</i>

Економічна і соціальна Рада ООН

Архипенко К.Ю.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,*

Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

(ЕКОСОР) – один із головних органів Організації Об'єднаних Націй.

Створена 1946. До її складу входять 54 держави-члени, які обираються Генеральною Асамблеєю ООН на 3 роки із щорічним переобранням третини членів Ради. Постійні члени Ради Безпеки обираються до ЕКОСОР на кожен черговий термін. Україна неодноразово обиралися членом ЕКОСОР (1946, 1977–79, 1989–91, 1993–95, 2002–04). У 2008–2009 вона була членом більшості функціональних комісій ЕКОСОР: Комісії з народонаселення і розвитку, Комісії з наркотичних засобів, Комісії із запобігання злочинності та карного правосуддя, Комісії сталого розвитку, Комісії соціального розвитку. Протягом 2004–2007 входила до складу Статистичної комісії. Україна також представлена у складі Комітету з програми й координації та Комітету по внесках. У жовтні 2009 її обрано членом Ради на період 2010-12 рр. Увійшовши до складу ЕКОСОР від групи східноєвропейських держав, вона і Словаччина замінили там Білорусь і Румунію. Також до складу Ради на зазначений період були обрані Аргентина, Багамські Острови, Бангладеш, Бельгія, Гана, Єгипет, Замбія, Ірак, Італія, Канада, Коморські Острови, Монголія, Руанда, Сполучені Штати Америки, Філіппіни та Чилі.

Серед основних завдань, які покладені на ЕКОСОР, – сприяння формуванню необхідних умов для економічного розвитку і соціального прогресу, підвищення рівня життя і повної зайнятості населення; сприяння міжнародній співпраці в галузі культури, освіти та охорони здоров'я; заохочення до загальної поваги і дотримання прав людини. Діяльність Ради здійснюється шляхом формування загальної стратегії, політики і пріоритетів в економічній, соціальній та суміжних галузях і контролю за їх реалізацію; розробки досліджень і підготовки доповідей з міжнародних питань у галузі культури, освіти, охорони здоров'я, прав людини; проведення всебічних оглядів політики в оперативній діяльності в рамках усієї системи ООН; координації роботи відповідних спеціалізованих установ та інститутів.

Окрім того, ЕКОСОР координує роботу 14 спеціалізованих установ ООН. З ЕКОСОР пов'язані й підзвітні йому виконавчі ради оперативних фондів і програм ООН (Програма розвитку ООН, Дитячий фонд ООН, Фонд народонаселення ООН, Всесвітня продовольча програма). ЕКОСОР подає відповідні рекомендації Генеральній Асамблеї ООН. Найвищим органом ЕКОСОР є чергова сесія, що скликається два рази на рік. Штаб-квартира Ради знаходиться в Нью-Йорку (США). При ЕКОСОР діє понад 20 постійних комісій і комітетів (з природних ресурсів, планування, розвитку, застосування досягнень науки і техніки в цілях розвитку, становища жінок, народонаселення, прав людини тощо). Зокрема, при ЕКОСОР діє регіональних економічних

комісії ООН: Економічна і Соціальна комісія для Азії й Тихого океану, Економічна комісія для Африки, Економічна комісія для Європи, Економічна комісія для Західної Азії, Економічна комісія для Латинської Америки і Карибського басейну. Основним завданням цих комісій є сприяння проведенню погоджених заходів у галузі економічної співпраці країн відповідного регіону. З цією метою вони здійснюють необхідні дослідження, поширюють інформаційні й статистичні матеріали. Постійно діючими органами комісій є їх секретаріати, до складу яких входять різні комітети.

На відміну від допоміжних органів ЕКОСОП, ці комісії мають ширшу компетенцію, користуються правом безпосередньо давати рекомендації державам відповідного регіону. Від часу проголошення своєї незалежності Україна була членом Комісії із соціального розвитку (1991–94, 1996–99); Комісії з питань народонаселення та розвитку (1985–92); Комісії з наркотичних засобів (1994–97); Комісії зі сталого розвитку (1995–97), Комітету з питань програми і координації.

Література

Українська РСР на міжнародній арені: Збірник документів і матеріалів. 1944–1961 рр. – К., 1963; Українська РСР на міжнародній арені: Збірник документів і матеріалів. 1962–1970 рр. – К., 1977; Українська РСР на міжнародній арені: Збірник документів і матеріалів. 1971–1975 рр. – К., 1981; Україна на міжнародній арені: Збірник документів і матеріалів. 1991–1995 рр. – К., 1998, кн. 2; Віднянський С. В., Мартинов А. Ю. Україна в Організації Об'єднаних Націй: 60 років участі у розв'язанні найважливіших міжнародних проблем.

Миротворча діяльність України в ООН

Бабич Н.М.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Статут ООН, який було підписано 26 червня 1945 р., набрав чинності 24 жовтня 1945 р. Цей день щорічно відзначається як День Організації Об'єднаних Націй. Україна входить до складу таких органів ООН, як Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), Комісія із соціального розвитку, Комісія з наркотичних засобів, Виконавча рада Структури ООН з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок «ООН-Жінки», Комітет з інформації, Рада Організації ООН з промислового розвитку (ЮНІДО), Адміністративна рада та Рада поштової експлуатації Всесвітнього поштового союзу, Міжнародний трибунал з морського права, Комітет ООН з внесків, Координаційна рада Об'єднаної програми ООН з ВІЛ/СНІДу. У 1997 р. Міністра закордонних справ України Г. Й. Удовенка було обрано на посаду Голови 52-ї сесії Генасамблеї – найвищу керівну посаду в ООН. Предметом особливої гордості України є те, що саме 52-а сесія ГА ООН, яка увійшла в історію як «сесія реформ», ухвалила всеосяжну програму реформування Організації, запропоновану її Генеральним секретарем К.Аннаном, і надала

потужного імпульсу широкомасштабному оновленню ООН.

Одну з важливих місій, котру виконує ООН є миротворча діяльність. Україна є однією з країн-засновниць ООН – з 1945 по 1991 рік вона брала участь в роботі ООН як УРСР, а з моменту проголошення незалежності – як Україна. Як одна з держав-фундаторів ООН надає особливого значення діяльності ООН з підтримання міжнародного миру та безпеки, розглядаючи участь у ній як важливий чинник своєї зовнішньої політики. Починаючи з липня 1992 р., Україна виступає як значний контрибутор військових підрозділів та персоналу до операцій ООН з підтримання миру (ОПМ). За період незалежності України понад 34 тисяч українських військових та представників органів внутрішніх справ взяли участь у більш ніж 20 миротворчих операціях під егідою ООН. За останніми офіційними даними Секретаріату ООН, Україна станом на початок 2013 року представлена в ОПМ ООН понад 500 «блакитними шоломами» у складі 8-ми миротворчих операцій ООН: у ДРК, на Кіпрі, в Аб'єй (Судан), у Косово, Кот д'Івуарі, Ліберії, Південному Судані та Тимор-Леште. Таким чином, за кількістю персоналу Україна наразі у третій десятці держав-лідерів серед понад 100 країн-контрибуторів до ОПМ ООН. Наша держава активно долучилась до процесу реформування миротворчості з тим, щоб зробити її більш ефективною та адекватною сучасним викликам. Так, саме Україні належать ініціативи щодо зміцнення миротворчого потенціалу ООН шляхом заповнення критичних прогалин у галузі авіаційного забезпечення місій, а також стосовно вдосконалення механізмів юридичного захисту «блакитних шоломів». У 1994 р. Україна стала ініціатором Конвенції з безпеки персоналу ООН та зв'язаного з нею персоналу, а у вересні 2006 р.

Міністр закордонних справ України підписав Факультативний протокол до цієї Конвенції. У грудні 2002 р. на 57-й сесії Генеральної Асамблеї ООН була одностайно схвалена внесена делегацією України резолюція, якою 29 травня було проголошено Міжнародним днем миротворців ООН. За ініціативою нашої держави 7 листопада 2008 р. Генасамблея схвалила Декларацію з нагоди 60-річчя миротворчої діяльності ООН.

Славну сторінку миротворчої діяльності України було відкрито на початку 90-х років 20-го століття, коли розпал політичних протиріч і громадських процесів став каталізатором виникнення військових протистоянь та збройних конфліктів у деяких країнах Європи, зокрема у Югославії.

В 1992 році з метою сприяння політичному врегулюванню югославського конфлікту, який став найкровопролитнішим збройним протистоянням у Європі з часів закінчення Другої світової війни, Генеральний секретар ООН звернувся до керівництва нашої держави з проханням щодо надання українського військового контингенту до складу сил ООН в зоні конфлікту. З цією метою протягом 3 тижнів було створено перший український миротворчий підрозділ – 240-й окремий спеціальний батальйон, у формуванні якого брала участь фактично вся Україна.

15 липня 1992 року два літаки з українськими миротворцями здійснили виліт з дніпропетровського аеродрому у напрямку Боснії. Передова група налічувала 42 військовослужбовця. Після приземлення у Сараєво українські

миротворці одразу опинилися в епіцентрі бойових дій, адже місто і аеродром обстрілювали артилерія та снайпери. Через багато років, у 2013-му, саме ця дата буде визначена Верховною Радою України Днем українських миротворців з подальшим щорічним відзначенням його на державному рівні.

Відповідно до Закону України про схвалення Указу Президента України «Про направлення миротворчого контингенту для участі України у міжнародній миротворчій операції в Косово, Союзна Республіка Югославія» та на основі розробленого плану переміщення було проведено висування та розгортання підрозділів Українського контингенту миротворчих сил для участі в операції («Спільний вартовий») багатонаціональних сил у Косово (КФОР).

З 17 вересня 1999 року Український контингент миротворчих сил загальною чисельністю 250 осіб у складі 37 окремої спеціальної роти та 14 вертолітного загону виконували завдання у складі сил КФОР.

26 листопада 1999 року 37 окрема спеціальна рота оперативно увійшла до складу польського батальйону багатонаціональної бригади «Схід» (загальне командування здійснює США). На українські підрозділи покладено завдання щодо контролю та спостереження на пропускному пункті Дращковце, патрулювання у секторі Р-3Д (адміністративна одиниця Косово з центром у Стрпче), транспортування вантажів тощо. 14-й вертолітний загін знаходиться у складі авіаційної оперативної групи у безпосередньому підпорядкуванні командуванню КФОР.

Протягом липня 2000 року 37 окрему спеціальну роту було замінено на 1-й окремий спеціальний батальйон (українську частину українсько-польського батальйону). Станом на грудень 2000 року до УКМС входить 1 окремий спеціальний батальйон – 267 осіб, 14 окремий вертолітний загін – 66 осіб, а також офіцери зв'язку у штабі КФОР – 4 особи.

Мужність та високий професіоналізм особового складу українського військового контингенту, успішне виконання ним завдання створили військовослужбовцям заслужений авторитет в очах командування сил ООН, Секретаріату ООН і держав-членів організації.

Серед інших миротворчих операцій значне місце займає операція з підтримання миру в Анголі.

Починаючи з 1996 року на підставі Постанови ВР України «Про надання до місій в ООН в Анголі інженерно-мостового підрозділу чисельністю 200 осіб» та згідно резолюції РБ ООН №976 від 8 лютого 1995 року в період з січня до березня від ЗСУ до місії ООН відправлено 5 військових спостерігачів ООН, 9 штабних офіцерів, а також окрему понтонно-мостову роту, яка виконувала своє завдання до кінця 1996 року.

Ще одним свідченням рішучості України зробити вагомий внесок у справу встановлення миру в Гватемалі стала наша участь в складі місії ООН. З березня по червень 1997 року в складі місії перебувала група військових спостерігачів України в кількості восьми чоловік.

Одна з найбільших операцій з участю українців розгорнута в Сьєрра-Леоне. В липні 1999 року сьєрра-леонський уряд та опозиціонери підписали угоду, яка була направлена на зупинення жорстокої війни. Спочатку мир в

Сьєрра-Леоне підтримали східно-африканські сили на чолі з нігерійськими командувачами. Але в квітні 2000 року ООН формально прийняла на себе миротворчі обов'язки. 17 грудня 2000 року два кораблі з технікою миротворців залишили територіальні води України й направилися до цієї невеликої країни на західному узбережжі Африки. Паралельно відбувалися авіарейси з особовим складом миротворців (634 миротворця з 220 бронетранспортерами та 220 вантажними автомобілями ЗСУ). Українські блакитні шоломи займаються тут підготовкою місцевих спеціалістів, ремонтом автомобільної й бронетанкової техніки, виконують завдання з розвідки, перевезення людей, техніки, продуктових вантажів тощо. Внесок українців колись оцінять певною мірою, але багато ціннішими є вже сьогодні слова подяки від місцевого населення, яке поволі позбувається страху вільно ходити по власній землі. Миротворча операція в Сьєрра-Леоне може виявитися однією з найскладніших з усіх, що доводилося виконувати українським військовикам. Річ у тім, що досі, незважаючи на формальне перемир'я між урядом, підтриманим міжнародною громадськістю, і Єдиним Революційним Фронтом, у країні діє велика кількість повстанських загонів, фактично непідконтрольних нікому, крім своїх вантажів. Ці угруповання добре озброєні й схильні здійснювати напади як на миротворців, так і на місцеве населення, котре постійно тероризується. Варто зауважити, що деякі країни відмовилися брати участь у сьєрра-леонському врегулюванні.

За всю сучасну історію вітчизняної армії наймасштабнішою була українська миротворча місія в Іраку, в рамках якої підрозділи Збройних Сил України у 2003-2008 роках брали участь в Іракській війні в складі коаліційних військ під проводом США. За цей період до процесу встановлення миру і стабільності в Іраку було задіяно 1690 українських військовослужбовців, 18 з яких загинуло і понад 40 отримали поранення. Українські миротворці виконували свої обов'язки пліч-о-пліч з польськими і американськими військовими. Щоб уникнути ворожого радіо-прослуховування, в ході іракської кампанії українські військові спілкувалися через радіозв'язок лише українською мовою, використовуючи кодові українські слова, оскільки у цій країні англійську і російську добре розуміли. Як потім зізнавалися українські ветерани, які пройшли Ірак, рідна мова неодноразово рятувала їм життя під час конфлікту. На сьогодні одним із основних регіонів миротворчої активності України є африканський континент, де українські військовослужбовці в складі місій ООН сприяють врегулюванню нестабільної ситуації у Ліберії, Судані, Демократичній Республіці Конго та Кот-д'Івуарі. Українські миротворці також беруть участь у місіях НАТО в рамках операції «KFOR» в Косово та морської операції «Активні зусилля», а також у складі Міжнародних сил сприяння безпеці в Афганістані.

Крім того, Збройні Сили України активно задіяні до діяльності Спільних миротворчих сил в Зоні безпеки Придністровського регіону Республіки Молдова, а також в операції ЄС по боротьбі з піратством «Аталанта».

Мотиви участі України в цих небезпечних операціях – підвищити міжнародний авторитет країни. Є причини й суто фінансові. Такий підхід до

участі нашої держави у безпекових процесах сприяє зміцненню її міжнародних позицій та національної безпеки, а також виникненню нових можливостей поглиблення економічної співпраці з відповідними державами. З точки зору Збройних Сил України, позбавлених тягаря безпосередньої участі у збройних конфліктах у якості однієї зі сторін, участь у миротворчих операціях дає можливість ознайомитися з досвідом інших країн в галузі оборонного планування та реформування збройних сил, а також набути навиків всебічного забезпечення активних військових дій. Миротворча діяльність України цілком ґрунтується на міжнародному праві урегулювання конфліктів і відповідно викликає повагу та довіру серед держав.

З політичної точки зору участь нашої країни в миротворчих операціях ООН є виключно важливою для подальшого зміцнення міжнародного авторитету України, її ролі в зусиллях міжнародного співтовариства, спрямованих на підтримання міжнародного миру і стабільності, розвитку співробітництва з євроатлантичними структурами безпеки, створення додаткових сприятливих передумов для інтеграції в європейський простір.

На міжнародних миротворчих операціях ООН, в яких Україна бере участь з 1992 р., наша країна заробила близько 100 млн. долл. США.

За більш ніж 20 років українські миротворці взяли участь в операціях з підтримки миру в таких регіонах, як Косово, Боснія і Герцеговина, Східна Славонія, Ангола, Македонія, Гватемала, Таджикистан, Афганістан, Хорватія, Кувейт, Сьєра-Леоне, Придністров'я, Ірак, Ліван, Ефіопія, Еритрея, Грузія, Судан, Кот-д'Івуар, Демократична Республіка Конго тощо.

Україна, як одна з держав-засновниць ООН та відповідальний член міжнародного співтовариства, продовжує відгравати активну роль у миротворчих місіях і по сьогоднішній день, здійснюючи важливий внесок разом з іншими країнами у зміцнення миру та стабільності, розв'язання збройних конфліктів і недопущення виникнення нових осередків напруги. Всього станом на сьогодні в 10 міжнародних місіях і операціях беруть участь понад 600 військовослужбовців Збройних Сил України, які, підтримуючи благородну традицію, сприяють розв'язанню збройних протистоянь. Українська держава має намір й надалі продовжувати миротворчу діяльність, тим самим виконуючи свої обов'язки перед міжнародним співтовариством та здійснюючи внесок у зміцнення миру та стабільності на нашій планеті.

Література

1. Стаття на сайті офіційного посольства України в США <https://usa.mfa.gov.ua/ua/press-center/news/17905-mirotvorcha-dijalynisty-ukrajini>
2. Інформаційне джерело – Вікіпедія Дослідницька робота кандидата політичних наук Гуменюк А.Г., а саме:
 - Із архіву МЗС України.
 - Резолюція Ради Безпеки ООН №976 від 8 лютого 1995 року.
 - Із архіву МЗС України.
 - Із архіву Міністерства Оборони України.
 - Гмиря О. Наші люди в Африці // Президентський вісник. – 2000. –

Україна – фундатор ООН

Барилюк І.О.

*І курс, група МВ-18003Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,*

Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Становище України в світі у повоєнний період полягала в поверненні її як суб'єкта міжнародного права на арену міждержавних відносин.

У 1944 р. було відновлено Наркомат закордонних справ України.

У 1945 р. делегація України взяла участь у міжнародній конференції і підписала декларацію про заснування Організації Об'єднаних Націй.

Перший віце-голова підготовчої комісії, перший голова комітету (з політичних питань і безпеки) першої сесії Генеральної асамблеї ООН – Д. Мануїльський.

Україна стала одним із фундаторів цієї організації, не раз входила до багатьох її комісій і комітетів.

1948-1949 рр. Україну обрала непостійним членом Ради Безпеки ООН. Україна підписала мирний договір з колишніми союзниками гітлерівської Німеччини – Італією, Румунією, Угорщиною та Фінляндією.

1948 р. вона – підписала міжнародну конвенцію про режим судноплавства Дунаєм.

УРСР була представлена в 20 міжнародних організаціях і уклала 65 міждержавних угод.

В Києві відкрилося Консульство Польської Народної Республіки, згодом – дипломатичні представництва інших країн Східної Європи.

Україна брала активну участь у розвитку економічних зв'язків СРСР із зарубіжними країнами.

З 1953р. УРСР щороку вносила значні кошти у Фонд ООН до країн, що розвиваються, готувала і надсилала до них кваліфіковані кадри.

Поступово розвивається міжнародні наукові та культурні зв'язки, обмін наукової інформації. Українські та зарубіжні вчені спільно виконали чимало наукових розробок

У 1950 р. 20 млн. трудящих УРСР підписали відозву до народів світу про заборону атомної зброї, яку прийняв у Стокгольмі Постійний комітет Всесвітнього конгресу прихильників миру.

У вересні 1951 р. у Києві відбулася перша українська республіканська конференція прихильників миру.

Таким чином Україна брала активну роль в заснуванні ООН, та була одним з фундаторів цієї організації.

На Ялтинській конференції (7 лютого 1945 р.) радянська делегація внесла пропозицію, щоб кілька радянських республік були запрошені на конференцію Об'єднаних Націй як засновники міжнародної організації безпеки. Сторони підтримали цю пропозицію стосовно УРСР і БРСР, і було прийнято

рішення, що уста-новча конференція Об'єднаних Націй відкриється 25 квітня 1945 р. у Сан-Франциско.

Український уряд наполегливо і цілеспрямовано готувався до цієї конференції. Було складено меморандум, у якому всебічно висвітлювався історико-культурний розвиток українських земель, неспростовно, з посиланням на численні факти доводилось законне право України як однієї з держав, що найбільше потерпіли від фашистської агресії, брати участь у створенні нової міжна-родної організації.

У перші дні роботи конференції у Сан-Франциско радянська делегація порушила питання про включення УРСР та БРСР до складу держав – засновниць ООН. Цю пропозицію було прийнято, і 6 травня 1945 р. українська делегація на чолі з народ-ним комісаром закордонних справ УРСР Дмитром Мануїльським прибула до Сан-Франциско. Д. Мануїльський очолив на конференції комітет, де була сформульовані преамбула, цілі й принципи Статуту ООН. З ініціативи УРСР до Статуту було включено ряд важливих положень, зокрема положення про сприяння міжнародному співробітництву у вирішенні економіч-них і соціальних проблем, про загальну повагу і дотримання прав та основних свобод людини незалежно від расової належ-ності, статі, мови і релігії.

25 червня 1945 р. дев'яте пленарне засідання конференції схвалило Статут ООН, Статут Міжнародного Суду та Угоду про підготовчу комісію, а 26 червня відбулося підписання установчо-го акта цієї організації – Статуту ООН. 22 серпня 1945 р. Президія Верховної Ради Української РСР ратифікувала Статут ООН. З моменту створення ООН і до дня проголошення незалежності України ООН була фактично єдиною трибуною, через яку міжна-родна громадськість отримувала інформацію про історію і куль-туру українського народу. Представників України не раз обирали на високі пости у різних органах ООН.

Новий етап участі незалежної України в міжнародних органі-заціях почався з 24 серпня 1991 року. Цього ж року, вперше за 45 років членства в ООН, делегація України брала участь у роботі сесії ГА ООН, керуючись тільки інтересами власної держави.

Сучасними пріоритетними сферами діяльності ООН для України є:

– розробка ефективних підходів до зміцнення міжнародної та регіональної безпеки;

–більш повне залучення ООН до процесу роззброєння, зо-крема ядерного, зниження військового протистояння у різних ре-гіонах світу, проведення конструктивного діалогу з проблем кон-версії, участь у формуванні нових і зміцненні існуючих регіо-нальних структур безпеки, налагодження співробітництва з ними;

– використання досвіду ООН для розв'язання соціально-еко-номічних проблем, експертної допомоги в інтересах державного будівництва України, сприяння переходу до ринкової економіки;

–використання унікальних можливостей ООН для ведення діалогу з представниками інших держав.

Перебуваючи у вересні 1995 р. у Києві, Генеральний секретар ООН Бутрос Бутрос Галі зазначив: «У тому, що стосується Організації Об'єднаних Націй, роль України є унікальною і важливою. Я впевнений, що в найближчому майбутньому ми зміцнимо наші відносини, особливо у сфері інформації».

Література

histori.vn.u; studfiles.net., kimo.univ.kiev.ua

ООН і проблеми світової екології

Бруслік А. В.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Питання ресурсів світового океану, атмосферного повітря, в ХХІ ст. ставлять проблему координації зусиль з їх раціонального використання. Із розвитком цивілізації проблеми стосунків між природою та суспільством дедалі загострюються. Оскільки глобальні проблеми неможливо вирішити на рівні окремих країн, то один із ефективних способів вирішення проблеми – міжнародне співробітництво ООН, МВФ, ВТО, у сфері економічної, екологічної та військово-політичної безпеки людства. Розрізняють *загальнополітичні* (ООН, Рада Європи, Європейський парламент, Співдружність Незалежних Держав та ін.) та *спеціальні* (Європейський Союз, НАТО та ін.) організації.

Міжнародна конференція під егідою ООН з проблем екології й майбутнього розвитку цивілізації в червні 1992 р. в Ріо-де-Жанейро, прийшла до висновків, що у рамках сучасного економічного розвитку неможливо створити умови розвитку для всіх країн світу, бо вона не піддається централізованому плануванню. Причиною є нестримне зростання споживання та наявність механізму саморегулювання.

Основні вимоги до нової моделі соціально-економічного розвитку:

Повинно бути враховано інтегровані інтереси суспільства й лише потім інтереси приватного підприємництва;

Здійснювати це можливо за умови орієнтації світового співтовариства на *колективні, суспільні* форми власності, які значно розширюють можливості планового регулювання економіки й реалізації програми розв'язання глобальних проблем.

Значну роль у розв'язанні продовольчої проблеми відіграють різноманітні міжнародні організації, прикладом якої є продовольча і сільськогосподарська організація (ФАО), яка об'єднує близько 190 держав світу. Саме з ініціативи ФАО в 1996 р. було прийнято Римську декларацію про всесвітню продовольчу безпеку і план дій всесвітньої зустрічі на найвищому рівні з проблем продовольства.

Основні напрями міжнародного співробітництва:

1)Збереження природних систем; 2) Раціональне використання природних

ресурсів;

3) Створення ефективної системи міжнародної екологічної відповідальності;

Реалізація даних напрямків передбачає низку заходів:

- Фінансова допомога відсталим країнам; - Технічні розробки ресурсозбереження;

- Перебудова національних економік – Екологічне оподаткування;

Види міжнародного співробітництва:

Парламентське співробітництво орієнтоване на координацію законодавчої діяльності. Воно передбачає розробку рекомендаційних законів з питань екології. Націлене на реалізацію екологічних програм під егідою ООН. Науково-технічне співробітництво сприяє взаємному обміну інформацією наукового характеру. У його рамках проводиться спільне виконання природоохоронних розробок. Укладання договорів є однією з основних форм міжнародного співробітництва з проблем навколишнього середовища. Договори поділяються на: двосторонні, багатосторонні угоди та міжнародні конвенції.

Перша міжнародна конвенція була укладена кількома європейськими країнами в 1882 р в Парижі для охорони птахів, корисних сільському господарству. Сучасна практика конвенційного регулювання стосується питань, пов'язаних з можливим впливом на навколишнє середовище небезпечних видів діяльності. Прийняті угоди дозволили отримати конкретні результати. Так, в результаті реалізації Конвенції про запобігання транскордонного забруднення атмосфери на великі відстані (1979) вдалося знизити рівень забруднення повітря в Європі. Зменшилася кількість вбитих слонів в Африці через прийняття в 1990 р Конвенції про міжнародну торгівлю зникаючими видами дикої флори і фауни. Відповідно до Угоди 1991 в Антарктиді заборонені розвідка і видобуток корисних копалин строком на 50 років. Іншою формою міжнародного співробітництва є створення міжурядових спеціалізованих організацій при ООН. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН (1962) «Економічний розвиток і охорона природи» багато в чому визначила політику самої організації.

Стокгольмська конференція (червень, 1972) про середовище проживання людини стала першим визнанням світовою громадськістю факту екологічної кризи. Саме за рішенням цієї конференції створена спеціальна структура ООН – Програма ООН по навколишньому середовищу (ЮНЕП), яка займається найбільш гострими проблемами екологічної кризи. Одне з починань ЮНЕП – створення всесвітньої системи стеження (моніторингу) за станом і змінами біосфери.

Основною міжнародною неурядовою організацією, засновником світового природоохоронного руху є Міжнародний союз охорони природи і природних ресурсів (МСОП), створений за ініціативою ЮНЕСКО (1948, Фонтенбло). З ініціативи МСОП була створена Червона книга про стан зникаючих видів ссавців, птахів, рептилій, амфібій. Також була складена Зелена книга, де представлені відомості про рідкісні ландшафти земної кулі.

Проблемою ООН є те, що не всі рішення є юридичними нормами, оскільки чимало ухвал мають дорадчий та регламентаційний характер.

Отже, можна визначити роль ООН у вирішенні проблем світової екології.

1. ООН сприяє розв'язанню екологічних проблем на різних рівнях – всепланетному, регіональному, національному;

2. ООН у змозі реалізувати аналіз екологічних проблем;

3. ООН включає абсолютну більшість країн світу, а тому володіє ефективним механізмом координації їх зусиль у розв'язанні глобальних екологічних проблем.

Саме завдяки ООН у людства є шанс на виправлення екологічної ситуації на планеті Земля.

Література

1) Дані Міністерства охорони навколишнього природного середовища України: [Електронний ресурс]. – <https://menr.gov.ua/content/programa-oon-z-navkolishnogo-seredovishcha-yunep.html>

2) Степко О.М. Розвиток і проблеми діяльності Інформаційних центрів ООН // Дослідження світової політики. – Вип.16. – Київ 2001. – С. 60-67.

3) Організація Об'єднаних Націй: структура, досягнення, успіхи // Відродження. – 1998. – № 5. – С. 2-6.

Конвенція ООН з прав дитини. Роль ООН у її реалізації

Бойко М.М.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,*

Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Конвенція ООН про права дитини – міжнародний правовий документ, що визначає права дітей в державах-учасниках. Конвенція з прав дитини є першим і основним міжнародно-правовим документом обов'язкового характеру, що присвячений широкому спектру прав дитини. Документ складається з 54 статей, що деталізують індивідуальні права осіб віком від народження до 18 років (якщо згідно застосовним законам повноліття не настає раніше) на повний розвиток можливостей в умовах, вільних від голоду і нужди, жорстокості, експлуатації та інших форм зловживань. Учасниками Конвенції з прав дитини є Святий Престол і всі країни-члени ООН, крім США, Південного Судану і Сомалі.

Історія

Одним з перших кроків Генеральної Асамблеї ООН щодо захисту прав дітей було створення в 1946 році Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ). Через два роки, в 1948 році Генеральною Асамблеєю була прийнята Загальна декларація прав людини. В її положеннях і положеннях Міжнародних пактів 1966 року, що стосуються прав людини, визнається, що діти є об'єктом особливого захисту.

Але першим актом ООН, що стосуються прав дітей, стала прийнята Генеральною Асамблеєю в 1959 році Декларація прав дитини, в якій були сформульовані десять принципів, що визначають дії всіх, хто відповідає за здійснення всієї повноти прав дітей, і яка мала на меті забезпечення їм

«щасливого дитинства». Декларація проголосила, що «людство зобов'язане давати дитині найкраще, що воно має», гарантувати дітям користування всіма правами і свободами на їх благо і благо суспільства.

Під час роботи над Конвенцією і після її прийняття Генеральною Асамблеєю були організовані наради, в яких брали участь організації, органи та спеціалізовані установи ООН з метою привернути увагу і поширити інформацію про Конвенцію, що має глобальне значення для здійснення прав людини – прав дітей. Конвенція прийнята резолюцією 44/25 Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1989, 26 січня 1990 року почалося підписання Конвенції. Конвенція набула чинності 2 вересня 1990 роки після ратифікації її двадцятьма державами. На Віденській конференції з прав людини в 1993 році було прийнято рішення домогтися того, щоб до 1995 року Конвенція стала універсальною для всіх держав. У 1995 році в пункт 2 статті 43 Конвенції була внесена поправка, що набула чинності в 2002 році.

Перша частина. Статті 1-4 визначають поняття «дитина», стверджують пріоритетність інтересів дітей та зобов'язання держав-учасниць вживати заходи для вільного від дискримінації здійснення прав, закріплених у Конвенції. Статті 5-11 визначають перелік прав на життя, ім'я, громадянство, право знати своїх батьків, право на піклування батьків, права та обов'язки батьків по відношенню до дітей. Статті 12-17 містять права дітей на вираження своїх поглядів, право на існування власного майна, на свободу думки, совісті і релігії, асоціацій і мирних зборів, доступ дитини до поширення інформації.

Статті 18-27 визначають обов'язки держави щодо допомоги батькам і законним опікунам, а також захисту дітей від жорстокого поводження з боку осіб, що піклуються про них, права дітей, позбавлених сімейного оточення або усиновлюваних, неповноцінних в розумовому або фізичному відношенні, біженців, права дітей на охорону здоров'я, соціальне забезпечення і рівень життя, необхідний для їх розвитку. Статті 28-31 закріплюють права дітей на освіту, користування рідною мовою і культурою, сповідування своєї релігії, відпочинок і дозвілля. Статті 32-36 встановлюють відповідальність держави у захисті прав дітей від експлуатації, незаконного вживання наркотиків, спокушання, викрадення і торгівлі дітьми. Статті 37-41 забороняють застосовувати смертну кару і довічне тюремне ув'язнення без можливості звільнення за злочини, що були вчинені до 18 років, забороняють тортури і принизливі покарання для дітей, визначають права дитини при її звинуваченні в злочинних діяннях або позбавлення волі, а також права дітей на захист під час збройних конфліктів і війн. Держави зобов'язані вживати заходи щодо реабілітації та соціальної реінтеграції дітей-жертв, яких зневажали, експлуатували чи зловживали, і зберігають за собою право захисту прав дитини на більш високому рівні, ніж передбачено Конвенцією.

Друга частина. Статті 42-45 розповідають про Комітет з прав дитини, про його структуру, функції, права та обов'язки, а також зобов'язують держави інформувати дітей та дорослих про принципи і положення Конвенції.

Третя частина. Статті 46-54 вказують вирішення процедурно-правових проблем дотримання державами положень Конвенції. На відміну від багатьох

конвенцій ООН, Конвенція з прав дитини доступна для підписання всіма державами, тому її учасником може стати той, хто не є членом ООН Святого Престолу.

Новаторство Конвенції полягає насамперед у тому обсязі прав, визначених для дитини. Деякі з прав вперше були зафіксовані саме в Конвенції.

Про право на освіту. Конвенція в ст. 28 гарантує дітям безкоштовну і обов'язкову початкову освіту і вимагає від держав-членів ООН заохочення розвитку різних форм середньої освіти, як загальної, так і професійної, забезпечення його доступності для всіх дітей та вжиття необхідних заходів, таких як введення безоплатної освіти.

Про виховання дітей. Невід'ємну частину освіти становить виховання. Серед завдань сімейного виховання Конвенція (ст.18) вимагає, щоб «докладалися всі можливі зусилля до того, щоб забезпечити визнання принципу загальної та однакової відповідальності обох батьків за виховання і розвиток дитини. Батьки, або у відповідних випадках законні опікуни, несуть основну відповідальність за виховання і розвиток дитини. Найкращі інтереси дитини є предметом їх основного піклування».

Ст.20 визначає завдання суспільного виховання дітей (догляду за ними), що залишилися без батьків. «Такий догляд може включати, зокрема, передачу на виховання, усиновлення або, у разі необхідності, направлення до відповідних установ за доглядом над дітьми. При розгляді варіантів зміни необхідно належним чином враховувати бажаність наступництва виховання дитини та її етнічне походження, релігійну і культурну належність, рідну мову».

Ст.21 Конвенції визначає права дитини при усиновленні в іншій країні: «усиновлення в іншій країні може розглядатися як альтернативний спосіб догляду за дитиною, якщо дитина не може бути передана на виховання або в сім'ю, яка могла б забезпечити її виховання або усиновлення, і якщо забезпечення якогось потрібного догляду в країні походження дитини є неможливим».

Принциповою у забезпеченні прав дітей на виховання є ст. 29 цього документа. Практично в ній регламентуються для країн-учасниць пріоритети мети суспільного виховання.

Комітет з прав дитини (КПР) є органом 18 незалежних експертів, який контролює здійснення державами-учасницями Конвенції про права дитини. Він також здійснює моніторинг реалізації двох факультативних протоколів до Конвенції про залучення дітей у збройний конфлікт (ОПАК) та про продаж дітей, дитячої проституції та дитячої порнографії (ОПС). 19 грудня 2011 року Генеральна Асамблея ООН схвалила третій Факультативний протокол про процедуру спілкування (ОПІС), який дозволяє окремим дітям подавати скарги на свої права згідно з Конвенцією та її першими двома факультативними протоколами. Цей Протокол набрав чинності в квітні 2014 року.

Всі держави-учасники повинні подавати регулярні доповіді Комітету про те, як ці права застосовуються. Держави повинні подати початкову доповідь через два роки після приєднання до Конвенції, а потім періодично звітувати

кожні п'ять років. Комітет розглядає кожен звіт та висловлює свої занепокоєння та рекомендації державі-учаснику у формі «заключних зауважень».

Комітет також розглядає початкові доповіді, які повинні бути подані державами, які приєдналися до перших двох факультативних протоколів до Конвенції про залучення дітей до збройного конфлікту та про продаж дітей, дитячу проституцію та дитячу порнографію.

Комітет також може розглянути індивідуальні скарги, що стосуються порушень Конвенції про права дитини та його перших двох факультативних протоколів (ОРАС та ОРПС) держав-учасниць ОПК, а також розслідування обвинувачень у серйозних або систематичних порушеннях прав згідно з Конвенцією та два її факультативні протоколи.

Література

Офіційний сайт «Unicef»

Сайт «Council of Europe»

Клімат земної кулі: позиція ООН

Волошин Є. О.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Багато вчених поділяють думку, що інтенсивна економічна діяльність людини і надмірне споживання природних ресурсів негативно впливають на стан кліматичної системи нашої планети. Причиною цього є зростаюча концентрація в атмосфері парникових газів, що затримують інфрачервоне випромінювання Землі. Саме посилення парникового ефекту призводить до розбалансування усталеної кліматичної системи. У наш час екологія ставить перед людством непросту задачу: стабілізувати клімат, чи хоча б пом'якшити невідворотні наслідки його зміни.

З метою проведення науково-технічних і соціально-економічних оцінок глобальної зміни клімату і пов'язаних з цим проблем «Всесвітньою метеорологічною організацією» (ВМО), і «Програмою ООН по навколишньому середовищу» (ЮНЕП) в 1988 році засновано «Міжурядову групу експертів зі зміни клімату» (ІРСС). ІРСС є найбільш авторитетною міжнародною організацією, що займається оцінкою зміни глобального і регіонального клімату у минулому, сьогоденні та майбутньому, оцінкою дії зміни клімату і можливостей адаптації до неї.

Доповіді з оцінками ІРСС містять узагальнення всіх відомих досліджень про стан кліматичної системи, а також прогнози зміни клімату, впливу цієї зміни на навколишнє середовище і життєдіяльність людини, та рекомендації щодо адаптації людства до цих змін. Визнанням значного внеску ІРСС в розуміння цієї глобальної і дуже важливої для людства проблеми з метою пом'якшення негативних наслідків глобального потепління, стало присудження «Міжурядовій групі експертів зі зміни клімату» Нобелівської премії миру в

2007 році.

Найбільш нові і систематизовані матеріали щодо глобальної зміни клімату містяться в останній, «Четвертій доповіді IPCC», яка була прийнята на XXVII сесії міждержавної групи експертів у листопаді 2007 року в Іспанії. У цій доповіді вчені повідомили про своє бачення причин глобального потепління і ролі антропогенної дії на клімат, а також представили оцінки майбутньої зміни клімату для різних сценаріїв економічного, технологічного та соціального розвитку світової спільноти.

9 травня 1992 була прийнята Рамкова конвенція ООН про зміну клімату. Метою конвенції є стабілізація концентрацій парникових газів в атмосфері на такому рівні, що не допускав би небезпечного антропогенного впливу на клімат планети. Основою дії Рамкової конвенції ООН про зміну клімату є принцип загальної, але диференційованої відповідальності сторін за кліматичні зміни, що відбуваються.

Україна підписала 11 червня 1992 року і ратифікувала 29 жовтня 1996 року «Рамкову Конвенцію ООН про зміну клімату» й тим самим взяла на себе певні зобов'язання. Серед них – систематичні спостереження та дослідження клімату на території країни, що передбачено статтею 5 Конвенції, і цим займаються національні гідрометеорологічні служби, у тому числі й України.

Країни-учасниці Рамкової Конвенції щороку зустрічаються на кліматичній конференції ООН. Найвідоміша з них відбулася в 1997 році в японському місті Кіото, на якій був прийнятий Кіотський протокол. У ньому зафіксовано скорочення викидів парникових газів до певного рівня усіма промислово розвинутими країнами.

Підсумовуючи вищезазначене, бачимо, що міжнародне екологічне право має безпосереднє відношення до боротьби зі зміною клімату. Всесвітня індустріалізація та незмінне збільшення населення Землі прямо пропорційно створює великі завдання для міжнародної спільноти, багато з них вирішуються, інші ж залишаються і будуть актуальні і для майбутнього. Незважаючи на різноманіття думок, без основного наріжного каменю міжнародного права – ООН, зазначена статтею проблема не мала б широкого обговорення, тому залишається лише консолідуватися, вивчати суть проблеми та відсторонювати її від політичного життя, адже життя на Землі є найвищою цінністю людини.

Література

1. С.В. Зінченко. Участь України у виконанні Рамочної Конвенції ООН по зміні клімату. «Кіотський протокол»: навч.-метод. зб. // Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій; – Чернігів: ЦППК, 2010. – 55 с.

2. ЗУ «Про ратифікацію Рамкової конвенції ООН про зміну клімату»

ООН: ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ЦІЛІ

Віценко Є.О.

*І курс, група МВ-18001б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України.*

*Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н, доцент,
ціональний університет біоресурсів і природокористування України.*

Організація Об'єднаних Націй (ООН) – глобальна міжнародна організація, заснована 24 жовтня 1945 на конференції у Сан-Франциско на підставі Хартії Об'єднаних Націй. Декларованою метою діяльності організації є підтримання і зміцнення миру і міжнародної безпеки та розвиток співробітництва між державами світу.

Головні органи ООН: Генеральна Асамблея (ГА), Рада Безпеки (РБ), Секретаріат, Міжнародний Суд, Економічна і соціальна рада; Рада з Опіки.

Члени-засновники – 51 держава. Станом на 1998 рік ООН нараховувала 185 держав-членів. З 14 липня 2011 року має 193 держави-члени. Західна Сахара та інші маленькі держави не приєдналися до ООН через їх невизнання. Статус члена ООН надається на основі рекомендації Ради Безпеки ООН та рішення ГА ООН. У практиці ООН існує статус спостерігача, який надається на прохання держав, що не є членами ООН. Станом на 2010 статус спостерігача в ООН має Ватикан. Статусом спостерігача користується Палестинська автономія.

Друга світова війна, що розпочалася 1 вересня 1939 р. агресією Німеччини проти Польщі, наочно показала, що Ліга Націй не впоралася зі своїм головним завданням – недопущенням нової світової війни. У зв'язку з цим у роки Другої світової війни виникла ідея створення нової міжнародної політичної організації, яка б змогла надійно забезпечити мир і безпеку. Перший імпульс у формуванні цієї ідеї був наданий Атлантичною хартією, підписаною президентом США Ф.Д. Рузвельтом і прем'єр-міністром Великої Британії В. Черчиллем 14 серпня 1941 р., І Декларацією уряду СРСР на Міжсоюзній конференції в Лондоні 24 вересня 1941 р. На договірно-правовому рівні ця ідея вперше була закріплена в Декларації про дружбу й взаємодопомогу уряду Радянського Союзу й уряду Польської Республіки від 4 грудня 1941 р.

Восени 1943 р. у Москві відбулася конференція міністрів закордонних справ СРСР, Великої Британії й США, що прийняла 30 жовтня Декларацію чотирьох держав з питання про загальну безпеку, підписану також Китаєм.

У цьому документі вказувалося на «необхідність створення в якомога коротший строк загальної міжнародної організації для підтримки миру й безпеки». У Декларації також проголошувалися принципи майбутньої організації, тобто мова йшла вже про рішення створити таку організацію. Це рішення отримало підтвердження з боку керівників трьох провідних держав антигітлерівської коаліції – СРСР, США й Великої Британії на їх конференції в Тегерані 1 грудня 1943 р.

Відповідно до пропозиції уряду США з 21 серпня по 7 жовтня 1944 р. у Думбартон-Оксі, передмісті столиці США Вашингтону, відбулася конференція за участю СРСР, США, Великої Британії й Китаю, на якій було погоджено текст підсумкового документа – «Пропозиції щодо створення Загальної міжнародної організації безпеки». Ці пропозиції лягли в основу вироблення проекту Статуту ООН. Слід зазначити, що в Думбартон-Оксі не вдалося вирішити багато важливих питань діяльності майбутньої організації: про

порядок голосування в Раді Безпеки, про склад первісних членів майбутньої організації, про долю підмандатних територій, про зміст Статуту Міжнародного Суду. Згоди з цих питань вдалося досягти під час Ялтинської конференції лідерів СРСР, США і Великої Британії в лютому 1945 р.

На конференції в Сан-Франциско були погоджені всі положення Статуту ООН, і 26 червня 1945 р. цей документ урочисто підписали представники 50 держав. 24 жовтня 1945 р. Статут ООН став чинним міжнародно-правовим актом. Відтоді щорічно міжнародне співтовариство відзначає 24 жовтня як День Об'єднаних Націй.

Згідно зі Статутом ООН серед цілей та завдань ООН є: підтримання міжнародного миру і безпеки, розвиток дружніх відносин між націями на основі дотримання принципу рівноправності та самовизначення народів, налагодження міжнародного співробітництва у вирішенні проблем економічного, соціального, культурного і гуманітарного характеру, сприяння в забезпеченні прав людини та основних свобод, а також перетворення ООН на центр узгодження зусиль націй щодо досягнення спільних цілей. З метою реалізації цих цілей члени ООН зобов'язані діяти відповідно до принципів суверенної рівності, сумлінного виконання взятих на себе за Статутом ООН зобов'язань, розв'язання міжнародних конфліктів мирними засобами та без загрози миру в усьому світі, відмови в міжнародних відносинах від загрози сили або її застосування проти територіальної недоторканності чи політичної незалежності будь-якої держави, готовності надання всілякої допомоги ООН у всіх її діях, які вживаються на основі Статуту ООН.

Стаття 1. Статуту ООН декларує, що Організація Об'єднаних Націй має на Меті:

1. Підтримувати міжнародний мир та безпеку і з цією метою вживати ефективних колективних заходів для запобігання та усунення загрози миру й придушення актів агресії, або інших порушень миру, і проводити мирними засобами, відповідно до принципів справедливості та міжнародного права, залагоджування або розв'язання міжнародних конфліктів або ситуацій, що можуть призвести до порушення миру.

2. Розвивати дружні відносини між націями на основі дотримання принципу рівноправності та самовизначення народів, а також вживати інших відповідних заходів для зміцнення загального миру.

3. Здійснювати міжнародне співробітництво в сфері розв'язання міжнародних проблем економічного, соціального, культурного та гуманітарного характеру й у заохоченні та розвитку поваги до прав людини й основних свобод для всіх, без розрізнення раси, статі, мови та релігії.

4. Бути центром для узгодження дій націй у досягненні цих загальних цілей.

Наведені відомості підтверджують, що створення ООН було історично обгрунтоване та мало за основну мету збереження миру у світі та не повторення руйнівної світової війни. На даному етапі ми можемо сказати, що ООН не в повній мірі справляється з цим завданням, адже кількість міжнародних конфліктів у світі досягає близько 10. Це дає зрозуміти, що система ООН не є

на сто відсотків дієвою.

Література

1. https://stud.com.ua/54590/ekonomika/osnovni_funktsiyi_zavdannya_ustanov
2. Основные сведения об Организации Объединенных Наций. Издательство «Юридическая литература», М., 1995.

ООН по боротьбі з голодом

Гнатенко А.В

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

В ООН відзначили, що за 20 років в світі стало на 200 млн менше голодуючих, однак 805 млн людей як і раніше недоїдають. Недостатнє харчування є основною причиною 45% всіх випадків дитячої смертності. 51 млн дітей у віці до 5 років виснажені, 17 млн – знаходяться в стані крайнього виснаження. У той же час в світі ростуть продовольчі втрати і масштаби ожиріння. На сьогоднішній день 42 млн дітей у віці до 5 років мають надлишкову вагу, і більш 500 млн дорослих страждають ожирінням.

«Сьогодні понад 100 країн світу взяли на себе зобов'язання 2025 покінчити з голодом. Багато країн пообіцяли боротися з ожирінням», – зазначив Пан Гі Мун. Він підкреслив, що необхідно подвоїти зусилля в цій області і висловив надію, що держави оперативно приймуть національні програми, засновані на римських документах.

«Ми володіємо знаннями, досвідом і ресурсами, необхідними для того, щоб покласти край всім формам неповноцінного харчування. Уряди повинні взяти на себе провідну роль в цьому процесі. Але поштовхом до поліпшення глобального харчування повинні стати спільні зусилля за участю організацій громадянського суспільства та приватного сектора», – заявив генеральний директор ФАО Граціану да Сілва.

Конференція в Римі проходить під егідою Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН (ФАО) і Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ).

У конференції взяв участь міністр аграрної політики і продовольства України Ігор Швайка. Як повідомляє прес-служба Мінагрополітики, в ході візиту він провів двосторонню зустріч з міністром продовольства Бангладеш Камралом Ісламом, під час якої обговорювалися умови подальшої співпраці, підписання та виконання контракту на поставку українського зерна.

Для боротьби з голодом у всьому світі в 2018 році знадобиться \$ 1,06 млрд. Надання допомоги необхідно постраждалим від криз в 26 країнах світу, включаючи Ємен, Демократичну республіку Конго, Південний Судан, Сирію і Сомалі.

Продовольча і сільськогосподарська організація Об'єднаних Націй (ФАО) просить у донорів в 2018 році \$ 1,06 млрд для допомоги голодуючим людям в

світі. Про це повідомляє Центр новин ООН. «Реальність така, що, хоча життя мільйонів людей були врятовані завдяки швидкому гуманітарного реагування в 2017 році, мільйони людей залишаються на межі голоду», – сказав директор Відділу з питань надзвичайних ситуацій та реабілітації Продовольчої і сільськогосподарської організації Домінік Бурджон.

Як зазначається, надання допомоги необхідно постраждалим від криз в 26 найнебезпечніших країнах світу, включаючи Ємен, Демократичну республіку Конго (ДРК), Південний Судан, Сирію і Сомалі. Також складна ситуація спостерігається в Ємені, Іраку і М'янмі. В першу чергу, допомогу надаватимуть тим, хто живе в сільській місцевості, і чиє життя безпосередньо залежить від сільського господарства. Співробітники ФАО, зокрема, надаватимуть фермерам насіння і сільськогосподарські інструменти, а також проводити курси з підвищення виробництва і управління земельними та водними ресурсами. За даними останньої доповіді ООН, число голодуючих протягом багатьох років

В 1996 році проблема голоду вперше стала темою Всесвітнього продовольчого саміту, число страждаючих від голоду оцінювалось у 840 мільйонів чоловік. Тільки за 2007-2008 роки, головним чином внаслідок стрибка цін на продовольство, скорочувалася, проте останнім часом цей показник знову почав рости. Зараз в світі недоїдає 815 мільйонів чоловік, повідомили в ООН число збільшилося на 115 мільйонів чоловік, а в 2009-му – ще на 100 мільйонів чоловік, вперше перейшовши позначку в один мільярд осіб. На сьогоднішній день 31 країна світу гостро потребує продовольчої допомоги: 20 країн в Африці, 9 в Азії та на Близькому Сході і дві на латиноамериканському континенті. Навіть у «благополучних» з точки зору продовольчої безпеки розвинених країнах налічуються сотні тисяч жителів, особливо з соціально незахищених верств населення, які хронічно недоїдають або не отримують повноцінного харчування. Продовольча криза стала результатом багаторічного недофінансування світового агросектору, особливо в країнах, що розвиваються.

Організація Об'єднаних Націй має обов'язок відповідати на виклики сучасності та скоординувати дії міжнародної спільноти у напрямку вирішення проблеми. В рамках ООН діє Продовольча та сільськогосподарська організація (ФАО), головними завданнями якої є поліпшення харчування і підвищення життєвого рівня населення; ліквідація голоду і бідності; вдосконалення виробництва, переробки, збуту і розподілу продовольства та продукції сільського господарства, підвищення його продуктивності; сприяння розвитку сільськогосподарських регіонів, поліпшення умов життя населення. Здійснюючи ці завдання, ФАО сприяє: капіталовкладенням у сільське господарство, передачі технологій країнам, що розвиваються, реалізації програм технічного консультування і допомоги сільськогосподарському сектору, спрямованих на раціональне використання і збереження природних ресурсів; збирає, аналізує і поширює відповідну інформацію, консультує уряди держав-членів з питань політики і планування у сільськогосподарському секторі [2, 3]. На організованому ФАО Всесвітньому продовольчому саміті у Римі 1996 року 186 країн затвердили Декларацію і План дій із всесвітньої

продовольчої безпеки, в якій була поставлена мета скорочення вдвічі до 2015 р. частки населення, яке потерпає від голоду, були намічені шляхи досягнення загальної продовольчої безпеки. Були проголошені такі цілі: – Забезпечити сприятливе політичне, соціальне та економічне середовище, спрямоване на створення найкращих умов для ліквідації бідності та встановлення міцного миру, засноване на повній і рівноправній участі жінок і чоловіків, що найбільше сприяє досягненню загальної стійкої продовольчої безпеки. – Реалізувати курс, спрямований на ліквідацію бідності та нерівності та вдосконалення фізичної та економічної можливості отримання достатньої кількості поживного і безпечного продовольства усіма людьми в будь-який час та його ефективне використання; – Постійно слідувати курсу прийняття практичних заходів з розвитку сільського господарства, рибного промислу та сільських районів – Прагнути забезпечити розвиток продовольчої і сільськогосподарської торгівлі та загальної торговельної стратегії – Прагнути запобігати природним та техногенним надзвичайним ситуаціям, бути готовими до них, задовольнити тимчасові і надзвичайні продовольчі потреби способами, що забезпечують мотивацію для відновлення, реабілітації, розвитку і підвищення можливостей задоволення майбутніх потреб – Сприяти оптимальному виділенню та використанню державних і приватних інвестицій для підготовки людських ресурсів, сталого функціонування продовольчої, сільськогосподарської, рибогосподарської та лісової систем і сільського розвитку в районах як з високим, так і низьким потенціалом [4, 5]. На Всесвітньому продовольчому саміті у Римі у 2002 році взяли участь 179 країн. Учасники зустрічі одноголосно прийняли декларацію, що закликає міжнародне співтовариство виконати зобов'язання, взяті на зустрічі 1996 року про скорочення до 2015 року вдвічі, приблизно до 400 млн., чисельності населення, яке потерпає від голоду.

16-18 листопада 2009 року відбувся Римський Всесвітній саміт з продовольчої безпеки під егідою ФАО. Згідно оцінок, для того, щоб прогодувати населення світу, чисельність якого, як очікується, перевищить у 2050 році 9 млрд. чоловік, потрібно збільшити обсяги виробництва сільськогосподарської продукції на 70%. Для досягнення стратегічних цілей було розроблено п'ять Римських принципів стійкої глобальної продовольчої безпеки, серед яких: інвестування коштів у реалізацію планів, прийнятих самими країнами, з метою виділення ресурсів на належним чином опрацьовані та орієнтовані на конкретні результати плани продовольчої безпеки; посилення стратегічної координації на національному, регіональному і глобальному рівнях з метою вдосконалення регулювання, досягнення більш ефективного розподілу ресурсів, недопущення дублювання зусиль та інші. Значний внесок у боротьбу з проблемою голоду здійснює Всесвітня продовольча програма – найбільша у світі гуманітарна організація, заснована у 1963 році як орган з продовольчої допомоги в системі ООН. До завдань Всесвітньої продовольчої програми ООН належать забезпечення слабозахисених категорій населення продуктами харчування, надання допомоги людям у країнах, що розвиваються, боротьба з голодом і бідністю. В разі надзвичайних ситуацій співробітники

місії надають допомогу жертвам воєнних дій, природних і техногенних катастроф. 4 березня 2005 Генеральний Секретар ООН Кофі Аннан поставив завдання перед ВПП ООН взяти на себе головну роль у виконанні основного завдання «Декларації тисячоліття» ООН – вдвічі зменшити число голодуючих у світі до 2015 року. У своїй діяльності ВПП приділяє особливу увагу дітям, вагітним жінкам і годуючим матерям. Для цього вона постійно підтримує дві життєво важливі програми – «Шкільного харчування» та «Харчування годуючих матерів», які передбачають забезпечення харчуванням цих категорій населення. У 2006 році ВПП виділила 4 мільйони тон харчів для 87 мільйонів людей у 78 країнах. У 2009 метою ВПП ООН було надати продовольчу допомогу 105 мільйонам людей у 74 країнах світу [8, 9].

128 Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 96 (Частина II), 2011 Для боротьби з голодом був створений Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку – спеціалізована установа ООН, яка займається мобілізацією фінансових ресурсів в цілях збільшення виробництва продовольства та покращення положення з харчуванням бідних груп населення в країнах, що розвиваються. Починаючи з 1978 року, МФСР інвестував 9,5 млрд. дол. США, плюс 16,1 млрд. дол. США у вигляді спільного фінансування з боку своїх партнерів, в 731 програму і проект, якими охоплено більше 300 млн. незаможних сільських жителів [8]. Отже, на сьогоднішній день проблема голоду та продовольчої безпеки є серйозним викликом та загрозою для людства. Для вирішення цієї проблеми міжнародна спільнота має об'єднати свої зусилля. Створення підвалин світової продовольчої безпеки – це системне завдання, вирішення якого починається з глобального, світового рівня і має доходити до кожної окремої людини. Організація Об'єднаних Націй через спеціалізовані установи та спеціальні програми здійснила чималий внесок у вирішення проблеми голоду, але незважаючи на це, число страждаючих від голоду зростає, крім того ефективному досягненню цілей заважають економічні кризи та нестабільні ситуації у світі.

Література

1. <https://korrespondent.net/world/3938786-na-borbu-s-holodom-neobkhodimo-bolee-1-mlrd-oon>
2. <http://news.bigmir.net/world/1796967-Na-borby-s-golodom-neobhodimo-bolee-1-mlrd-OON>
3. <https://agronews.ua/node/47595>
4. <http://www.fao.org/> – офіційний сайт Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН
5. <http://ru.wfp.org/> – офіційний сайт Всесвітньої продовольчої програми
6. <ftp://ftp.fao.org/docrep/fao/Meeting/018/k6050r.pdf> Декларация Всемирного Саммита по продовольственной безопасности: Всемирный саммит по продовольственной безопасности Рим, 16-18 ноября 2009 года / Продовольственная и сельскохозяйственная организация Объединённых Наций
7. http://www.rau.su/observer/N3-4_97/019.htm Римская Декларация о всемирной продовольственной безопасности и План действий Всемирной

встречи на высшем уровне по проблемам продовольствия, Рим, 13 ноября 1996 года / Продовольственная и сельскохозяйственная организация Объединённых Наций

8. Яковенко А. Как накормить человечество// Российская газета. – 2009. – № 216

ООН і проблеми захисту прав біженців

Григораш О. С.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Специфіка правового статусу біженців полягає передусім у тому, що біженці володіють основними правами людини, які застосовуються до всіх (громадян, іноземців, апатридів, біженців, шукачів притулку, які законно чи незаконно перебувають на території певної держави) і носять загальний характер.

Також біженці користуються правами та привілеями, властивими лише їм, і якими вони володіють на підставі універсальних і регіональних міжнародних угод, що регулюють правовий статус біженців. Інші категорії населення не мають таких прав, оскільки не є біженцями.

Крім того, у ситуаціях збройних конфліктів права біженців додатково захищаються нормами міжнародного гуманітарного права.

Таким чином, спостерігається явище фрагментації міжнародного права, для якого характерне одночасне регулювання того самого питання до певної міри автономними правовими режимами, якими можна вважати міжнародне право захисту прав людини, міжнародне гуманітарне право та міжнародне право захисту біженців. Сьогодні норми міжнародного права, що застосовуються до біженців, є численними та неоднорідними, тому відсутній єдиний погляд на їхнє місце у системі сучасного міжнародного права.

Оскільки договори, що стосуються прав біженців, не врегульовують усіх питань, пов'язаних із захистом цієї категорії осіб, норми міжнародного права захисту прав людини можуть і повинні відігравати значну роль у захисті прав біженців.

Основні права людини мають універсальне застосування, особливо для біженців, які стали такими в результаті недотримання прав людини в країні їх походження, і, у зв'язку з цим, їхнє положення вбачається найбільш вразливим.

Тому необхідним є правовий захист, який забезпечував би у країні їхнього тимчасового чи постійного притулку, гідне поводження відповідно до загальноновизнаних міжнародно-правових норм і принципів. Заходи щодо забезпечення ефективного додержання таких норм відносяться до сфери прав людини.

У зв'язку із ситуацією появи біженців також постає питання про відновлення прав людини у країні походження біженця з тим, щоб вирішення питання про добровільну репатріацію стало реальним і дієвим і не виникла

проблема виїзду в майбутньому оскільки якщо не будуть знайдені шляхи протидії відмові у правах або прямому порушенню цих прав, перед світом продовжуватиме стояти проблема масового виходу біженців.

Міжнародне право захисту прав людини є «первинним джерелом принципів та структур захисту біженців», яке доповнює право захисту біженців. Виходячи із зазначеного вище, міжнародне право захисту прав біженців слід розглядати як інститут у складі галузі міжнародного права захисту прав людини.

Вони співвідносяться, як конкретне (спеціальне) та загальне, причому інститут захисту прав біженців є настільки розвиненим, що має ряд своїх особливостей, зокрема щодо співвідношення та взаємодії із рештою норм галузі міжнародного захисту прав людини.

Перш за все, зв'язок між загальним та конкретним простежується в тому, що саме порушення прав людини є причиною потоків біженців. У цьому контексті права людини набувають особливого значення, оскільки дії, що їх порушують, можуть стати конкретним прикладом того, до чого може призвести переслідування.

Кожен має право користуватися невід'ємними правами людини, серед яких головне місце посідають право на життя, свободу та особисту недоторканість; свобода від катувань чи іншого жорстокого, нелюдського або такого, що принижує людську гідність, поводження чи покарання; свобода від рабства чи підневільного стану; визнання правосуб'єктності особи; свобода думки, совісті та релігії; свобода від свавільного арешту або затримання; свобода від свавільного втручання в особисте та сімейне життя та від посягання на житло; свобода пересування тощо.

Вперше термін «біженець» з'явився у міжнародному праві після Першої світової війни, що зумовило потребу у забезпеченні належної правової регламентації правового статусу біженців, їх прав та обов'язків. Одним із основних документів, що визначає поняття «біженець» як міжнародноправовий термін, є Устав Міжнародної організації у справах біженців (1948 р.). Згідно з цим документом біженцями визнавалися такі особи:

- жертви нацистського або фашистського режиму, або режимів, що брали участь у Другій світовій війні на боці фашистських режимів, або жертви квислінговських, або подібних до них режимів, що допомагають фашистським режимам у боротьбі проти певної категорії населення, незалежно від того, користуються вони міжнародним статусом як біженці чи ні;
- іспанські республіканці й інші жертви фалангістського режиму в Іспанії;
- особи, які розглядались як біженці до початку Другої світової війни із причин расового, релігійного або національного характеру чи внаслідок їхніх політичних переконань.

Література

1. Поєдинок О. Р Інститут міжнародно-правового захисту прав біженців: місце у системі міжнародного права, сучасний стан і перспективи розвитку. // Альманах міжнародного права – Вип. 2 – Одеса 2010
2. Устав Международной организации по делам беженцев 1948 г.

[Електронний ресурс]

3. Безпалова О.І. Особливості визначення прав біженців у міжнародному законодавстві / О.І. Безпалова // Здійснення та захист прав внутрішньо переміщених осіб : міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ужгород, 20 квітня 2017 року). – Ужгород, 2017. – С. 10-19.

Україна в ООН: системні проблеми співробітництва

Гладченко Б.Р.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асамуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Україна була однією з перших серед 51 держави, що підписали Статут Організації Об'єднаних Націй, і від того часу країна неухильно дотримується цілей і принципів Статуту, роблячи значний внесок у підтримання міжнародного миру та безпеки, роззброєння, економічний і соціальний розвиток, захист прав людини, а також зміцнення міжнародного права. На ООН покладаються великі надії у вирішенні важливих питань людства.

Головна мета ООН – це підтримувати міжнародний мир і безпеку і з цією метою вживати ефективні колективні заходи для запобігання й усунення загрози миру, вирішувати міжнародні суперечки або ситуації, що можуть порушити міжнародний мир. До складу ООН входять: п'ять постійних членів – Велика Британія, Китай, СРСР, США, Франція – і десять членів, що обираються Генеральною Асамблеєю на два роки за географічною ознакою. П'ять з десяти непостійних членів переобираються щороку. Після розпаду СРСР його місце у Раді Безпеки зайняла Російська Федерація як правонаступник СРСР. П'ять постійних членів ООН володіють правом вето. Право вето дозволяє постійним членам РБ відкидати проект будь-яких змістовних резолюції ООН, незалежно від рівня підтримки, якою користується цей проект. Однак, ООН не завжди здатна вирішувати конфлікти, які спалахують у різних куточках світу.

Особливо гостро постає проблема реформування Ради Безпеки (РБ) ООН – органу, який покликаний реагувати й усувати найменшу загрозу міжнародному миру та безпеці, відтак здійснювати свої функції в якомога оперативнішому режимі. Дана проблема набуває для України особливого значення. Офіційною позицією нашої держави з цього приводу є усвідомлення необхідності реформування Ради Безпеки ООН, що, попри все, залишається однією з наймогутніших інституцій цієї організації. Такі перетворення розглядаються як основна передумова оновлення діяльності всієї системи ООН. Відразу після обрання України тимчасовим членом РБ вона почала виступати за розширення представництва усіх регіональних груп, у тому числі африканських, азійських, латиноамериканських, карибських країн. Особливо наголошується на тимчасово додані місця групі східноєвропейських країн через значне збільшення їх кількості у зв'язку з розпадом світової системи соціалізму.

Одним з аргументів на користь цього міркування є те, що з

запровадженням регіонального представництва шляхом розширення кола тимчасових членів зміниться в позитивний бік і баланс сил у Раді Безпеки. Україна також виступає за збільшення кількості постійних членів Ради Безпеки за рахунок держав, що мають відповідну вагу в сучасних міжнародних відносинах. Таким чином, пропагується ідея введення до складу постійних членів усіх країн “великої сімки” з можливим збільшенням кількості членів РБ до 20 – 25 замість сьогоднішніх 15. Очікується, що реформування Ради Безпеки підвищить ефективність і прозорість цієї інституції, особливо процесу прийняття рішень у ній.

Для нашої країни, крім усього, це має велике значення, адже реформування Ради Безпеки у бік її розширення означало б збільшення гарантій стабільного членства України в цій інституції. Наша держава твердо стоїть на позиціях добровільної відмови від практики застосування вето постійними членами Ради Безпеки, що часто-густо виходять суто з власних національних інтересів, в обхід думки світової громадськості. Такі дії одних призводять до порушення іншими державами своїх зобов’язань за Статутом ООН, а відтак, – до падіння авторитету самої Організації.

Президент України Петро Порошенко у своїй промові на загальних дебатах 53 сесії Генасамблеї ООН «Зробимо ООН корисною для всіх людей: глобальне лідерство і спільна відповідальність в підтримці мирних, справедливих і стабільних суспільств» підняв питання про перебування російських збройних сил на сході України. Кожного дня на фронті помирають люди, які захищають свою землю. На території окупованого Донбасу утримуються десятки українців. Всі українські пропозиції обміняти російських громадян, засуджених за злочини проти суверенітету і територіальної цілісності України, на українців, що утримуються як політв’язні, цілком ігноруються. Окрім, величезних людських втрат Росія своїм втручанням в чужу країну створює екологічні катастрофи. Мільйони людей щодня наражаються на ризики через масштабне забруднення території мінами та вибухонебезпечними предметами. Президент закликав ООН не мовчати адже порушуються головні принципи і цінності цієї організації, а головним правопорушником цього миру є її постійний член – Російська Федерація. ООН повинна забезпечити відповідальність за кожне порушене міжнародне право. Міжнародна організація не повинна закривати очі на такі серйозні правопорушення, тому що, це спонукає злочинця до продовження своєї руйнівної політики. Адже обов’язки організації повинні поширюватися на всіх її членів без винятку і не дати підстави для когось думати що для них не існує правил і обмежень. Кожна країна зобов’язується брати на себе відповідальність за виконанням статуту ООН. Без дотримання зазначених вимог статут нічого не вартий. Україна сподівається на допомогу ООН у вирішенні конфлікту шляхом розгортання багатонаціональної миротворчої місії на тимчасово окупованій території Донбасу.

Іншим важливим питанням є розширення кола країн, які володіють ядерною зброєю. У 1994 Україна добровільно відмовилася від третього у світі за обсягами ядерного потенціалу та приєдналася до Договору про

нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ). Україна погодилась відмовитися від ядерної зброї в обмін на гарантії безпеки, фінансової допомоги. Україна передала весь свій ядерний потенціал Росії до 21 травня 1996 року. Росія порушила дані Україні гарантії безпеки, а також перетворила Крим на сучасну військову базу, готову до розгортання ядерної зброї. Це загрожує безпеці й стабільності всього Чорноморського регіону. Отже, зростаюча мілітаризація Криму заслуговує пильної уваги і негайне реагування з боку Генеральної Асамблеї.

Таким чином, Україна сподівається на підтримку ООН в розв'язанні конфлікту на сході нашої держави, відновлення її територіальної цілісності, а також на те, що будуть здійсненні заходи щодо покарання Росії як правопорушника основних принципів і цінностей ООН. Наша держава потребує гуманітарної допомоги для захисту мільйонів цивільних громадян України, які страждають внаслідок активних бойових дій, які ведуться на сході країни.

Література

1. <https://ukr.segodnya.ua/politics/vystuplenie-poroshenko-na-genassamblee-oon-polnyu-tekst-1174436.html>
2. <http://ua.textreferat.com/referat-11451-3.html>
3. <http://www.un.org.ua/ua/oon-v-ukraini/ukraina-ta-oon-70-rokiv-razom>
4. https://pidruchniki.com/1485061149493/pravo/meta_printsipi_oon

Історія створення ООН

Гришук А.Ф.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Чітка ідея про необхідність створення всесвітньої організації з питань підтримки і зміцнення миру була вперше закріплено в Декларації урядів СРСР і Польщі, підписаної 4 грудня 1941 У цьому документі підкреслюється, що забезпечення міцного та справедливого миру може бути досягнуто тільки новою міжнародною організацією, заснованою на об'єднанні демократичних країн у міцний союз. При створенні такої організації вирішальним моментом має бути повага до міжнародного права, підтриманому колективною збройною силою всіх союзних держав.

Незважаючи на очевидну потребу у створенні загальної міжнародної організації для встановлення післявоєнного правопорядку, ця ідея не знайшла визнання в Декларації Об'єднаних Націй, підписаної 26 країнами.

Рішення про створення всесвітньої міжнародної організації з підтримання міжнародного миру і безпеки було ухвалено на території колишнього СРСР – держави, який вніс вирішальний внесок у розгром фашистських агресорів і керівним принципом зовнішньої політики якого був принцип мирного співіснування держав різних суспільно-політичних систем. Так, у п. 1 Московської декларації, підписаної урядами СРСР, США, Великобританії та Китаю 30 грудня 1943, зазначено, що уряди цих країн «визнають необхідність

установи в можливо короткий термін загальної міжнародної організації для підтримання міжнародного миру і безпеки, заснованої на принципі суверенної рівності всіх миролюбних держав, членами якої можуть бути всі такі держави – великі і малі «. Уряду чотирьох держав взяли на себе зобов'язання консультуватися один з одним, а коли цього вимагатимуть обставини – і з іншими членами Об'єднаних Націй, з метою спільних дій в інтересах спільноти націй для підтримання міжнародного миру і безпеки, поки не будуть відновлені закон і порядок і поки не буде встановлена система загальної безпеки (п. 5). Сторони зобов'язалися не застосовувати до закінчення війни своїх збройних сил на території інших держав без спільної консультації, причому застосування обмежувалося тільки цілями, передбаченими у Декларації. Вони зобов'язалися також радитися і співпрацювати один з одним і з іншими членами Об'єднаних Націй з метою досягнення загальної угоди про регулювання озброєнь в післявоєнний період.

Детально проаналізувавши Московську декларацію, найбільший дослідник історії створення ООН і учасник конференцій по розробці Статуту ООН С. Б. Крилов справедливо прийшов до висновку про те, що «місцем народження Організації Об'єднаних Націй з'явилася Москва, оскільки саме в Москві була підписана Декларація про створення загальної організації безпеки» (Крилов С. Б. Історія створення Організації Об'єднаних Націй. М., 1960. С. 18).

Рішення Московської конференції отримали загальне підтвердження на Тегеранській конференції, де 1 грудня 1943 р. була підписана Декларація, в якій глави СРСР, США і Великобританії заявили про наступне: «Ми повністю визнаємо високу відповідальність, що лежить на нас і на всіх Об'єднаних Націях за здійснення такого світу, який отримає схвалення переважної маси народів земної кулі і який усуне лиха і жахи війни на багато покоління» «1.

Протягом першого півріччя р. відбувалися переговори між учасниками Московської конференції 1943 р. про правовий статус (у широкому сенсі) нової міжнародної організації з питань миру та безпеки. У червні 1944 р Президент США Ф. Рузвельт виступив із заявою про плани створення міжнародної організації безпеки. Резюмуючи свої міркування про цю організацію, Президент США підкреслив: «Ми не маємо на увазі створення наддержави з власною поліцейською силою та іншими реквізитами примусової влади» 2. До початку переговорів в Думбартон-Оксс (21 серпня – 28 вересня 1944 р.) були складені англійські, американські та радянські пропозиції.

Погоджений в Думбартон-Окее проект «Попередніх пропозицій» про створення Загальної міжнародної організації з підтримання миру та безпеки з'явився основою майбутнього Статуту ООН. Цей проект складався з 12 розділів (для порівняння: Статут ООН складається з 19 глав).

На Кримській (Ялтинській) конференції питання про створення разом з іншими миролюбними державами універсальної міжнародної організації для підтримання миру і безпеки займав одне з найважливіших місць. В опублікованому 13 лютого 1945 спільному комюніке глави трьох держав встановили, що 25 квітня 1945 р. в Сан-Франциско буде скликана Конференція Об'єднаних Націй для підготовки статуту такої організації у відповідності до

положень, виробленими в ході попередніх переговорів. Було домовлено-но, що в основу діяльності ООН має бути покладений принцип одностайності постійних членів Ради Безпеки ООН при вирішенні кардинальних питань забезпечення миру. Учасники Конференції домовилися про те, що Великобританія і США підтримають радянський пропозицію про допуск до первісного членства в ООН Української РСР і Білоруською РСР.

Остаточний текст Статуту ООН був вироблений і підписаний в Сан-Франциско (США) 26 червня 1945 на Конференції Об'єднаних Націй з питання про створення міжнародної організації. Статут набув чинності 24 жовтня 1945 р. після ратифікації його СРСР, США, Великобританією, Францією, Китаєм та більшістю інших держав, що підписали Статут ООН. Цей день був оголошений Днем Організації Об'єднаних Націй (Резолюція 168 (II) від 31 грудня 1947 р.).

У преамбулі Статуту зазначено, що члени ООН сповнені рішучості позбавити прийдешні покоління від лих війни, знову затвердити віру в основні права людини, в гідність і цінність людської особистості, у рівноправність чоловіків і жінок і в рівність прав великих і малих націй і створити умови, при яких можуть дотримуватися справедливості і повага до зобов'язань, що випливають з договорів та інших джерел міжнародного права, і сприяти соціальному прогресові і поліпшенню умов життя при більшій свободі. У зв'язку з цим члени ООН беруть на себе зобов'язання виявляти терпимість і жити разом, у мирі один з одним, як добрі сусіди, об'єднати свої зусилля для підтримки міжнародного миру і безпеки, використовувати міжнародний апарат для сприяння економічному і соціальному прогресу всіх народів.

У той час положення Статуту ООН відбивали нове мислення. Цілі та принципи, проголошені в ньому, наділені вищу юридичну силу (ст. ПдЗ) 1.

Відповідно до п. 1 ст. 7 Статуту ООН головними органами Організації є Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, Економічна і Соціальна рада, Рада по опіці, Міжнародний суд і Секретаріат. Всі вони розташовані в центральних установах у Нью-Йорку, за винятком Міжнародного суду, який знаходиться в Гаазі.

Література

https://o-pravovedenii.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=269:korotka-istoriya-stvorenniya-oon&catid=36&Itemid=7

Права людини згідно з Конституцією України і Декларацією ООН 1948р.

Гусєва А.С.

*І курс, група МВ-18002б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України.*

*Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н, доцент,
ціональний університет біоресурсів і природокористування України.*

Згідно з Конституцією України та Декларацією ООН на території України діють ратифіковані міжнародні договори. Але щоб вони справді діяли, недостатньо лише назвати їх частиною внутрішньодержавного права. Загальновизнані норми міжнародного права за своїм характером не є такими,

що діють самі по собі, вони сприймаються правовою системою не як норми-регулятори, а як норми-принципи.

Дія права полягає у впливі на свідомість та волю людей, зрештою – в упорядкуванні суспільних відносин шляхом визначення суб'єктивних прав та юридичних обов'язків учасників правовідносин. Реалізація права полягає у втіленні правових норм у практичну діяльність суб'єктів права (індивідуальних і колективних), у результаті чого складається низка заборон, юридичних обов'язків та юридичних прав.

Дію норм права обмежено часовими, просторовими та предметно-суб'єктивними межами. Реалізація норми права – це завершальний етап правового регулювання. Норми права реалізуються у межах, в яких діють суб'єкти права.

Аналіз статей розділу II Конституції свідчить про те, що майже всі статті цього розділу так чи інакше відображають зміст Міжнародної хартії прав людини, насамперед Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, Міжнародного пакту про економічні, соціальні й культурні права, а також Загальної декларації прав людини.

У міжнародному праві відображено інший підхід до визначення прав, що впливають зі шлюбного стану і сімейних відносин: відповідну статтю містить Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (ст. 23).

У теорії і практиці включення статей Загальної декларації прав людини ООН 1948 р. до Основного Закону виникло питання, якою мірою нова Конституція України рецептувала у своєму тексті відповідні положення цього важливого міжнародного документа.

У процесі розробки нової Конституції України після проголошення незалежності нашої держави одразу виникло концептуальне питання: якій моделі закріплення положень Декларації надати перевагу – типовій, відповідно до якої весь текст Декларації повинен увійти до змісту розділу II Конституції України, чи примірній, відповідно до якої положення Загальної декларації можна враховувати, виходячи з особливостей певного історичного етапу розбудови держави.

Нова Конституція України значно розширила обсяг прав і свобод людини та громадянина, практично включила до неї основні права і свободи, закладеш у Загальній декларації прав людини.

Практична реалізація конституційних прав і свобод забезпечується двома категоріями гарантій. Це, по-перше, загальні гарантії, які охоплюють усю сукупність об'єктивних і суб'єктивних факторів, спрямованих на практичне здійснення прав і свобод громадян, на усунення можливих причин і перешкод щодо їх неповного або неналежного здійснення, на захист прав від порушень. По-друге, це спеціальні (юридичні) гарантії – правові засоби і способи, за допомогою яких реалізуються, охороняються, захищаються права і свободи громадян, усуваються порушення прав і свобод, поновлюються порушені права.

Декларація про право народів на мир була схвалена Генеральною Асамблеєю ООН 12 листопада 1984 р.¹⁴: «...Генасамблея... переконана у тому, що життя без війни слугуватиме основою... повного здійснення прав і свобод людини..., що з ядерну епоху встановлення міцного миру на Землі є

щонайпершою умовою збереження цивілізації, людства і його існування...».

Література

1. Звернення Президента України Л. Кучми з нагоди підписання Указу «Про винесення на всенародне обговорення проекту Закону «Про внесення змін до Конституції України», Київ, 2003; С. 4-6.
2. Закон про тимчасовий державний устрій України. Конституційні акти України. 1917 – 1920. Невідомі конституції України // Філософська і соціологічна думка, 1992; № 1; С. 84 – 86
3. Рішення Конституційного Суду України у справі про набуття чинності Конституцією України від 3 жовтня 1997 р. за № 4- зп, справа № 18/183-97 // Конституційний Суд України. Рішення. Висновки, 1997 – 2001, Кн. 1., Київ, 2001; С. 39-46
4. Кравченко В. В. Конституційне право України. У визначеннях та схемах. Навчальний посібник, Київ: Атіка, 2002; 192 с.
5. Конституційне право України, Київ, 2000; С. 104.
6. Столыпін П. А. Речи в Государственной думе и в Государственном Совете 1906 – 1911 г.г. / Под. Ред. Ю. Т. Фельштинского. – Изд-во «Эрмитаж», США, 1990. С. 35 – 36
7. Фрицький О. Ф. Конституційне право України: Підручник, Київ: Юрінком Інтер, 2004, 2-е вид., перероб. та допов. – 510 с.

Конвенція з прав людини та проблеми її реалізації

Данюк Д.Ю.

*І курс, група МВ-18001б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України.*

*Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н, доцент,
ціональний університет біоресурсів і природокористування України.*

Від самого початку діяльності Ради Європи принцип поваги прав людини став одним з наріжних каменів цієї організації. Рада Європи забезпечує високі стандарти захисту прав людини в державах-членах насамперед завдяки дії Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Ця Хартія прав людини стала фундаментом усього комплексу міжнародно-правового регулювання в галузі прав людини, її законних інтересів та потреб, відправною точкою на шляху цивілізованих європейських держав до втілення в життя загальнолюдських цінностей.

Конвенція набула чинності 3 вересня 1953 року після її ратифікації країнами-підписантами та здачі на зберігання десяти ратифікаційних грамот. Радою Європи прийнято понад 200 конвенцій у сфері захисту прав людини та жоден із міжнародно-правових актів не містить визначення поняття прав людини. Відсутність офіційної дефініції прав людини зумовлена тенденцією, яка існує в функціонуванні сучасних механізмів захисту прав людини і основоположних свобод – якомога менше дефініцій, бо вони обмежують, оскільки права людини постійно розвиваються, а суспільні відносини змінюються.

Життя є найбільшим і найважливішим із соціальних та правових благ

особистості і основним правом, яке порушується. Між іншим, дане право, закріплене у великій кількості внутрішньодержавних, а також регіональних та універсальних міжнародних актах, як і раніше, містить низку невирішених питань, які мають беззаперечно важливе значення для розвитку сучасного правового суспільства. Немає єдиної точки зору світової спільноти щодо проблеми скасування смертної кари, а також взаємозв'язку інституту смертної кари із правом на життя. Існує також низка протиріч з питань реалізації окремих аспектів права на життя, випадків його обмеження, а також обов'язку держав щодо його захисту.

Прийнято вважати, що право на життя, як фундаментальне право людини, вперше знайшло своє закріплення в універсальному міжнародно – правовому акті лише із закінченням Другої світової війни, з прийняттям Загальної декларації прав людини в 1948 році.

Так, стаття 3 зазначеного акту містить положення про те, що «кожна людина має право на життя, на свободу і на особисту недоторканість». Згадана норма Декларації, незважаючи на дещо узагальнений характер проголошення права на життя людини, на сьогодні визнається звичаєвою нормою міжнародного права, якої повинні дотримуватися всі держави.

Однак, сучасна спільнота, коли говорить про міжнародний захист права людини на життя, перш за все керується положенням статті 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року, яка містить заборону умисного позбавлення життя, а також Протоколом № 6 до Конвенції від 28 квітня 1983 року та Протоколом 13 до Конвенції від 03 травня 2002 року, що передбачають скасування смертної кари.

Аналізуючи положення частини 1 ст. 2 Конвенції слід підкреслити неоднозначні підходи до її тлумачення. «Стаття 2 не закріплює саме право на життя, а покладає на державу обов'язок захищати право кожного на життя і містить заборону на навмисне позбавлення життя ... Право на життя – не позитивне зобов'язання держави, а скоріше – негативне, тобто «свобода жити», і в цьому випадку держава зобов'язана вжити всіх заходів для забезпечення свободи жити та без потреби не втручатися у користування цією свободою». Таким чином, в самій Європі протягом півстоліття ставлення до смертної кари зазнало законодавчої еволюції – від можливості закріплення до необхідності повної відміни.

Інша справа, коли мова йде про сферу приватності в Інтернеті. З розвитком всесвітньої мережі Інтернет сфера приватності зазнає більшої кількості втручань, несумісних зі ст. 8 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція). Багато інформаційних продуктів у глобальній мережі широко використовують фото-, відео- та аудіоконтент. Однак користувачі та власники сайтів забувають, що концепція приватного життя включає елементи, що стосуються права особи на своє зображення.

Як тільки приватна або особиста інформація публікується в Інтернеті, необхідність захисту її конфіденційності більше не може виступати як переважна вимога. На практиці інформація значною мірою більше не є

конфіденційною. Як викладає у своїх рішеннях ЄСПЛ (Європейський суд з прав людини), незважаючи на те, що свобода вираження поглядів та конфіденційність передачі інформації є найважливішими вимогами, а користувачі засобів телекомунікацій та послуг Інтернет повинні бути впевнені, що їхня приватна сфера і свобода вираження думки гарантовані, така гарантія не може бути абсолютною та повинна час від часу поступатися іншим правомірним вимогам, таким як запобігання заворушенням чи злочинам або захист прав і свобод інших осіб.

А також, можна ще сказати про право вираження поглядів. Фактично, можливості вираження поглядів у мережі нескінченні, але можна з жалем констатувати, що інформаційне середовище містить найбільшу кількість правопорушень серед всіх інших сфер суспільного життя. Хоча правове поле є достатньо зрозумілим, а практика ЄСПЛ вже розставила достатньо орієнтирів.

Суд вказує, що ст. 10 §2 залишає мало можливостей для обмеження свободи вираження поглядів під час обговорення політичних або суспільно значущих питань. Приватна особа, яка бере участь у політичній дискусії з питань, що цікавлять суспільство, не повинна переходити за певні рамки (зокрема, поваги прав інших осіб), водночас такій особі дозволяється вдатися певною мірою до перебільшення та навіть провокації або, іншими словами, робити певні нестримані заяви.

Крім вищевикладених обмежень, доводи про необхідність забезпечення національної безпеки, все частіше використовуються державами для виправдання обмеження прав людини, в тому числі права на інформацію.

І все ж дискреційні повноваження держави у питаннях обмеження права на інформацію та свободу вираження поглядів не є нескінченними. Підсумувавши цей невеликий огляд, констатуємо, що ЄСПЛ з достатнім ступенем оперативності реагує на розвиток суспільства і технологій, тим самим підтверджуючи, що права, які захищає Конвенція, є фундаментальними, неодмінними та мають беззаперечну цінність.

Таким чином, можна сказати, що Конвенція – це також і унікальна система, що виступає в якості «міжнародного загального права» і функціонує в режимі прийнятності та незалежності. Про неї можна говорити як про систему загального права в тому сенсі, що вона розвивається завдяки створюваному Судом прецедентному праву.

Так проблеми порушення прав є. Але, в цьому і виявляється унікальність Конвенції та діяльності Суду. Вони здійснюють вплив не лише на міжнародні стандарти захисту прав людини, а й на формування цих стандартів на національному рівні. Будучи міжнародним регіональним актом, який закріплює основоположні права та свободи, що мають громадянський та політичний характер, створила найрозвинутіший та ефективний регіональний механізм захисту прав людини.

Література

- 1) <http://poltava.dsns.gov.ua/ua/Ostanni-novini/8954.html>
- 2) hr-activists.net/blog/rozum-nnya-prav-lyudini-v-mo-i-kra-n-problemi-kh-okhoroni-ta-zakhistu

- 3) <http://jur-gazeta.com/publications/practice/inshe/problemi-zahistu-prav-lyudini-v-informaciyomu-suspilstvi.html>
- 4) <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
- 5) <https://precedent.in.ua/2016/06/09/problema-vycherpannya-natsionalnyh-zasobiv-yurydychnogo-zahystu-u-praktytsi-yevropejskogo-sudu-z-prav-lyudyny/>

ООН у справах біженців

Душина К.О.

*І курс, група МВ-18002В, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Ми чудово знаємо про існування ООН, а чи кожен чув про Управління Верховного комісара ООН у справах біженців? Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) – агентство системи Організації Об'єднаних Націй, що займається захистом та підтримкою біженців, сприяє їх місцевій інтеграції, добровільному поверненню на батьківщину чи переселенню до третьої країни.

По закінченні Другої світової війни воно надало допомогу більш як мільйону біженців по всій Європі. Невдовзі після підписання в 1951 році Конвенції про статус біженців стало зрозуміло, що у випадку біженців не можливо обмежуватися лише територією Європи. У 1957 р. УВКБ ООН долучилося до роботи з китайськими біженцями в Гонконзі, а також з алжирськими біженцями, які опинилися у Марокко та Тунісі в результаті війни Алжиру за незалежність. Ці дії відзначили впровадження ширшого, більш глобального мандату УВКБ ООН у справі захисту біженців та гуманітарної допомоги. Деколонізація 1960-х рр. викликала великий рух біженців в Африці, що стало серйозним викликом, який продовжував змінювати мандат УВКБ ООН. На відміну від європейської кризи біженців після Другої світової війни, для ситуації в Африці не існувало довгострокових рішень. Багато людей, що залишали свою країну, знаходили нестабільність.

У 1980-хрр. багато країн, що підписали Конвенцію, відмовилися переселяти біженців у зв'язку зі значним зростанням їх кількості. Часто біженцями ставали в результаті міжетнічних конфліктів в новоутворених країнах. Таким чином навіть «незначні» конфлікти породжували велику кількість переміщених осіб. УВКБ ООН стало більше долучатися до програм допомоги в таборах біженців, часто розташованих у ворожому середовищі. Кінець Холодної війни відзначився тривалими міжетнічними конфліктами. Гуманітарне втручання багатонаціональних сил почастишало, а медіа почали відігравати велику роль. Прикладом цього стало висвітлення місії НАТО в Югославії у 1999 році, тоді як, наприклад, геноцид 1994 року в Руанді, що спричинив серйозну кризу біженців, привернув значно менше уваги. УВКБ ООН продовжило боротьбу з обмежувальною політикою щодо біженців так званих «багатих» націй.

Практичним напрямком діяльності УВКБ є посилення захисту та безпеки

всіх категорій біженців, включаючи жінок та дітей-біженців, відвідування центрів для затриманих осіб, а також надання рекомендацій урядам для розробки законодавчих актів у цій сфері. Серед найважливіших завдань, які вимагають уваги з боку УВКБ, є надання гуманітарної допомоги для повернення і облаштування колишніх депортованих народів, проведення активного міжнародного діалогу щодо соціальної інтеграції біженців, а також проблематиці переміщених осіб в межах країни внаслідок стихійних лих. Пріоритетом відносин з УВКБ залишається активізація співробітництва між Регіональним представництвом в Україні та Урядом України в галузі облаштування регіональних пунктів тимчасового розміщення біженців, удосконалення системи контролю біженців, зміцнення потенціалу органів виконавчої влади, до компетенції яких належать питання у сфері захисту прав біженців та міграції. Окрема увага приділяється реалізації Угоди між Урядом України та УВКБ ООН від 23.03.1996р., предметом регулювання якої є визначення статусу УВКБ та налагодження співробітництва у галузі надання міжнародного захисту та гуманітарної допомоги біженцям в Україні. Минулого року 68,5 мільйонів людей у всьому світі стали вимушеними переселенцями внаслідок війн, переслідувань та насильства. Це рекордний показник за останні десять років, повідомляє прес-служба Управління Верховного комісара ООН у справах біженців. Кількість біженців, що залишили зони військових конфліктів і переслідувань, порівняно з 2016 роком, збільшилася на рекордні 2,9 млн осіб. «У середньому в світі кожні дві секунди одна людина змушена залишити власний будинок. Переважна більшість – це жителі країн, що розвиваються», – зазначають експерти. А Верховний комісар ООН у справах біженців Філіппо Гранді наголосив, що – «Успішне вирішення питання з вимушеним переселенням у всьому світі вимагає нового і набагато більш комплексного підходу».

Звісно, Україна як член ООН, не залишається осторонь важливих питань стосовно біженців, адже ця проблема напряду зв'язана і з нашою країною.

Хоча основний фокус роботи УВКБ ООН це допомога та захист біженців, організації було також надано мандат працювати з урядами для запобігання безгромадянства, вирішення вже наявних ситуацій та захисту прав осіб без громадянства. В Україні роль УВКБ ООН поширюється також на раніше депортованих осіб. У 1996 р. уряд України запросив УВКБ ООН для надання допомоги у відновленні інтеграції колишніх депортованих осіб, які повернулися до Криму. УВКБ ООН відреагував на це запуском масштабних кампаній по отриманню громадянства, працевлаштуванню, відновленню житла та вихованню толерантності. Допомога УВКБ ООН в обсязі 5,3 млн доларів США за останні одинадцять років по реінтеграції тих, хто повернувся до Криму, є найбільшою комплексною програмою, пов'язаною з запобіганням і скорочення безгромадянства, які УВКБ ООН реалізувало досі у світі.

ОПЕРАЦІЇ ООН ПО ПІДТРИМАННЮ МИРУ ПОЧАТОК 21ст.

Єрмаков Г.С.

1 курс, група МВ-18002б, спеціальність «Міжнародні відносини»,

Сучасні міжнародні відносини характеризуються наявністю багатьох суперечностей і конфліктів, насамперед, внутрішньодержавного характеру, які створюють велику загрозу міжнародному миру і безпеці. Це обумовлює виникнення такої форми світового співробітництва як миротворча діяльність. Провідна роль у цій галузі, безсумнівно, належить Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН).

Одним з інструментів для врегулювання конфліктів є застосування військової сили у формі міжнародних миротворчих операцій (або операцій з підтримання миру), які перебувають на стадії активного розвитку і є порівняно новим явищем у світовому суспільстві. У зв'язку з цим правове обґрунтування таких операцій перебуває на стадії еволюції.

Метою операцій з підтримання миру є припинення воєнних конфліктів; запобігання їхній ескалації; створення умов, які сприяють політичному розв'язанню суперечностей і виключенню можливості рецидиву конфлікту; забезпечення правопорядку в зоні конфлікту; проведення гуманітарних акцій; відновлення порушених конфліктом соціальних і політичних систем.

Для України її миротворча діяльність має особливе значення, оскільки вона розглядається, з одного боку, як засіб зміцнення її національної безпеки через створення стабільного зовнішньополітичного середовища, а з іншого – як її внесок у зміцнення міжнародної безпеки. Завдяки участі підрозділів Збройних Сил у миротворчих операціях під егідою ООН, Україна стверджує себе як повноправний суб'єкт міжнародних відносин, підвищує свій міжнародний авторитет, має змогу ознайомитися з досвідом інших держав у галузі оборонного планування та реформування збройних сил, демонструє миролюбну політику.

Також важливо відзначити, що відбуваються зміни у формах і методах миротворчої діяльності, зокрема продовжують розроблятися і змінюватися вже сталі заходи. Якщо традиційні ОПМ концентрувались на таких засадах та функціях як спостереження, нагляд, звітування (на основі патрулювань, контролювання технічних аспектів, використання статистичних даних); нагляд за припиненням вогню і підтримка механізму верифікації; створення буферних зон між конфліктуючими сторонами, то ОПМ нового покоління (місії спостерігачів та сили з підтримання миру/миротворчі сили) виконують такі завдання: створення стабільного і безпечного середовища для того, аби держава змогла забезпечити безпеку і повагу до прав людини; сприяння політичному процесу і діалогу для створення легітимних інституцій управління; запровадження рамкових механізмів і координація зусиль усіх сторін, що беруть участь у процесі врегулювання ситуації; забезпечення безпеки при реалізації ключових управлінських рішень; координація зусиль установ системи ООН та неурядових організацій; скерування зусиль щодо політичного врегулювання.

Варто відзначити також багатофункціональність та зміну пріоритетів цих

операцій, окрім спостереження за припиненням вогню, вони надають оперативну допомогу національним правоохоронним структурам; забезпечують безпеку портів та життєво необхідних об'єктів інфраструктури; створюють необхідні умови для безпечного пересування людей, товарів та гуманітарної допомоги; сприяють захисту цивільного населення від невідвортної загрози фізичного насилля.

Ще одним важливим аспектом миротворчої діяльності ООН є збільшення невійськового компоненту у миротворчих контингентах (співвідношення між військовим контингентом та невійськовим миротворчим персоналом становить приблизно дві третини до однієї): 88.000 військових та військових спостерігачів; 13.000 – поліцейські, більше 5.800 – цивільні спеціалісти, 14.000 – місцеві цивільні спеціалісти, а також близько 2.400 добровольців зі 160 країн світу.

Статут ООН покладає основну відповідальність за підтримання міжнародного миру та безпеки на Раду Безпеки ООН і дає їй широкі повноваження: проводити розслідування спорів між сторонами конфлікту з метою визначення, чи впливають вони на міжнародний мир і безпеки; звертатися до учасників спору з проханням врегулювання конфлікту завдяки проведенню мирних переговорів; накладати економічні, дипломатичні санкції та санкції на пересування; і, з рештою, давати дозвіл на застосування військової сили.

В інших випадках, коли безпосереднє втручання Організація Об'єднаних Націй визначається недоречним або недоцільним, Рада Безпеки дає санкцію регіональним або іншим міжнародним організаціям, таким як, Європейський союз (ЄС), Африканський союз (АС), Організація Північноатлантичного договору (НАТО), Економічне співтовариство західноафриканських держав (ЕКОВАС), або «коаліціям бажаючих країн», виконувати певні функції з підтримання миру або з примусу до миру.

Проблеми валютно-фінансової і кредитної діяльності ООН

Зальвовська В.В.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Нинішній стан валютно-фінансової кредитної галузі та її перспективу неможливо уявити без урахування важливої ролі валютно-фінансових організацій системи ООН. Їх членами є більше ніж 170 країн світу, а їх фінансова база перевищує сумарні ресурси всіх інших спеціалізованих установ ООН та регіональних банків розвитку.

Перші валютно-фінансові організації Об'єднаних Націй з'явилися на заключному етапі другої світової війни. Це були Міжнародний валютний фонд (МВФ) і Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР). Угоди між ними і ООН були ратифіковані 1947 року.

За 50 років МВФ та МБРР зазнали певної еволюції. 1956р. від Банку

відокремилася Міжнародна Фінансова корпорація (МФК), у 1960р. – Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Вони є філіями Банку, але отримали певну автономію і стали спеціалізованими установами ООН. 1988 року була створена ще одна філія, яка набула статусу СУ ООН. Це багатостороннє агентство з питань гарантій інвестицій (БАГІ). МБРР разом з названими установами складає групу Всесвітнього банку (ВБ). Світовий банк відіграє дуже важливу роль в економіці розвитку держав. Літом 1997 року СБ опублікував наступний доклад присвячений ролі держави в світовому розвитку. Навіть МБРР, який на протязі не одного десятиліття докладав великих зусиль, щоб переконати всіх в необхідності і навіть шкідливості втручання держави в економічний розвиток, відступив перед напором неопровергнутих факторів, але не здав своїх позицій повністю.

В наш час МВФ є одночасно кредитором, «натхненником» політичного курсу і «жандармом екологічного відновлення». Як зазначає французький щотижневик «Євсмон дю жоді», МВФ – це правляче регентство, влада якого особливо велика, якщо зважати, що він втручається передусім у випадках найгострішої кризи.¹

Сила фонду в тому, що він може діяти у всесвітньому масштабі, а також у його велетенських аналітичних можливостях. Сьогодні це, по суті, гігантський банк даних і потужний центр глобального економічного аналізу, необхідного для контролю взаємної відповідності національних господарсько-політичних цілей, а також здійснення макроекономічних прогнозів щодо розвитку всіх країн-членів, виявлення наслідків та сумарних ефектів економічних заходів, що ними вживаються.

Про вихід Фонду за межі валютного регулювання і розширення його функцій як аналітичної й регулюючої інстанції свідчить його ключова роль разом з МБРР у розв'язанні кризи зовнішньої заборгованості. По-перше, ці організації стали виконувати роль всесвітнього форуму для обговорення проблеми на міжурядовому рівні і для прийняття рішень, що спиралися б на солідну фінансову базу. По-друге, вони підтримують іноземне фінансування країн-боржників. По-третє, вони сприяють урядам цих країн у пошуку шляхів стабілізації й структурної перебудови для виходу з кризи і прискорення розвитку.

МБРР. Загальні завдання, сформульовані в Статуті МБРР, такі: створення сприятливих умов для продуктивних виробничих капіталовкладень, заохочення приватних іноземних довгострокових інвестицій і регулювання їх міжнародного потоку, сприяння реконструкції й розвитку територій країн-членів, сприяння проведенню конверсії військової економіки в цивільному. У системі фінансових інститутів для забезпечення економічної стабільності банк був задуманий і як міст, за допомогою якого можна буде полегшити переміщення приватних капіталів. Але із самого початку діяльності Банку функція гаранта приватних капіталовкладень поступилася місцем активній функції кредитора, бо всі головні ринки приватного капіталу були тоді фактично паралізовані.

В останнє десятиліття діапазон компетенції Банку значною мірою

розширився. Поступово він разом із МВФ перетворився із здебільшого фінансової установи в головний світовий центр опрацювання та апробації стратегії розвитку. Посередницька роль Банку в прибутковому та надійному розміщенні капіталів відступила, а на перше місце вийшла участь Банку в забезпеченні економічної та політичної стабільності світі. А вона значною мірою залежить від стабільності внутрішнього розвитку в країнах «третього світу»¹.

Деякі аспекти діяльності МБРР майже із самого початку не відповідали потребам і країн-кредиторів і країн-позичальників. Це, насамперед те, що Банк не міг здійснювати прямі капіталовкладення в економіку країн, що розвиваються. Для цього була створена нова організаційна структура, діяльність якої пов'язана лише з приватним капіталом. Це міжнародна фінансова корпорація (розпочала свою діяльність 1956 р.).

Головними цілями МФК є:

- надання допомоги у фінансуванні приватних підприємств без гарантій відшкодування з боку урядів відповідних країн-членів; поєднання можливостей інвестицій місцевого і зовнішнього капіталу з передовими методами управління; стимулювання потоку приватного капіталу у виробничі підприємства країн-членів.

На відміну від МБРР, МФК надає позики і здійснює капіталовкладення головним чином у промисловість країн, що розвиваються. Вона також бере участь у створенні та розширенні діяльності компаній з фінансування промислового розвитку. Якщо МБРР головним чином надає таким компаніям позики, то МФК інвестує в них капітал і є їх акціонером. Головне завдання таких компаній – мобілізація місцевих та зарубіжних капіталів з метою промислового розвитку².

МАР. Створення МАР як філії МБРР було зумовлено зростання заборгованості країн, що розвиваються, їх вимогами пом'якшити умови допомоги, яку надають західні країни. Створена 1960 року, МАР стала компромісом між промислово розвинутими країнами і країнами, що розвиваються.

На відміну від МБРР, позики надаються на пільгових умовах. Більшість кредитів (на строк від 35 до 50 років без процентів (сплачується лише незначний збір для покриття адміністративних витрат). Погашення основної суми боргу починається лише після 10-річного пільгового періоду.

Діяльність МАР неоднозначно оцінюється представниками ділових кіл та урядів західних країн. Деякі з них розглядають Асоціацію як благодійних заклад, що розбазарює бюджетні кошти західних держав через надання капіталів тим країнам, які не можуть забезпечити їх ефективне використання. Інші підтримують МАР, зважаючи на довгострокову користь, яку вона приносить для зарубіжних операцій фірм і всієї економіки західних країн.¹

МФСР. Метою організації є мобілізація додаткових коштів для допомоги країнам, що розвиваються, у збільшення виробництва продовольства та підвищенні рівня харчування. Фонд надає кошти для розвитку сільського господарства і зосереджує увагу на сільських районах, де живе і працює

переважна більшість населення країн, що розвиваються.

Головна оперативна діяльність МФСР полягає в наданні кредитів (на досить пільгових умовах) для реалізації проектів, які матимуть значний вплив на збільшення виробництва продуктів харчування в країнах, що розвиваються, а також на зайнятість, розподіл прибутків тощо.

Організація Об'єднаних Націй (це найбільш універсальна і найбільш авторитарна міжнародна організація сучасності, політична діяльність якої знаходиться у нерозривному зв'язку з економічними і соціальними завданнями, безпосередньо пов'язаними із світовою стабільністю. Забезпечити цю стабільність і покликані багаточисельні структурні підрозділи та міжнародні організації системи ООН.

Література

1. Морозов Г. ООН: первый доклад Кофи Аннана // Мировая экономика и международные отношения – № 5, 1998.

2. Овчников К. Что может ООН в экономике // Международная жизнь – № 9 – 1991.

3. Спеціалізовані установи системи ООН: [Навч. посібник] / В. С. Бруза. – К.: Либідь, 1995.

Програма ООН з довкілля (UNEP, United Nations Environment Programme)

Знов`як Д.В.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

У сучасному світі все частіше трапляються екологічні проблеми і стихійні лиха, які завдають великої шкоди та порушують нормальну життєдіяльність населення, порушують структуру і функціонування природних систем, що призводить до негативних соціальних, економічних та інших наслідків. Це опустелювання, деградація ґрунтів, погіршення якості і зменшення кількості прісних вод, забруднення Світового океану, забруднення повітря та інше. І саме програма ООН з довкілля займається їх вирішенням.

Програма ООН з довкілля (ЮНЕП) (UNEP, United Nations Environment Programme) – міжурядова програма, створена з ініціативи Стокгольмської конференції ООН з довкілля (1972) і рішення Генеральної Асамблеї ООН (1973). Заснована 1972, знаходиться в Найробі (Кенія)

Структура ЮНЕП

До структури ЮНЕП входять три головні організаційні підрозділи:

- Рада керівників ЮНЕП, у якій представлені 58 країн від 5 регіонів, що обираються Генеральною Асамблеєю на чотири роки, в т. ч. Україна з 1981 р.
- Секретаріат
- Фонд навколишнього середовища

Мета ЮНЕП

Головною метою ініціативи є допомога країнам у визначенні та розв'язанні проблем стабільності та безпеки, які виникають у зв'язку з питаннями довкілля, а також поліпшення загального взаєморозуміння шляхом зміцнення діалогу і співробітництва з екологічних питань.

Завдання ЮНЕП

Завданням є міжнародне співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища, систематичний нагляд за станом навколишнього середовища в світі.

Діяльність ЮНЕП

Діяльність ЮНЕП охоплює широке коло питань і проблем, пов'язаних з довкіллям та сталим розвитком. В наш час робочі програми ЮНЕП зосереджені на таких основних напрямках:

- Інформація, оцінка та вивчення стану довкілля, включаючи потенціал реагування на надзвичайні ситуації, а також посилення функцій завчасного оповіщення і оцінки.
- Покращення координації діяльності конвенцій з питань охорони довкілля та розробка документів з екологічної політики.
- Прісноводні ресурси.
- Передача технологій та промисловість.

Фінансування ЮНЕП

Серед джерел фінансування ЮНЕП можна виділити Регулярний бюджет ООН, Фонд з довкілля, цільові фонди та паралельні внески.

Висновок:

Діяльність ЮНЕП є дуже важливою в наш час, адже вона постійно наглядає за станом навколишнього середовища в світі та допомагає країнам у визначенні та розв'язанні проблем стабільності та безпеки, які виникають у зв'язку з питаннями довкілля.

Література

- Сайт <http://uk.wikipedia.org>
- Юридична енциклопедія – Шемшученко Ю.С., сайт <http://leksika.com.ua>
- Українська Радянська Енциклопедія, сайт <http://leksika.com.ua>

ООН і проблеми світової економіки

Іскра К.В.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асамуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

ООН – найбільш універсальна міжнародна організація. Вона включає в себе цілий ряд органів і міжнародних організацій.

Економічні питання займають чільне місце у діяльності Генеральної Асамблеї – ГА (General Assembly – GA) ООН, найбільш представницького органу цієї авторитетної міжнародної організації.

У Декларації тисячоліття, прийнятій у вересні 2000 р., держави – члени ООН визначили «цілі в галузі розвитку на порозі тисячоліття» (Millennium Development Goals), головною з яких є необхідність скорочення масштабів бідності у всіх її проявах. Цілі в області розвитку були розроблені на основі угод і резолюцій міжнародних конференцій, організованих ООН протягом 90-х роках ХХ ст.

У порядку денному 64-ї сесії Генеральної Асамблеї (2009 р.) були включені найважливіші питання світової економіки, в тому числі сприяння поступальному економічному зростанню та сталого розвитку. В якості спеціальної теми для обговорень була поставлена проблема досягнення соціально-економічного прогресу в африканських країнах.

Унікальність ролі ООН у формуванні світової економічної інфраструктури полягає у виконанні найважливіших суспільно значущих функцій у сфері глобального економічного управління. Об'єктами регулювання є численні зв'язки і відносини на глобальному рівні.

Прийняті в рамках ООН та діючі в даний час норми, правила і стандарти забезпечують дотримання законодавчо встановлених вимог до операціям, визначають загальні стандарти зовнішньоекономічних відносин, охороняють права власності. Багато спеціалізовані установи ООН відіграють активну роль у розвитку та уніфікації заходів економічної політики, аналізують стан правил і процедур приватного комерційного права. Діяльність ООН робить все більший вплив на характер і розвиток найважливіших соціально-економічних процесів на глобальному і регіональних рівнях. ООН визначає пріоритети, цілі та стратегії розвитку міжнародного політичного та економічного співробітництва з формування світового економічного порядку. Без ефективного регулювання світових економічних процесів і ринкових відносин міжнародне економічне співробітництво виявилось б неможливим. ООН розглядає приватний сектор світової економіки як свого стратегічного партнера по залученню ресурсів для країн, що розвиваються та зміцнення їх економічного потенціалу.

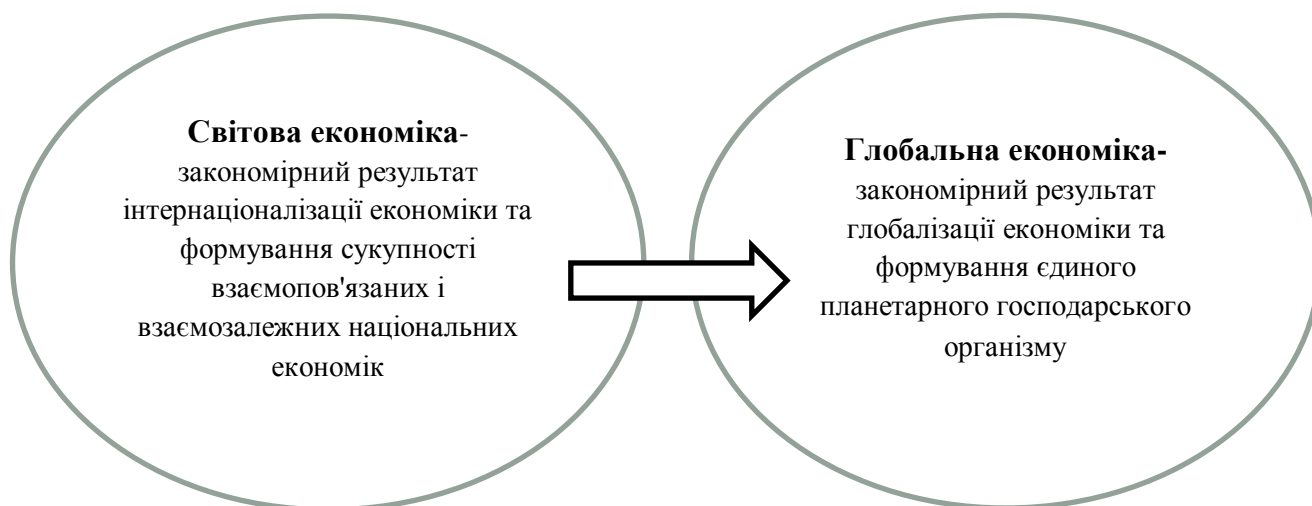
Це особливо важливо для країн, де приватний сектор в економіці може сприяти ефективній мобілізації ресурсів, наприклад, шляхом розширення ввезення капіталу, доступу до новітніх технологій, поширення передового управлінського досвіду і т.д.

В даний час багато ТНК демонструють серйозний інтерес до дорадчим процесам в рамках ООН і можуть чинити певний вплив на хід і результати цих процесів, що мають відношення до регулювання функціонування світової економіки в цілому.

У наш час спостерігається діалектичне поєднання глобалізації світового господарства й одночасне посилення впливу регіонального чинники на світову економіку і політику. Правда, як не парадоксально, глобалізація і регіоналізація – це, на перший погляд, два протилежні процеси. Створення ЄС, як структурної форми прямої взаємодії адміністративних утворень європейських держав, поява нових інститутів співробітництва прикордонних територій є лише окремими прикладами підвищення ролі міжрегіональних зв'язків у світових політико-економічних процесах кінця ХХ і початку ХХІ ст.

Чинник регіоналізації впливає на хід економічних процесів не лише на світовому, але й на національному і корпоративному рівнях. Функціонування глобальних компаній, їх ефективність прямо залежать від надійності і міцності зв'язків з економічними та політичними інститутами в регіонах базування.

У рамках єдиної світової економіки чинники виробництва вже не лімітують розвиток транснаціональних корпорацій. Особисті контакти з покупцями, постачальниками, органами регіональної влади все більшою мірою визначають головний момент успіху, насамперед, швидкість безперервного вдосконалення роботи й оновлення підприємства.

До числа головних органів відносять: Генеральна асамблея (ГА); Рада безпеки (РБ); Міжнародний суд і Секретаріат. Допоміжні органи, що виявляються необхідними, засновуються у відповідності до Статуту.

Розглянемо внутрішню структуру міжнародних економічних організацій в системі ООН (рис. 2).

Генеральна асамблея є її головним органом. Вона уповноважена вирішувати будь-які питання в рамках Статуту організації. Генеральна асамблея виносить резолюції, які, хоч і не є обов'язковими для її членів, все ж спричиняють помітний вплив на світову політику та розвиток міжнародного права. За весь час існування прийнято 10 тис. різноманітних резолюцій. Генеральна асамблея остаточно затверджує всі міжнародні конвенції з економічних питань. В її структурі економічними проблемами займаються:

1. Комітет з економічних і фінансових питань, який продукує резолюції до пленарних засідань Генеральної асамблеї.

2. Комісія ООН з права міжнародної торгівлі – ЮНСІТРАЛ, яка займається гармонізацією та уніфікацією правових норм у міжнародній торгівлі.

3. Комісія з міжнародного права, котра працює над розвитком і кодифікацією міжнародного права.

4. Комітет з інвестицій, що сприяє розміщенню інвестицій із коштів фондів, які знаходяться під контролем ООН.

Економічна і соціальна рада (ЕКОСОП) є важливішим органом ООН, що

відповідає за економічні, соціальні, культурні та гуманітарні аспекти політики ООН.

ООН на сьогодні є єдиною організацією, що регулює міжнародні відносини в широкому сенсі цього слова.

До системи ООН належать такі організації:

- Світовий банк.

- Міжнародна агенція з атомної енергетики та інші.

Зміни, що відбуваються всередині держав, не є настільки швидкими, як ті, що розгортаються в усьому світі. Тому ООН нині виконує подвійну регулюючу функцію: обслуговує міждержавну систему, що склалася історично, та глобальну систему, що переживає сьогодні етап свого становлення.

Уся ж система міжнародних організацій у сучасному світі є досить розгалуженою і складною. Але, незважаючи на те, що більшість міжнародних організацій були створені з метою регламентування світових економічних процесів, на сьогодні вони не здатні ефективно вирішувати цю проблему. Не створений єдиний механізм, який дійсно би врегульовував інтереси метакорпорацій і національних держав. Поки що ці функції певною мірою виконує держава.

Міжнародні ж організації мають низку суттєвих вад, серед яких найбільш принциповими є:

– їх функції часто обмежені консультаційними повноваженнями;

– вони наділені країнами-учасниками лише обмеженими повноваженнями з арсеналу суверенних прав держави;

– вони фактично не володіють законодавчою владою і в обмежених обсягах володіють виконавчою.

За таких умов обмеженого впливу міжнародних організацій на світову економіку їх регулюючі функції беруть на себе організації регіональних угруповань.

У сучасному світі формуються три макрорегіони:

- Європа, з ядром у вигляді ЄС;

- Східна Азія, з центром у Китаї;

- Північна Америка з базою у США.

Наявність макрорегіонів дозволяє певним територіальним одиницям прагнути до екстериторіальності. Глобалізація заохочує макрорегіоналізм, який в свою чергу заохочує мікрорегіоналізм.

В основі мікрорегіоналізму – прагнення регіонів з високим рівнем добробуту не допустити перерозподілу за власний рахунок національного багатства на користь інших регіонів.

Залежно від типу організації регіональних угруповань всередині них здійснюються певні регулятивні функції.

Перший тип регіональних угруповань – «імперський» – з єдиним центром сили, який не має опонентів і диктує свої інтереси та методи досягнення мети учасникам угруповання (наприклад, США – центр сили НАФТА).

Другий тип регіональних угруповань є бінарним, тобто з двома центрами сили, представленими потенційно потужними і провідними, в сенсі

інтегруючих інтересів, державами. Другий ешелон представляють також провідні держави (центри сили). Але для них характерним є наявність однієї групи інтересів, що збігається з цілями регіонального угруповання, та іншої – тієї, що конкурує з ними. Наприклад, інтереси США та Російської Федерації у Південно-Східній Азії або США в Європі.

Регіональне інтегрування реалізує важливе завдання: на тлі низької ефективності міжнародних економічних інститутів у межах регіональних груп формуються більш ефективні механізми регулювання регіональних і світових ринків.

Програма ООН з охорони навколишнього середовища

Іщук І.А.

*1 курс, група МВ – 18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Перед людством постійно виникають багаточисельні проблеми, що потребують невідкладного вирішення. Одні з них мають локальний характер, інші торкаються значних регіонів світу.

Комплекс проблем і ситуацій, що зачіпають життєві інтереси всіх народів світу, вимагають для свого розв'язання колективних зусиль світової громадськості. Міжнародне співробітництво держав у сфері охорони довкілля відбувається в межах МО. Фахівці Програми ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП) та Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) спільно боротимуться з негативними наслідками екологічних проблем для здоров'я населення планети.

Програма ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП) створена у 1972 році після Стокгольмської конференції ООН з навколишнього середовища. ЮНЕП є основним органом ООН в сфері охорони навколишнього середовища, створений з метою покращення якості життя.

ЮНЕП визначає політику та координує діяльність з питань навколишнього середовища та відповідає за природоохоронний компонент сталого розвитку.

Основні завдання ЮНЕП полягають в тому, щоб сприяти міжнародному співробітництву в галузі навколишнього середовища і розробка відповідних рекомендацій. Структурно ЮНЕП складається з Ради керуючих, Секретаріату, Ради по координації діяльності в галузі навколишнього середовища, Добровільного фонду ЮНЕП. Рада керуючих визначив пріоритетні напрямки Програми з навколишнього середовища, що дає можливість ЮНЕП враховувати потреби різних держав і установ в ході виконання Порядку денного. ЮНЕП повинна виконувати роль ведучого глобального природоохоронного органу, що визначає глобальну екологічну порядок денний, який сприяє узгодженим здійсненню екологічного компоненту сталого розвитку в рамках системи ООН і є захисником інтересів глобального навколишнього середовища.

В області створення потенціалу ЮНЕП приділяє пріоритетну увагу забезпеченню технічного та програмного керівництва з питань екологічної інформації, оцінки стану навколишнього середовища, розвитку відповідних баз даних, законодавства і установ в області охорони природи.

Основними органами ЮНЕП є:

Рада керуючих ЮНЕП, в якій представлені 58 країн від 5 регіонів, що обираються Генеральною Асамблеєю на чотири роки, в т. ч. Україна з 1981 р.

Комітет постійних представників

Діяльність ЮНЕП охоплює широке коло питань і проблем, пов'язаних з навколишнім середовищем та сталим розвитком. В даний час робочі програми ЮНЕП зосереджені на наступних основних напрямках:

Інформація, оцінка та вивчення стану навколишнього середовища, включаючи потенціал реагування на надзвичайні ситуації, а також посилення функцій завчасного оповіщення і оцінки.

Покращення координації діяльності конвенцій з питань охорони навколишнього природного середовища та розробка документів з екологічної політики.

Прісноводні ресурси.

Передача технологій та промисловість.

Головною метою ініціативи є допомога країнам у визначенні та розв'язанні проблем стабільності та безпеки, які виникають у зв'язку з питаннями навколишнього середовища, а також поліпшення загального взаєморозуміння шляхом зміцнення діалогу і співробітництва з екологічних питань.

Література

Офіційний сайт ЮНЕП : <https://www.unenvironment.org/>

<http://geodata.grid.unep.ch/>

https://www.unenvironment.org/about/sgb/cpr_portal/Portals/50152/PoW%202016-2017_4%20April%202014_track%20changes%20with%20Cuban%20comments.pdf

Історичні передумови створення ООН

Керницька А.І.

*1 курс, група МВ – 18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,*

Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

У ході Другої світової війни постало питання про утворення міжнародної організації, яка б перебрала на себе функції збанкрутілої Ліги націй.

Восени 1944 р. на конференції у Вашингтоні в маєтку Думбар-тон-Окс представники СРСР, США, Англії та Китаю підготували пропозицію про створення ООН і обговорили основні положення Статуту ООН.

На Ялтинській конференції в лютому 1945 р. США, СРСР та Англія прийняли рішення про скликання установчої конференції ООН 25 квітня 1945 р. в Сан-Франциско. Учасниками конференції могли бути всі держави, які

оголосили війну Німеччині і Японії до 1 березня 1945 р. Право стати членами ООН отримали Українська РСР і Білоруська РСР.

При обговоренні питання механізму діяльності ООН між лідерами трьох держав виникла дискусія. Позиція Сталіна полягала в тому, що держави, які винесли на собі основний тягар війни, несуть відповідальність і за мир. Тому малим країнам в ООН не потрібно надавати таких прав, користуючись якими вони могли б суперечити великим державам. Рузвельт погодився з цією думкою Сталіна. Черчілль, однак, заперечив: «Нехай орел дозволить малим пташкам співати, проте звертати увагу на їхній спів не варто – хай співають».

Конференція в Сан-Франциско проходила з 25 квітня по 26 червня 1945 р. У ній взяли участь близько 300 делегатів від 46 країн світу. При обговоренні Статуту ООН виникло дві проблеми: щодо прийняття рішень в Раді Безпеки та питання опіки над колоніями та залежними територіями. Відносно першої із них було прийнято радянську пропозицію, згідно з якою рішення Ради Безпеки (СРСР, США, Англія, Франція, Китай) приймаються одностайно. Ці країни одержали право «вето». Завдяки цьому праву виключалась можливість використання авторитету міжнародної організації для виправдання дій, які суперечать принципам Статуту ООН. Проте це знижувало ефективність ООН як інструменту захисту миру, оскільки дійти згоди країнам з різними інтересами було складно. Водночас рішення, прийняті Радою Безпеки, задовольняли інтереси всіх держав. Щодо другої проблеми вирішено, що система опіки повинна сприяти розвитку народів залежних територій «в напрямку до самоуправління або незалежності».

У прийнятому на конференції Статуті ООН зазначалось, що метою нової організації є підтримання міжнародного миру і безпеки колективними заходами, розвиток дружніх відносин між країнами, здійснення міжнародного співробітництва при розв'язанні проблем економічного, соціального та гуманітарного характеру. ООН була заснована на принципах суверенної рівноправності всіх членів, мирного улагодження суперечок, утримання від застосування сили. ООН не мала права втручатись у внутрішні справи, крім випадків, коли таке втручання необхідне для підтримання миру. Офіційною датою створення ООН вважається 24 жовтня 1945 р., коли було затверджено Статут ООН.

Вищим органом ООН визначено Генеральну Асамблею,

До її обов'язків входить

- затвердження бюджету організації;
- прийняття нових членів;
- обрання непостійних членів Ради Безпеки, Економічної і Соціальної Ради, Ради з питань опіки, Міжнародного суду, Секретаріату на чолі з Генеральним секретарем ООН.

Вищим органом була визначена також і Рада Безпеки, яка на той час складалася з 11 членів (тепер 15, з них 10 непостійних, які обираються на два роки, і 5 постійних). Рада Безпеки за Статутом є постійно діючим органом, на який покладаються обов'язки по підтриманню миру.

Для реалізації своїх повноважень РБ має право:

- накладати на агресора санкції;
- вводити блокаду і застосовувати проти нього силу.

У розв'язанні всіх питань, крім процедурних, потрібна однотайність постійних членів РБ.

Під егідою ООН було створено різні спеціалізовані організації:

- ЮНЕСКО (Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури);
- ВОЗ (Всесвітня організація охорони здоров'я);
- МОП (Міжнародна організація праці);
- ФАО (Продовольча і сільськогосподарська організація);
- ЮНІСЕФ (Дитячий фонд ООН).

Нині нараховується близько 190 членів ООН. Генеральна Асамблея ООН розпочала свою діяльність у 1946 р. На першій сесії були обрані непостійні члени РБ, призначено першого Генерального секретаря ООН (ним став Трюгве Лі), створено Комісію по атомній енергії. Однак через суперництво СРСР і США та їхніх прихильників робота ООН була ускладнена.

У 1948 р. ООН прийняла Декларацію прав людини та Пакт про громадянські і політичні права, в яких усі країни закликалися до встановлення в їхній політиці пріоритету інтересів особи над класовими та національними.

Література

- Асосков Антон Володимирович «Віденська конвенція ООН 1980 року про договори міжнародної купівлі-продажу товарів»
- Видавництво: МГІМО «Модель ООН. Практичний посібник для учасників і організаторів»

Роль ООН в сучасному світі

Кіфа Д.Я.

*1 курс, група МВ – 18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

ООН на сьогодні являє собою єдину всесвітню організацію, що має у своїх рядах 192 члени і мандат на втручання у всі сфери діяльності: від безпеки до біженців і охорони здоров'я. Проте опитування громадської думки в США засвідчують, що дві третини американців вважає, що ООН не відіграє значної ролі; також багато хто вважає, що організація заплямувала свою честь корупцією під час дії програми «Нафта в обмін на продовольство» в Іраку в часи Саддама Хусейна. Багато хто також звинувачує ООН в нездатності розв'язати численні проблеми на Близькому Сході.

Проте такі погляди відображають нерозуміння природи ООН. ООН є більше інструментом держав, що перебувають в її членах, ніж незалежним гравцем на політичній арені світу.

З питань, що вимагають твердої сили, ООН має запозичити її у своїх країн-членів. У моменти, коли вони не можуть домовитися про рішуче втручання, організації стає нелегко виконувати свої функції. Як хтось гостро

ззначив: «Ми створили ООН – і це ми!» Коли доходить до критики ООН, то більша її частина спрямовується на її членів.

Утримання ООН обходиться близько \$20 млрд., що менше щорічних бонусів, які виплачуються на Уолл-стріт вдалого року. З цієї суми секретаріат в Нью-Йорку отримує менше 10%. Деякі університети мають більший бюджет.

Ще \$7 млрд. витрачається на утримання миротворчих сил ООН в таких місцях, як Демократична Республіка Конго, Ліван, Гаїті і на Балканах. Решта – більше половини – витрачається спеціалізованими агентствами ООН, які розташовані по всьому світу, і часто відіграють значну роль в регулюванні міжнародної торгівлі, розвитку охорони здоров'я і гуманітарній допомозі.

Наприклад, управління Верховного комісара ООН у справах біженців допомагає розв'язувати проблеми людей, вимушених змінити своє місце проживання, Міжнародна продовольча програма надає допомогу дітям, що голодують, і Всесвітня організація охорони здоров'я забезпечує критично важливою інформацією системи охорони здоров'я суспільство про такі пандемії, як пташиний грип. ООН не володіє ресурсами для розв'язання проблем в таких сферах, як СНІД або глобальне потепління, але вона може відігравати важливу роль в узгодженні дій різних урядів.

Навіть у сфері безпеки ООН відіграє важливу роль. Оригінальна ідея 1945 року про колективну безпеку, згідно з якою країни об'єднуються для запобігання і покарання агресорів, провалилася через те, що розпочалася холодна війна між Радянським Союзом і країнами Заходу.

Скептики зробили висновок, що ООН не може більше вирішувати питання щодо безпеки. Проте 2006 року, коли Ізраїль і «Хізбалла» прийшли до патової ситуації в Лівані, країни з радістю звернулися до миротворчих сил ООН.

За іронією долі, в оригінальному статуті про миротворчі сили нічого не сказано. Вони були створені другим Генеральним секретарем Дагом Хаммершельдом і міністром закордонних справ Канади Лестером Пірсоном після вторгнення Великої Британії і Франції до Єгипту під час Суецької кризи 1956 року. Відтоді миротворчі сили ООН використали понад 60 разів.

Близько 100 тис. солдат із різних країн носять блакитні каски ООН у всьому світі. Миротворчі операції мали свої перемоги і поразки. Поразками стали Боснія і Руанда в 1990-х роках, і Генеральний секретар Кофі Аннан запропонував реформувати організацію в боротьбі з геноцидом і масовими вбивствами.

У вересні 2005 р. держави на Генеральній асамблеї ООН визнали «відповідальність за захист» пригноблених народів. Це означало, що уряди більше не можуть поводитися зі своїми громадянами, як їм заманеться.

Була також створена нова комісія із зміцнення миру для координації дій щодо запобігання випадкам геноциду. У Східному Тиморі, наприклад, ООН зіграла важливу роль на шляху до встановлення миру. У Демократичній республіці Конго миротворчі сили не змогли повністю зупинити насильство, але вони допомогли зберегти життя багатьом людям. Сьогодні випробуванням є ситуація в Судані, регіоні Дарфур, де дипломати намагаються створити

об'єднані миротворчі сили під управлінням ООН і Африканського Союзу.

Поширюється розчарування, і це не дивно в отруєній атмосфері, яка запанувала в ООН після війни в Іраку. Але натомість, щоб ставити під сумнів подальше існування ООН, країни мають усвідомити, що їм потрібен такий глобальний інструмент, що володіє такими унікальними легітимними можливостями. Незважаючи на те, що ООН далека від досконалості, світ буде біднішим і безладнішим місцем без цієї організації.

Література

1. Джозеф С. «М'яка сила як засіб досягнення успіху у світовій політиці»- К.Талком, 2014, -201 с.

Штаб-квартира ООН

Ковальчук В.О.

*1 курс, група МВ – 18003Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Штаб-квартира ООН – комплекс будівель, відкритий 1950 року в місті Нью-Йорк на Мангеттені.

Будівлі розташовані в східній частині Мангеттена між 42-ою та 48-ою вулицями, Першої авеню і протокою Іст-Ривер. Ділянка землі в межах цього квадрата займає площу в 18 акрів (~ 73 000 м²) і є «міжнародною зоною, що належить всім державам-членам ООН». Тим не менш, у відповідності з угодою між США і ООН, район штаб-квартири залишається в межах судової юрисдикції Сполучених Штатів.

Крім комплексу будівель в Нью-Йорку, ООН має ще три допоміжні регіональні штаб-квартири: в Женеві (Швейцарія), Відні (Австрія) та Найробі (Кенія). Однак найважливіші рішення в організації приймаються саме в Нью-Йорку, оскільки тут проходить більшість засідань Генеральної Асамблеї та Ради Безпеки ООН.

Всього в робочих органах, агенціях та центрах ООН у всьому світі працює близько 61 000 співробітників з приблизно 170 держав-членів організації. У штаб-квартирі в Нью-Йорку розміщується близько третини всього персоналу організації.

Вибір місця

Організація Об'єднаних Націй була утворена 24 жовтня 1945 року і спочатку не мала власного будинку. Перші засідання Генеральної Асамблеї і Ради Безпеки Організації пройшли в Лондоні. Рішення про розміщення ООН в Нью-Йорку було прийняте Генеральною Асамблеєю на її першій сесії 14 лютого 1946 року в Лондоні після того, як від багатьох країн світу були отримані пропозиції про постійне місце розташування Організації. З 16 серпня 1946 року штаб-квартира ООН тимчасово розмістилася в селищі Лейк Саксес, Лонг-Айленд -острів на південному сході штату Нью-Йорк. 14 грудня 1946 року Генеральна Асамблея прийняла пропозицію Джона Девінсона Рокфеллера-молодшого про будівництво постійної штаб-квартири ООН на його ділянці

землі біля Іст-рівера. Він продав цю землю ООН за 1 долар.

Проти будівництва штаб-квартири у Нью-Йорку, свого часу проголосували Франція, Велика Британія і Нідерланди. Крім Нью-Йорка були інші кандидатури на цю роль. Наприклад, Канада запропонувала розмістити центральні установи ООН на острові Неві, Онтаріо. Це місце, розташоване на кордоні двох держав неподалік від Ніагарського водоспаду, багатьома вважалось ідеальною кандидатурою. Та врешті вибір було зроблено на користь ділянки в кварталі Тертл-Бей на березі протоки Іст-Ривер.

Будівництво

У листопаді 1947 року Генеральна Асамблея ООН затвердила архітектурний план майбутньої штаб-квартири. Дев'ять місяців потому з урядом США було укладено угоду про надання ООН безвідсоткового кредиту на суму 65 млн доларів США для проведення будівельних робіт. Церемонія закладення фундаменту відбулася 24 жовтня 1949 року, а офіційне відкриття штаб-квартири відбулося 10 січня 1951 року. Для створення комплексу будівель ООН було запрошено архітекторів, дизайнерів та інженерів з усього світу.

Найвідомішою будівлею в структурі комплексу є 39-поверховий хмарочос, де розміщується Секретаріат ООН. На території штаб-квартири розташувалися також будинок Генеральної Асамблеї, Бібліотека імені Дага Хаммаршельда та Центр для відвідувачів. З фасадної сторони комплексу встановлено ряд флагштоків, на яких піднято прапори 193 держав-членів ООН (за англійською абеткою), а також прапор Організації в центрі.

Генеральний секретаріат ООН

Генеральний секретаріат ООН базується в штаб-квартирі організації в Нью-Йорку, США. Фактично, існує ще три інших штаб-квартири по всьому світу, але Нью-Йоркський офіс є одним з найстаріших і найбільш відомих. У ньому розташовуються служба Генерального секретаря ООН, Глава Секретаріату, які здійснюють щоденну роботу Організації Об'єднаних Націй. Він обслуговує і інші керівні органи ООН, а також реалізує політику і програми, викладені ними. Співробітники Секретаріату є уповноваженими міжнародними цивільним службовцями, які звітують виключно перед ООН. Генеральний Секретар є одночасно цивільного службовця і директора, дипломата і радника, який являє в своїй особі духовний авторитет і гуманізм принципів ООН, при цьому зберігаючи розуміння і повагу прагнень і інтересів держав-членів в індивідуальному порядку і колективно.

Література

<https://nyupress.org/books/9780814707944/>

<http://www.un.org/en/sections/history/history-united-nations/index.html>

<https://idpc.net/ru/policy-advocacy/global-advocacy/system-wide-coherence/shtab-kvartire-oon>

Основні ініціативи України в ООН (кінець 20-го початок 21-го ст.)

Колмацуй Є.В.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,*

Україна є однією з країн-засновниць ООН – з 1945 по 1991 рік вона брала участь в роботі ООН як УРСР, а з моменту проголошення незалежності – як Україна. Після проголошення незалежності України участь у діяльності Організації Об'єднаних Націй було визначено одним з пріоритетних напрямів зовнішньої політики держави. Організація Об'єднаних Націй в Україні співпрацює з урядом і народом України з метою розбудови культури гідності, завдяки розумінню та повазі до прав людини, для забезпечення миру та перетворень в Україні.

Україна три рази обиралася непостійним членом Ради Безпеки (1948–1949, 1984–1985, 2000–2001), 15 жовтня 2015 року вона вчетверте стала непостійним членом РБ ООН.

Одним з найбільш важливих підтверджень визнання авторитету і ролі нашої держави на міжнародній арені, послідовності та неупередженості її зовнішньої політики, відданості принципам демократії та верховенства права стало обрання України до складу непостійних членів Ради Безпеки ООН на період 2000–2001 рр. Вперше Україна, як незалежна держава, була членом органу, на який покладено головну відповідальність за підтримання міжнародного миру та безпеки у світі. За час членства в Раді Безпеки Україна переконливо довела свою спроможність бути активним учасником її діяльності, здійснювати ефективний вплив на процес прийняття в РБ доленосних рішень та робити власний практичний внесок у їх реалізацію.

Україна входить до складу таких органів ООН, як Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), Комісія із соціального розвитку, Комісія з наркотичних засобів, Виконавча рада Структури ООН з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок «ООН-Жінки», Комітет з інформації, Рада Організації ООН з промислового розвитку (ЮНІДО), Адміністративна рада та Рада поштової експлуатації Всесвітнього поштового союзу, Міжнародний трибунал з морського права, Комітет ООН з внесків, Координаційна рада Об'єднаної програми ООН з ВІЛ/СНІДу.

У 1997 р. Міністра закордонних справ України Г. Й. Удовенка було обрано на посаду Голови 52-ї сесії Генасамблеї – найвищу керівну посаду в ООН. Предметом особливої гордості України є те, що саме 52-а сесія ГА ООН, яка увійшла в історію як «сесія реформ», ухвалила всеосяжну програму реформування Організації, запропоновану її Генеральним секретарем К.Аннаном, і надала потужного імпульсу широкомасштабному оновленню ООН.

Україна як одна з держав-фундаторів ООН надає особливого значення діяльності ООН з підтримання міжнародного миру та безпеки, розглядаючи участь у ній як важливий чинник своєї зовнішньої політики.

Починаючи з липня 1992 р., Україна виступає як значний контрибутор військових підрозділів та персоналу до операцій ООН з підтримання миру (ОПМ). За період незалежності України понад 34 тисяч українських військових

та представників органів внутрішніх справ взяли участь у більш ніж 20 миротворчих операціях під егідою ООН.

За останніми офіційними даними Секретаріату ООН, Україна станом на початок 2013 року представлена в ОПМ ООН понад 500 «блакитними шоломами» у складі 8-ми миротворчих операцій ООН; Таким чином, за кількістю персоналу Україна наразі у третій десятці держав-лідерів серед понад 100 країн-контрибуторів до ОПМ ООН.

Наша держава активно долучилась до процесу реформування миротворчості з тим, щоб зробити її більш ефективною та адекватною сучасним викликам. Так, саме Україні належать ініціативи щодо зміцнення миротворчого потенціалу ООН шляхом заповнення критичних прогалів у галузі авіаційного забезпечення місій, а також стосовно вдосконалення механізмів юридичного захисту «блакитних шоломів». У 1994 р. Україна стала ініціатором Конвенції з безпеки персоналу ООН та зв'язаного з нею персоналу, а у вересні 2006 р. Міністр закордонних справ України підписав Факультативний протокол до цієї Конвенції. У грудні 2002 р. на 57-й сесії Генеральної Асамблеї ООН була одностайно схвалена внесена делегацією України резолюція, якою 29 травня було проголошено Міжнародним днем миротворців ООН. За ініціативою нашої держави 7 листопада 2008 р. Генасамблея схвалила Декларацію з нагоди 60-річчя миротворчої діяльності ООН

Координатори системи ООН в Україні

Офіси Координаторів системи ООН було запроваджено відповідно до пакету реформ ООН, оприлюдненого Генеральним секретарем на спеціальній сесії Генеральної Асамблеї у вересні 1997 року. У пакеті реформ наголошувалося на необхідності встановлення нової культури лідерства та структури управління в Організації Об'єднаних Націй, важливим пріоритетом діяльності було також визнано посилення ролі Координатора системи ООН.

Фонди, програми та агентства ООН в Україні

До системи ООН в Україні входять 19 фондів, програм та спеціалізованих агентств, акредитованих в Україні, а також міжнародних представників.

Продовольча та сільськогосподарська організація (FAO)

- Міжнародне агентство з атомної енергії (IAEA)
- Міжнародна фінансова корпорація (IFC)
- Міжнародна організація праці (ILO)
- Міжнародний валютний фонд (IMF)
- Міжнародна організація з міграції (IOM)
- Об'єднана Програма ООН з ВІЛ/СНІДу (UNAIDS)
- Програма розвитку ООН (UNDP)
- Фонд народонаселення ООН (UNFPA)
- Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (UNHCR)
- Дитячий фонд ООН (UNICEF)
- Офіс з координації гуманітарних ситуацій (UNOCHA)
- Управління ООН з наркотиків та злочинності (UNODC)

- Моніторингова місія ООН з прав людини (UNOHCHR)
- Програма волонтерів ООН (UNV)
- Програма «ООН-Жінки» (UNWOMEN)
- Світовий Банк (WBG)
- Всесвітня продовольча програма (WFP)
- Всесвітня організація охорони здоров'я (WHO).

Стратегічна інвестиційна підтримка

В той час, коли основна відповідальність за розвиток польових програм допомоги лежить на Регіональному офісі ФАО для Європи та Центральної Азії, додатковою особливістю співробітництва є підтримка ФАО в розробленні та імплементації сільськогосподарських та пов'язаних із сільськими територіями інвестиційних стратегій. В партнерстві з місцевими зацікавленими сторонами та головними міжнародними фінансовими інституціями, робота Інвестиційного центру ФАО з 2007 року була зосереджена на: дослідженнях в сфері сектору агробізнесу, зокрема для насіння соняшника, зерна, цукру, м'яса та молочної продукції; діалозі між громадськістю та приватним сектором; технічній підтримці та нарощуванні потенціалу; створенні нових фінансових інструментів та покращенні доживного фінансування; а також поліпшенні реєстрації земельних ділянок та кадастрової системи.

Примітки

1. <http://fakty.ictv.ua/ua/index/read-news/id/1564128>
2. <http://un.mfa.gov.ua/ua/ukraine-un/general-information>
3. <http://un.mfa.gov.ua/ua/ukraine-un/general-information>

Література

М. Кулінич. Постійне представництво України при ООН У 2-х т. / Редкол.:Л. В. Губерський (голова) та ін. – К.:Знання України, 2004 – Т.2 – 812с.

Передумови та початок створення Ізраїлю

Корнійчук Б.В.

*1 курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Початком історії створення Ізраїлю стає перша світова війна. В 1918 році Велика Британія перемагає Османську Імперію та 30 жовтня 1918р підписує Мудроське перемир'я. Було вирішено, що країна переходить під управління Великої Британії як підмандатна територія Ліги Націй. Рішенням Ліги Націй було проголошено створення в Палестині «Єврейського Національного осередку».

В продовж 1919–1923рр почалось переселення Євреїв переважно зі Східної Європи. Близько 40 тис біжанців прибули на територію Палестини.

У 1924–1929 рр до Палестини приїхали 80 тис. євреїв, переважно в результаті сплеску антисемітизму в Польщі і Угорщині. Більшість євреїв прибували цілими сім'ями, з невеликими статками, вони засновували малі підприємства та легку промисловість і згодом могли формувати економіку.

Зростання імміграції євреїв в Палестину призвело до зростання арабського націоналізму і до погіршення відносин між арабами і євреями.

В 1930-х роках під час формування нацистської ідеології велика кількість євреїв втікаючи від Гітлера емігрувала до Палестини. Адміністрація Британського мандату в Палестині встановив обмеження на в'їзд та перебування євреїв на її території, що мав становити 75 000 тис осіб. Євреї почали створювати організації, що допомагали переправляти євреїв, не дивлячись на заборону, до Палестини.

Під час другої світової війни почались переслідування євреїв з боку нацистів, але більшість країн не хотіли приймати біжанців, що призвело до «Голокосту» та загибелі мільйонів євреїв.

Після другої світової війни на території Палестини проживало 33% євреїв. Через постійну еміграцію євреїв почали зростати націоналістичні думки у арабів. Постало питання про створення самостійної держави, протистояння арабів та євреїв набувало обертів.

До листопада 1945 р. обстановка в Палестині різко загострилася. Вона характеризувалася посиленням англо-єврейського й арабо-єврейського протистояння. В ситуації, що склалася, уряд Великобританії змушений був піти на створення англо-американської комісії з палестинської проблеми. Негативною була реакція сіоністських кіл, оскільки їх не влаштовувало збереження мандатного режиму управління Палестиною. Спроби Великобританії знайти компромісне рішення проблеми також не мали успіху. Тим часом ситуація в Палестині продовжувала загострюватися. Тоді Великобританія у квітні 1947р. винесла палестинську проблему на обговорення ООН. Також, уряд Великої Британії заявив про свої наміри відректися від мандату на Палестину та заявив про нездатність урегулювати конфлікт.

У квітні 1947 р. ООН ухвалила рішення створити спеціальний комітет ООН у справах Палестини, до складу якого ввійшли представники Австралії, Канади, Гватемали, Індії, Ірану, Нідерландів, Перу, Швеції, Чехословаччини, Уругваю та Югославії, 7 з 11 його членів підписали звіт, що рекомендував утворити на території Палестини дві держави – арабську і єврейську та надати міжнародний статус Єрусалиму.

Спеціальний комітет у справах Палестини схвалив 25 квітня 1947 р. план її поділу, більшістю голосів прийнятий другою сесією ООН, що проходила у Нью-Йорку з 16 вересня по 29 листопада 1947 р. було прийнято резолюцію 181/П, за яку проголосували 33 країни, включаючи СРСР і США, проти – 13 (усі арабські країни, Афганістан, Туреччина, Пакистан, Індія, Куба та Греція), 10 утрималися, включаючи Великобританію.

Резолюція ООН 181/П. Наслідки створення Ізраїлю.

У відповідності з резолюцією 181/П на колишній підмандатній території Палестини мали утворитися дві держави – єврейська (площа 14,1 тис. кв. км – 56 % території Палестини, населення 1 008 800 чоловік) і арабська (площа 11,1 тис. кв. км – 43 % території Палестини, населення 758 520 чоловік). В окрему міжнародну зону виділялося місто Єрусалим та його околиці (1 % території Палестини, населення 205 230 чоловік). Згідно з цією ж резолюцією

скасовувався англійський мандат на Палестину. Був визначений термін виведення англійських військ – до 1 серпня 1948 р. Передбачалося проголосити незалежність обох держав не пізніше 1 жовтня 1948 р.

Здавлося конфлікт був вирішен, але великі амбіції молодій єврейській держави, агресивна політика проти арабських країн, ігнорування інтересів арабів призвели до нової проблеми – першої арабо-ізраїльської війни. Війна тривала один рік (1948-1949) в наслідок якої Ізраїль зміг відстояти незалежність на відміну від Палестини, створення Палестинської держави не відбулось.

Під час арабо-ізраїльських війн за межами Палестини опинились 900 тис. палестинських біженців. В той же час на території сучасного Ізраїлю проживає значне палестинське населення, яке користується всіма 'тютічними та економічними правами громадян цієї держави. В результаті переговорів між урядом Ізраїлю та лідером ООП Ясером Арафатом з середини 90-х років почала створюватись Палестинська автономія (м.Газа, Іерихон та ін.), де влада належить палестинській адміністрації. Цей процес іде складно й суперечливо. Пов'язано це з багатьма факторами:

- з обох сторін залишається взаємна недовіра, щодо планів мирного урегулювання;
- екстремістські угруповання «Хамас», «Хезболлах», «Ісламський джихад» та інші ведуть активну терористичну діяльність проти Ізраїлю, часто це відбувається з території Палестинської автономії (терористи здебільшого вбивають мирних жителів, влаштовують вибухи в транспорті, інших громадських місцях);
- фактично не відмовились від планів збройного протистояння проти Ізраїлю Сирія, Ірак, Іран, деякі інші арабські держави, які активно підтримують діяльність терористичних угруповань;
- не приймають миру й ізраїльські радикали, які вбили прем'єр-міністра Ізраїлю Іцхака Рабіна – ініціатора арабо-ізраїльського діалогу.

Отже, головним наслідком першої арабо-ізраїльської війни стало виникнення проблеми близькосхідного врегулювання – однієї з ключових проблем післявоєнних міжнародних відносин. Рішення про створення палестинської держави не було виконано внаслідок ряду причин.

Ситуація на Близькому Сході до сих пір залишається нестабільною і суперечливою.

Глобальні проблеми клімату в діяльності ООН

Костіна А.В.

*1 курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Однією з найважливіших міжнародних проблем ХХІ століття є зміна загальнопланетарного клімату. Особливе занепокоєння викликає загальне стрімке зростання динаміки катаклізмів, яке спостерігається в останні десятиліття. На сьогоднішній день існує великий ризик недостатнього

розуміння і недооцінки всіх факторів і масштабів впливу різноманітних космічних і геологічних процесів на глобальну зміну клімату на Землі. Ще недавно, наприкінці ХХ століття, деякі вчені висували різні гіпотези і теорії про поступову зміну клімату. Але на практиці все виявилось трохи інакше. Ретельний аналіз зростання числа природних катаклізмів, екстремальних погодних явищ по всьому світу, а також статистичних показників космічних і геофізичних параметрів за останні роки показав тривожну тенденцію до їх значного збільшення за короткий проміжок часу. Ці дані свідчать, що висунуті рядом вчених припущення стосовно того, що зміна клімату Землі протягом 100 років і більше буде носити поступовий характер, невірні, так як за фактом цей процес відбувається набагато динамічніше.

Глобальна зміна клімату – одна з найгостріших екологічних проблем які стоять перед людством. Згідно прогнозів провідних міжнародних наукових центрів з дослідження клімату, протягом наступного століття температура підвищиться на 2-5 градусів за Цельсієм. Такі темпи глобального потепління спричинять серйозні кліматичні зміни і різні екосистеми опиняться під загрозою зникнення.

Сьогодні можна зі впевненістю сказати, що значні кліматичні зміни вже відбуваються. Ми повинні замислитися та зрозуміти, що людство не має права використовувати атмосферу планети для забруднення. Якщо ми не розпочнемо активно діяти, то вже незабаром наблизимось до тої межі, коли глобальну зміну клімату зупинити буде вже неможливо і життя на планеті у майбутньому буде під загрозою.

Більше того, сучасні прогнози настання несприятливих метеорологічних явищ вказують на необхідність сприймати їх за норму сьогодення. Виникає потреба в розробленні та реалізації плану заходів з адаптації до зміни клімату. Адаптація до глобальної зміни клімату – це пристосування у природних чи людських системах як відповідь на фактичні або очікувані кліматичні впливи або їхні наслідки, що дозволяє знизити шкоду та скористатися сприятливими можливостями.

Новою загрозою міжнародній безпеці є негативні зміни клімату на Землі. Незважаючи на активні наукові дебати стосовно причин підвищення температури Землі, сам факт підвищення середньої температури є загально визнаним.

ООН проводить багато конференцій з приводу зміни клімату:

Конференція ООН з питань клімату 2015 року проходила в Парижі 29 листопада – 12 грудня 2015 року[1]. Це 21-ша конференція, присвячена кліматичним змінам, яка проходила в межах Рамкової конвенції ООН про зміну клімату і 11-та – в рамках наради сторін за Кіотським протоколом. Цей міжнародний саміт відбувся у виставковому комплексі Парижу Ле Бурже. Мета конференції – підписання міжнародної угоди щодо підтримки збільшення середньої температури планети на рівні нижче 2 °С, угода стосуватиметься всіх країн.

Конференція ООН з питань клімату 2017 року – міжнародна зустріч, присвячена кліматичним змінам. Проходить у німецькому Бонні з 6 до 17

листопада 2017 року. Це 23-тя конференція Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, 13-та конференція учасників Кіотського протоколу та друга конференція учасників Паризької угоди.

Отже, зміна клімату не є проблемою далекого майбутнього. Вона вже відбувається і має реальні наслідки для життя людей. Зміна клімату порушує економічний розвиток країн і має абсолютно вимірювані фінансові наслідки, які з кожним роком тільки зростають.

З іншого боку очевидно, що сьогодні росте усвідомлення того, що способи вирішення проблеми і виходу з ситуації існують. І ці рішення дозволять людству здійснити якісний прорив у бік стійкого розвитку.

Палестинська проблема і позиція ООН

Кушка Я.О.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний Університет Біоресурсів і Природокористування України
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний Університет Біоресурсів і природокористування України*

Питання Палестинської незалежності стало своєрідним тестом на ефективність роботи Генеральної Асамблеї ООН. І не лише її, а й самої ООН.

Близький Схід протягом тривалого часу є «гарячою точкою» планети, до якої прикута увага світового співтовариства. Близькосхідний конфлікт має два важливі аспекти. По-перше, це палестинська проблема і право арабського народу Палестини на самовизначення і створення незалежної держави; по-друге – взаємовідносини Ізраїлю з арабськими країнами регіону.

Формування палестинської держави передбачається на території Західного берега річки Йордан (або його частини, у тому числі на території Східного Єрусалиму) та сектора Гази. Існують різні пропозиції щодо його створення у залежності від думки про палестинську державність, а також різні його визначення як території.

Проголошення Держави Палестина відбулося 15 листопада 1988 року в Алжирі на сесії Палестинської національної ради – вищого дорадчого органу Організації визволення Палестини (ОВП) – 253 голоси «за», 46 – «проти» і 10 осіб утрималися від голосування. При цьому, ОВП не контролювала тієї території, на яку претендувала.

1994 року, внаслідок Угод в Осло між Ізраїлем і ОВП від 13 вересня 1993 була створена Палестинська національна адміністрація (ПНА). Питання створення майбутньої держави Угодами не передбачалося; при цьому, «обидві сторони взяли на себе конкретне зобов'язання не приймати ніяких односторонніх дій щодо зміни статусу Західного берега річки Йордан та сектора Гази».

У країнах, що вже визнали Державу Палестина, дипломатичні представництва ОВП діють під вивіскою посольств Держави Палестина.

Фактично Держава Палестина на сьогоднішній день не має єдиної території та реального суверенітету. Державні структури сформовані лише частково (наприклад, немає армії, хоча є численна поліція і при цьому активно

діють всілякі напіввійськові організації, більшість із яких об'єднана у Палестинські національні сили безпеки). Значна частина території Західного берега річки Йордан контролюється ізраїльською армією, а Східний Єрусалим анексований Ізраїлем. Ізраїль контролює також практично всі межі Палестинських територій, за винятком кордону Сектора Гази з Єгиптом, але при цьому перешкоджає морському сполученню Сектора Гази із зовнішнім світом. Палестинські території, незважаючи на існування палестинського управління на них, все одно розглядаються ООН як окуповані Ізраїлем. Представники ОВП називають Палестину «країною під ізраїльською окупацією». Сектор Гази і Західний берег річки Йордан являють собою два ексклави, розділені територією Ізраїлю: перший контролюється прихильниками Хамас, визнаного у ряді країн терористичною організацією, а другий – прихильниками ФАТХ, організацією, яка формує основу ОВП. Організації перебувають у стані конфлікту між собою. У кожному ексклаві утворено свій уряд.

29 листопада 2012 року за підсумками голосування в Генеральній Асамблеї ООН (138 голосів «за», 9 – «проти», 41 країна утрималася) «надала Палестині статус держави-спостерігача при Організації Об'єднаних Націй, яка не є її членом, без шкоди для набутих прав, привілеїв і ролі Організації Визволення Палестини в Організації Об'єднаних Націй як представника палестинського народу згідно із відповідними резолюціями та практиці».

5 січня 2013 року було видано указ Махмуда Аббаса, щоб надалі замість назви «Палестинська національна адміністрація» використовувати в офіційних цілях виключно назву «Держава Палестина». Ізраїль, США, Норвегія та деякі інші країни це рішення не визнали.

Між арабським і єврейським народами склалися дуже напружені відносини, які переростали в збройні сутички. Англія, щоб зняти з себе відповідальність за ситуацію, яка виникла в результаті її політики в Палестині, передала це питання на розгляд ООН. Конфлікт палестинських арабів з євреями почав розгорятися під час урядування Г. Семюеля. У лютому 1920 р. відбулися перші збройні сутички. 4 квітня 1920 р. у Старому місті Єрусалима стався єврейський погром. 1 травня 1921 р. у Яффському порту знову відбулися сутички між арабами і новоприбулими євреями. Під час цих зіткнень загинуло 48 арабів і 47 євреїв. Серед арабського населення почав поширюватися наголос про те, що Великобританія збирається перетворити Палестину на повністю заселену євреями територію. Щоб заспокоїти арабське населення Палестини, в червні 1922 р. міністр колоній У. Черчілль виступив з меморандумом, у якому пояснив позицію британського уряду щодо майбутнього Палестини, зауваживши, зокрема, що про створення єврейської держави не йдеться, а інтенсивність подальшої єврейської еміграції визначатиметься «економічною ємністю країни».

Порівняно спокійним був чотирилітній період правління Палестиною британського комісара лорда Герберта Плумера (1925–1928), котрий не надавав жодній зі сторін якихось переваг. Єврейська імміграція зменшилася, а це, своєю чергою, заспокоїло арабів. Одразу ж після від'їзду Г. Плумера з Палестини, почався наступний виток конфлікту. Суперечка почалася навколо Стіни Плачу

– залишків легендарного храму Соломона, що водночас є частиною мусульманського храмового комплексу Харам аль-Шаріф, де міститься третя після Мекки та Медини святиня мусульманського світу – мечеть Аль-Акса. Напередодні відзначення єврейського свята Йом Кіппур, що припадало на 24 вересня 1928 р., євреї спорудили біля Стіни Плачу спеціальне загородження, яке мало відділити під час молитви євреїв від єврейок. Араби висловили протест, оскільки традиційно біля залишків Соломонового храму жодні будівельні роботи не велися. Оскільки євреї відмовилися зняти загородження, араби почали їм докучати проводячи поблизу шумні будівельні роботи або ж влаштовуючи на території Харам аль-Шаріфу гучні святкування, що перешкоджало євреям молитися. 16 серпня 1929 р. група молодих ортодоксальних студентів-євреїв провела біля Стіни Плачу демонстрацію, яка закінчилася бійкою із арабами. 23 серпня в Єрусалимі розпочалися масові заворушення. Під час вуличних зіткнень у Єрусалимі та наступних єврейських погромів було вбито 133 євреї та 87 арабів. Понад 500 осіб з обох сторін конфлікту поранено. Застосувавши війська, британці придушили антиєврейські виступи.

Для розслідування подій серпня – вересня 1929 р. створено дві незалежні слідчі комісії. Утворена палатою депутатів комісія Уолтера Шоу навела в своєму звіті цифрові дані про невідповідність єврейської імміграції економічним можливостям країни. Виходячи з цього, комісія рекомендувала пригальмувати потік єврейських переселенців до Палестини. Щодо арабів комісія наголосила на деструктивній позиції, яку зайняло в конфлікті мусульманське духовенство, а також на недостатньому характері зусиль муфтія Єрусалима М.А. Хаджа аль-Хусейні, скерованих на запобігання антиєврейським ексцесам та агітації. Друга комісія Хоупа-Сімпсона також рекомендувала накласти заборону на подальшу купівлю євреями землі та встановити квоту на в'їзд до Палестини емігрантів-євреїв.

У жовтні 1930 р. британський уряд виступив із “Білою книгою” – офіційною заявою про британську політику в Палестині. У цьому документі підтверджувалися головні висновки обох парламентських комісій та декларувався намір надалі значно більше уваги приділяти вимогам арабського населення. Лондон проголошував «рівноцінність» своїх обов'язків перед арабами та євреями. Урядові заяви викликали критику сіоністських кіл, для заспокоєння яких у лютому 1931 р. британський прем'єр надіслав до президента ВСО Х. Вейцмана лист з підтвердженням зобов'язань Великобританії щодо сприяння єврейській імміграції та створення єврейських поселень.

Напружені стосунки між євреями та арабами виявлялися у взаємному економічному бойкоті. Тим часом світова економічна криза різко збільшила кількість бажаючих переїхати до Палестини, а британський уряд, своєю чергою, на початку 30-х рр. збільшив щорічні квоти для єврейських емігрантів. Ще більше потік переселенців посилювався після приходу до влади Адольфа Гітлера в Німеччині. Якщо у 1930–1934 рр. до Палестини в'їхало близько 90 тис. осіб, то лише в одному 1935 р. – 62 тис. Разом з тим у другій половині 30-х

рр. різко посилилася нелегальна імміграція. За єврейськими даними, до початку Другої світової війни до Палестини нелегально в'їхало 15,6 тис. осіб. У структурі Єврейського агентства було створено спеціальний відділ безпеки, що безпосередньо опікувався таємною імміграцією.

Палестинська проблема обговорювалась на надзвичайній сесії Генеральної Асамблеї ООН у квітні-травні 1947 р. і на другій сесії Генеральної Асамблеї ООН у вересні-листопаді 1947 р. Вона не мала простих рішень і зачіпала інтереси багатьох сторін. В результаті тривалих дебатів 29 листопада 1947 р. була прийнята резолюція ООН № 181 про припинення дії англійського мандату і поділ Палестини на дві держави – єврейську і арабську; Відповідно до резолюції, арабську державу планувалось створити на площі 11,1 тис. кв. км (42,8% території), єврейській державі відводилось 14,1 тис. кв. км (56,5% території). Єрусалим та його околиці виділялись у спеціальну зону під міжнародним контролем. Резолюція передбачала тісні зв'язки між новими державами, які включали економічний і митний союз, спільність валют, єдину транспортну та іригаційну систему. Арабська і єврейська держави мали бути створені до жовтня 1948 р. за обов'язкової участі спеціальної комісії ООН. Резолюція ООН мала конструктивний характер і задовольняла законне право і арабського і єврейського народів Палестини на самовизначення, дозволяла кожному з них створити свою державу і погасити напруження в регіоні. За неї проголосували 33 держави, 13 були проти, 10 (разом з Англією) утримались. Арабські країни і палестинські національні організації виступали категорично проти створення єврейської держави в Палестині і готові були запобігти цьому, застосувавши силу.

14 травня 1948 р. закінчився англійський мандат на управління Палестиною. В цей же день відбулося офіційне проголошення держави Ізраїль.

Література

О. А. Коппель. Палестинська проблема // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т./Редкол.:Л. В. Губерський (голова) та ін. – К.:Знання України, 2004 – Т.2 – 812с. ISBN 966-316-045-4

Густерин П. В. Города Арабского Востока. – М.: Восток–Запад, 2007. – 352 с. – (Энциклопедический справочник). – 2000 экз. – ISBN 978-5-478-00729-4.

Гуманітарна допомога ООН – Україні

Ластовенко А.О.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

З моменту виникнення збройного конфлікту на сході України у лютому 2015 року ООН і уряд приступили до здійснення Плану гуманітарного реагування для України – 2015. У лютому 2016 Гуманітарна група країни разом з урядом України звернулися до донорів щодо фінансування Плану

гуманітарного реагування на 2016 рік, який потребував 298 млн доларів США.

4 грудня 2017 року Гуманітарний координатор системи Організації Об'єднаних Націй (ООН) в Україні презентував План гуманітарного реагування (ПГР) на 2018 рік, метою якого є надання критично важливої гуманітарної допомоги та захисту для 2,3 мільйона людей протягом 2018 року.

Мільйони людей на сході України продовжують страждати через затягнуту безвихідь політичної ситуації та збройний конфлікт, що досі триває. Попри численні спроби домовитись про припинення вогню, бойові дії тривають з майже щоденними обстрілами, часто трапляються локальні зіткнення, а забруднення мінами та боєприпасами, що не розірвалися, продовжується. Попри обмеження доступу, щомісяця близько мільйона людей перетинають «лінію розмежування», де вони змушені чекати протягом багатьох годин у довгих чергах, з лише мінімальними послугами. За чотири роки внаслідок тривалого конфлікту та соціально-економічних розбіжностей між підконтрольній Уряду території (ПУТ) та НПУТ суттєво змінився доступ до таких послуг як освіта, охорона здоров'я, правова допомога, ринки та магазини, що знаходяться поблизу та уздовж «лінії розмежування». Вже зараз можна побачити ознаки довгострокових наслідків, у тому числі й зростання бідності на ПУТ та зростаючий ризик повного краху інфраструктури системи водопостачання. Блокування залізничних перевезень, торговельне ембарго та «націоналізація» важливих об'єктів приватного сектору на НПУТ призвели до втрати багатьох робочих місць та закриття підприємств. Заощадження та резерви громадян вичерпані, а ті, хто найбільше їх потребує, змушені розтягувати обмежені ресурси або обходитися без них. Нещодавній аналіз показав, що люди вдаються до принизливих або негативних практик, щоб вижити, зокрема до вимушеного позбавлення дітей можливості ходити до школи, вчинення протизаконних дій та надання сексуальних послуг заради виживання.

В рамках координації заходів з надання допомоги установи системи ООН доправляють різні гуманітарні вантажі, зокрема продовольчі посилки і непродовольчі товари, покривні матеріали, медикаменти, предмети гігієни і комплекти для потреб освіти, а також забезпечують доступ до безпечної питної води для задоволення потреб людей, які постраждали внаслідок конфлікту.

Інша програма щодо невідкладної гуманітарної допомоги передбачає надання сільськогосподарського приладдя для самостійного виробництва продуктів, проведення інформаційно-просвітницької роботи з дітьми щодо наземних мін, правової підтримки, а також вжиття заходів щодо захисту цивільних осіб, вимушених переселенців, жінок, дітей, людей похилого віку і представників меншин.

Близько 3,4 млн українців гостро потребують гуманітарної допомоги і захисту. Однак із запланованих 187 млн доларів, які в 2018 році мають виділити на гуманітарну допомогу, зараз зібрано лише 3 відсотки.

На завершення своєї доповіді координатор гуманітарних програм ООН по Україні – Ніл Уолкер закликав держави-члени організації проявити солідарність з постраждалими і допомогти в зборі необхідних коштів. «Я

продовжую закликати всі сторони конфлікту вживати необхідних заходів для дотримання міжнародного гуманітарного права. Мирні жителі і цивільна інфраструктура повинні бути захищені», – підкреслив Ніл Уолкер.

Ніл Волкер також зазначив, що понад 2,540 громадян загинуло та 9000 отримали травми, з часів початку конфлікту в Україні 4 роки тому. “Кількість загиблих зростає майже кожен день. 20 квітня у Нью-Йорку відбувся брифінг країн-членів ООН про людські витрати та гуманітарні наслідки українського конфлікту. Україна не забута.”, – йдеться в повідомленні.

19 серпня 2018 – 3 нагоди 10-го Всесвітнього дня гуманітарної допомоги Організація Об’єднаних Націй закликає негайно вжити заходів для захисту мільйонів цивільних громадян України, які страждають внаслідок активних бойових дій, які ведуться на сході країни.

Координатор системи ООН в Україні та Координатор з гуманітарних питань в Україні пані звертається з невідкладним проханням про збільшення підтримки з боку міжнародного співтовариства для розширення необхідної гуманітарної допомоги для задоволення значних гуманітарних потреб, спричинених цією кризою.

Література

1. Стаття газети «День» « В ООН обговорили надання гуманітарної допомоги жителям сходу України».
2. Ukraine 2018 Humanitarian Response Plan з сайту Humanitarian RESPONSE.
3. Стаття «3 нагоди Всесвітнього дня гуманітарної допомоги ООН закликала до забезпечення захисту цивільного населення на сході України» з сайту United Nations Ukraine.

ООН у боротьбі з расизмом

Латинін С.В.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Всесвітня конференція ООН з боротьби з расизмом (англ. World Conference Against Racism) (WCAR), також відома як «Дурбан II» (англ. Durban II) – конференція що пройшла з 20 по 24 квітня 2009 року в штабі-квартирі ООН в Женеві.

Конференція була скликана по мандату резолюції Генеральної Асамблеї ООН 61/149 (прийнята в 1996) з мандатом, щоб розглянути виконання Дурбанської декларації і Програми Дії Всесвітньої конференції проти расизму 2001 року, яка пройшла в Дурбане, ЮАР.

Конференцію бойкотували: Австралія, Канада, Німеччина, Ізраїль, Італія, Нідерланди, Нова Зеландія, Польща і США. Багато країн з Європейського союзу, включаючи Францію і Великобританію, кінець кінцем відвідало конференцію, але послало делегації низького рівня, а Чехія її покинула. Західні країни виразили клопотаність, що конференція використовуватиметься для

просування антисемітизму, антисіонізму і законів проти богохульства, сприйнятих як порушення принципів свободи слова і що конференція використовуватиметься для просування антисемітизму, антисіонізму і законів проти богохульства, сприйнятих як порушення принципів свободи слова і що конференція не матиме справи з дискримінацією гомосексуалістів.[6] Європейські, країни також розкритикували зустріч за те, що вона зосередилася великою мірою на проблемах Заходу і проігнорувала проблеми расизму і нетерпимості в країнах, що розвиваються.

Підсумковий документ конференції був ухвалений 21 квітня на пленарному засіданні шляхом консенсусу. Верховний комісар ООН з прав людини Нави Пиллэй звернула увагу на те, що підсумковий документ «однозначно підтверджує позитивну роль свободи слова у боротьбі проти расизму і в той же час висловлює співчуття з приводу принижуючих людей стереотипів і стигматизації за ознакою віросповідання або переконань».

Комітет з ліквідації расової дискримінації (англ. Committee on the Elimination of Racial Discrimination, CERD) – виконавчий орган Організації Об'єднаних Націй, відповідальний за нагляд за виконанням Міжнародної конвенції про ліквідацію усіх форм расової дискримінації.

Утворення комітету передбачене статтею 8 цій конвенції. Комітет складається з обраних кожні чотири роки 18 незалежних експертів, чия безсторонність має бути загально визнана.

Комітет засідає двічі в рік приблизно по три тижні в штаб-квартирі ООН в Женеві. У рамках свого мандату комітет здійснює діяльність в трьох областях:

Основна діяльність комітету полягає в підготовці періодичних доповідей по країнах, зобов'язаних надавати дані про виконання конвенції. Згідно з угодою, ці країни зобов'язані раз в два роки уявляти повні звіти про виконання конвенції. Оскільки ця вимога у минулому ніколи не виконувалася, на практиці підзвітним країнам дозволено представляти по два звіти за один раз, тобто фактично періодичність звітів складає від 4 до 5 років. Комітет досліджує представлені звіти і опубліковує їх у своїх «Завершальних спостереженнях» (англ. Concluding Observations), що складаються зі списку як позитивних, так і таких, що викликають заклопотаність зрушень і з ряду рекомендацій урядам країн. Рекомендації не є обов'язковими до виконання, проте в якості офіційної точки зору комісії експертів ООН вони мають серйозну вагу

У особливо термінових випадках комітет може прибігати до так званих заходів раннього попередження (англ. Early Warning Measures) або невідкладних процедур (англ. Urgent procedures), які також мають форму висновків комітету або листів урядам країн.

З державами, які зробили заяву відповідно до статті 14 Конвенції, комітет може взаємодіяти додатково на основі повідомлень по індивідуальних випадках передбачуваних порушень Конвенції (англ. Individual communications).

У Міжнародній конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації поняття расизму зазначено як «будь-яке розрізнення, виняток, обмеження або

перевагу, заснований на ознаках раси, кольору шкіри, родового, національного чи етнічного походження, що мають метою чи наслідком знищення або применшення визнання, використання чи здійснення на рівних засадах прав людини та основних свобод у політичній, економічній, соціальній, культурній чи будь-яких інших галузях суспільного життя».

Світова спільнота та ООН засуджують расизм як грубе порушення загальних і фундаментальних прав людини, вимагають від усіх країн активної боротьби за викорінення расизму. У 1945 році всвоєму Статуті ООН закріпила повагу прав і свобод людини. А 10 грудня 1948 року на третій сесії Генеральної Асамблеї ООН в Парижі Резолюцією ООН була прийнята і проголошена Загальна декларація прав людини. Вона являє собою так сказати приклад, на який повинні орієнтуватися всі народи і держави, щоб кожна людина і кожен орган завжди спираючись на цю Декларацію, прагнули шляхом освіти сприяти збільшенню поваги до цих прав і свобод і забезпеченню, шляхом національних і міжнародних прогресивних заходів, загального та ефективного визнання і здійсненню їх як серед народів держав-членів Організації Об'єднаних Націй, так і серед народів територій, що перебувають під їх юрисдикцією.

Загальна декларація – це перший в історії міжнародних відносин акт, в якому проголошено широке коло основних свобод і прав людини, що підлягають загальній повазі і дотриманню. В преамбулі Загальної декларації сказано, що вона проголошена, приймаючи до уваги те, що визнання гідності, яка властива всім членам людського суспільства, і рівних та невід'ємних їх прав є основою свободи, справедливості та загального миру; що зневажання і нехтування правами людини призвели до варварських актів, які обурюють совість людства і що створення такого світу, в якому люди будуть мати свободу слова і переконань і будуть вільні від страху і нужди, проголошено як високе прагнення людей. Генеральна Асамблея ООН і проголосила Загальну декларацію, виходячи з того, що в світі існує гостра необхідність сприяння розвитку дружніх відносин між народами; народи Об'єднаних Націй підтвердили в Статуті свою віру в основні права людини, в гідність і цінність людської особи і в рівноправність чоловіків і жінок та вирішили сприяти соціальному прогресові і поліпшенню умов життя при більшій свободі, а держави-члени зобов'язались сприяти у співробітництві з Організацією Об'єднаних Націй загальній повазі і дотриманню прав людини і основних свобод. «Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Вони наділені розумом і совістю і повинні діяти у відношенні один до одного в дусі братерства», – проголошує перша стаття Загальної декларації. В наступних тридцяти статтях розкривається зміст основних прав і свобод людини. Зокрема, ст.7 зазначає, що всі люди рівні перед законом і мають право, без будь-якої різниці, на рівний захист перед законом

Також слід зазначити, що в структурі ООН питаннями расизму, расової та національної дискримінації, ксенофобії, іншим видам нетерпимості, а також питаннями прав людини в світі і в окремо взятих державах займається Рада з прав людини. Цей орган відіграє одну з найважливіших ролей. Рада з прав людини – це установа, що займається ліквідацією всіх форм дискримінації,

захищає права і свободи людини, відстоює рівність усіх людей у всьому світі. Рада була створена в 2006 році та є наступником завдань та повноважень Комісії з прав людини. Членами Ради є держави-члени ООН, обрані Генеральною асамблеєю. Сьогодні це 47 країн з п'яти регіональних груп.

Міжнародний суд ООН. Ефективність правозастосування

Мадянова А.В.

*І курс, група МВ-18003Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Міжнародний суд ООН – це головний судовий орган ООН, до юрисдикції якого входять усі питання, що передаються йому державами, і всі питання, передбачені Статутом ООН і чинними договорами і конвенціями.

Історія

Заснований в 1945 році замість Постійної палати міжнародного правосуддя, що існувала до Другої світової війни. У жовтні 1945 року вона на своїй останній сесії ухвалила рішення про передачу своїх архівів і майна Суду, який також мав засідати в Палаці миру в Гаазі.

31 січня 1946 року судді Палати пішли у відставку і 5 лютого 1946 року Генеральна Асамблея і Рада Безпеки ООН вибрали перших членів Міжнародного Суду. У квітні 1946 року Постійна палата була офіційно розпущена, і Суд, зібравшись на перше засідання, вибрав своїм Головою суддю Хосу Густава Герроро (Сальвадор), який був останнім головою попередньої міжнародної судової установи. Перше засідання було проведене 18 квітня 1946 року.

Суд формується і діє відповідно до свого Статуту, який є невід'ємною частиною Статуту ООН. Статут Міжнародного Суду був підписаний 26 червня 1945 року і набув чинності 24 жовтня 1945 року.

Функції

- розглядати правові суперечки між державами, що пов'язані з порушенням міжнародних договорів і зобов'язань або виникають при їх тлумаченні;
- ухвалювати обов'язкові до виконання рішення за всіма спорами які передаються державами на його розгляд;
- давати консультативні, що не мають обов'язкової сили вироку з правових питань на прохання Генеральної Асамблеї ООН, Ради Безпеки і інших органів ООН з дозволу ГА ООН.

Судочинство

Розгляд порушується одним з двох таких способів:

1. За допомогою повідомлення про спеціальну угоду: спеціальна угода є двосторонньою за своїм характером, укладається державами, охочими спільно представити спір на розгляд Суду, і складається з одного тексту питань, які вони погодилися передати на розгляд Суду; будь-яка з цих держав може порушити розгляд, повідомивши Секретаріат про цю угоду;

2. За допомогою заяви: заява, яка є односторонньою за своїм характером, подається державою проти іншої держави на основі юрисдикційної статті в договорі або заяв в рамках системи «факультативної обмовки».

У документах, що супроводжуються листом міністра закордонних справ відповідної держави або його посла в Гаазі, має вказуватися точний предмет суперечки і назви сторін. Заява повинна бути докладнішою, ніж спеціальна угода: крім вищезазначених елементів, держава заявник повинно вказати підстави наявності, на його думку, у Суду юрисдикції. Воно повинне також вказати точний характер претензії і представити короткий виклад фактів і підстав, що лежать в основі цієї претензії.

Секретар негайно супроводить спеціальну угоду або заяву іншій стороні і суддям, а також Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй і всім державам членам, що мають право звертатися до Суду. Він включає справу в загальний список Суду і інформує пресу.

Рішення Суду є обов'язковим для відповідних сторін. У статті 94 Статуту Організації Об'єднаних Націй передбачається, що «кожен член Організації зобов'язується виконати рішення Суду у тій справі, в якій він є стороною». Будь-яка держава, незалежно від того, чи є вона членом Організації Об'єднаних Націй чи ні, яка вважає, що інша сторона не виконала рішення Суду, може довести це питання до відома Ради Безпеки. Остання, якщо визнає це необхідним, може зробити рекомендації або вирішити про вживання заходів для виконання рішення.

Компетенція суду ООН

Компетенція Суду поширюється лише на суперечки між державами, тобто міжнародний Суд ООН не може розглядати суперечки між приватними особами і державою а так само суперечки між приватними особами. Але і суперечки між державами можуть розглядатися лише за згодою всіх сторін. Таким чином, компетенція Суду є для держави не обов'язковою, а факультативною. Рішення про надання Суду лише факультативної компетенції було прийнято після дуже напруженої боротьби з досить численними прихильниками обов'язкової компетенції Суду на конференції в Сан-Франциско в першому комітеті 4-ої комісії більшістю голосів (31 проти 14).

Держави не зобов'язані визнавати юрисдикцію Міжнародного Суду, але, згідно зі статтею 94 Статуту ООН, якщо в конкретній справі вони її визнали, то зобов'язані виконати рішення Суду по такій справі.

Рішення суду

За час з його створення в 1946 році Суд розглянув більше 120 справ, 80 відсотків з яких – це спори між державами, а 20 відсотків – запити про надання консультативних висновків, подані органами або спеціалізованими установами ООН.

За всю свою історію Суд переживав періоди активної діяльності та відносного бездіяльності. З 1985 року кількість справ, переданих на розгляд Суду, збільшувалася, при цьому в його списку щорічно перебуває більше десятка справ (це число різко збільшилося до 25 у 1999 році). Ця цифра може здатися скромною, проте слід пам'ятати, що, оскільки число потенційних

тяжущіхся сторін значно менше, ніж в національних судах (лише близько 210 держав і міжнародних організацій мають доступ до Суду), кількість справ, природно, є малим порівняно з кількістю справ, розглянутих національними судами.

Історія свідчить про те, що в судові органи звертаються частіше під час розрядки, ніж за часів сильної міжнародної напруженості, тому є підстави вважати, що це все більш активне звернення до Суду буде продовжуватися, особливо у зв'язку з тим, що держави можуть придбати «судову звичку»; чим більше вони представляють спорів на розгляд Суду, тим більше вони будуть

Особливості та напрямки гуманітарної діяльності ООН

Мазур Д.О.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Великою мірою робота ООН пов'язана з розвитком і наданням гуманітарної допомоги. Система ООН, будучи єдиним всесвітнім інститутом по сприянню розвитку найбільш бідніших районів світу, реалізуючи свої спеціальні програми, допомагає поліпшити життя мільйонам людей.

За допомогою цих програм система ООН надає допомогу в розмірі понад 25 млрд дол. приблизно 135 країнам щорічно: близько 5 млрд виділяється у вигляді безоплатних субсидій і понад 20 млрд – у вигляді позик. Організація надає допомогу біженцям, бідним і голодним, сприяє виживанню дітей, охороні навколишнього середовища, боротьбі зі злочинністю й поширенням наркотиків, захисту прав людини, рівноправності жінок і демократії, врегульовує збройні конфлікти за допомогою гуманітарної діяльності.

Організація Об'єднаних Націй координує свої дії з ліквідації наслідків гуманітарних криз, в тому числі тих, що спричинені збройними конфліктами, через спеціальне Управління, основним завданням якого є мобілізація й координація зусиль, спрямованих на здійснення ефективної й заснованої на принципах гуманітарної діяльності.

У грудні 1991 р. Генеральною Асамблеєю ООН була прийнята Резолюція 46/182, результатом якої стало створення Департаменту з гуманітарних питань (ДГП), а також посади Координатора надзвичайної допомоги (КНД) зі статусом заступника Генерального секретаря з гуманітарних питань. В 1998 р. департамент гуманітарних питань був перетворений в Управління по координації гуманітарних питань (УКГП), яке одержало більше широкі повноваження із включенням у них таких аспектів, як розробка гуманітарної політики й захист прав у гуманітарній сфері.

У відповідності з положеннями резолюції 46/182 Генеральної Асамблеї виділені три основні функції Координатора надзвичайної допомоги:

По-перше, функції по розробці й координації політики в підтримку зусиль Генерального секретаря, покликані забезпечити охоплення всіх гуманітарних питань, включаючи ті, які не підпадають під існуючі мандати

установ, наприклад захист переміщених усередині країни осіб і надання їм допомоги. Виконання цієї функції припускає ефективний зв'язок між Департаментом операцій по підтримці миру, Департаментом по політичних питаннях, Групою Організації Об'єднаних Націй з питань розвитку й Управлінням Верховного комісара по правах людини.

По-друге, просування гуманітарних питань у політичних органах й особливо в Раді Безпеки.

По-третє, координація засобів реагування на надзвичайні гуманітарні ситуації через створення на місці в рамках консультацій МПК (Міжурядового постійного комітету під головуванням Координатора надзвичайної допомоги) належного механізму реагування.

З метою зміцнення потенціалу швидкого реагування завдяки проведенню погодженої політики заснований Керівний комітет МПК у складі УВКБ (Управління Верховного комісара по справах біженців), МПП (Міжнародної продовольчої програми), ЮНІСЕФ (Дитячого фонду ООН), ПРООН (Програми розвитку ООН), представника Міжнародного комітету Червоного Хреста й представника від неурядових організацій.

Координатор надзвичайної допомоги відповідає за розробку політики гуманітарної допомоги й залучення уваги до гуманітарних питань, за підвищення рівня інформованості громадськості, зокрема про наслідки поширення стрілецької зброї або гуманітарних наслідків санкцій.

Людя, які рятуються від воєнних дій, переслідувань або порушень прав людини – біженцям і переміщеним особам, надає допомогу Управління Верховного комісара ООН по справах біженців. Найбільш великі операції цього Управління здійснюються в Західній Азії (де налічується близько 2-3 млн афганських біженців), в Югославії (де допомоги потребують близько 1,8 млн чоловік) і в районі Великих озер в Африці, де зосереджено близько 500 тис. біженців.

За надання надзвичайної продовольчої допомоги відповідає Всесвітня продовольча програма, що рік у рік задовольняє до 2/3 світових потреб. За останні 10 років у результаті війн і цивільних збройних конфліктів близько 1 млн дітей були розлучені з батьками, 12 млн залишилися без даху й 10 млн перенесли важку психологічну травму. ЮНІСЕФ направляє свої зусилля на задоволення потреб цих дітей, забезпечуючи їх продовольством, питною водою, ліками й житлом.

Крім того, в умовах збройного конфлікту з метою надання їм самих необхідних послуг ЮНІСЕФ розробив концепцію «діти як зона миру» і проголосив «дні мирного життя» й «коридори миру».

Ще один елемент діяльності Організації Об'єднаних Націй у гуманітарній області пов'язаний із запобіганням стихійних лих і забезпеченням готовності до них. Так, в 1998 р. ПРООН заснувала в 11 країнах програми зміцнення національного потенціалу в області організації робіт у випадку стихійних лих і ліквідації їхніх наслідків. Безпосередньо в умовах стихійних лих ПРООН займається координацією роботи з надання надзвичайної допомоги на місцевому рівні. Поряд із цим ПРООН домагається того, щоб надзвичайна

допомога сприяла відновленню й довгостроковому розвитку. У країнах, які протягом тривалого часу піддаються стихійним лихам або опрацьовуються від збройних конфліктів, гуманітарна допомога все більше розглядається як один з елементів загальних зусиль по забезпеченню мировідбудови поряд за допомогою в області розвитку, політичною й фінансовою допомогою.

Література

- «Міжнародне право» Довгерт А. С 2008
«Права людини у міжнародному праві» Мицик В.В. 2010
«Міжнародне право» Ліпкан В.А. 2010

Україна-фундатор ООН. Роль і діяльність в утворенні організації

Майстренко І.В.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Україна-фундатор ООН. Роль і діяльність в утворенні організації Україна була однією з держав – засновниць Організації і ста-ла повноправним членом ООН з дня її заснування.

Велика роль у створенні ООН належить колишньому СРСР, який виніс на своїх плечах основний тягар Другої світової війни.

1944 р. у Москві почали обговорюватися питання про розширення прав союзних республік у сфері міжнародних відносин. Наприкінці Другої світової війни Україна стала суб'єктом міжнародного права. 27 січня 1944 р. на пленумі ЦК ВКП(б) було прийнято рішення про розширення прав союзних республік у сфері міжнародних відносин. X сесія Верховної Ради СРСР (1944 р.) прийняла закон про перетворення Наркомату закордонних справ із загальносоюзного на союзно-республіканський. У 1944 р. в УРСР було створено Народний комісаріат закордонних справ (НКЗСУ) на чолі з Д. Мануїльським.

Сталінське керівництво переслідувало ряд цілей: представити приєднання західних областей України і Білорусії як акт возз'єднання територій, населених представниками одного етносу, збільшити кількість своїх представників в **Організації Об'єднаних Націй** (ООН), переговори про створення якої активно велись наприкінці війни. Вступ України до ООН мав створити ілюзію її державності й заспокоїти національно-визвольні сили.

У серпні 1944 р. на конференції в Думбартон-Оксі (США), під час обговорення проекту майбутньої Організації Об'єднаних Націй, радянський представник А. Громико вніс пропозицію вважати 15 радянських республік членами-засновницями організації. Цю пропозицію було відхилено.

На Ялтинській конференції (7 лютого 1945 р.) радянська делегація внесла пропозицію, щоб кілька радянських республік були запрошені на конференцію Об'єднаних Націй як засновники міжнародної організації безпеки. Сторони підтримали цю пропозицію стосовно УРСР і БРСР, і було прийнято рішення, що уста-новча конференція Об'єднаних Націй відкривається 25 квітня 1945 р. у Сан-Франциско.

Український уряд наполегливо і цілеспрямовано готувався до цієї конференції. Було складено меморандум, у якому всебічно висвітлювався історико-культурний розвиток українських земель, неспростовно, з посиланням на численні факти доводилось законне право України як однієї з держав, що найбільше потерпіли від фашистської агресії, брати участь у створенні нової міжнародної організації.

У перші дні роботи конференції у Сан-Франциско радянська делегація порушила питання про включення УРСР та БРСР до складу держав – засновниць ООН.

У зв'язку з цим, уряд України звернувся безпосередньо до держав, які зібралися для заснування ООН, у якій акцентувалося на причинах зацікавленості України в охороні власної та міжнародної безпеки, її внескові в перемогу. Вона вирішила звернутися до Конференції Об'єднаних Націй зі заявою, повідомляючи про бажання приєднатися до Загальної Організації Безпеки як одна з держав-засновниць, а також узяти участь у Конференції Об'єднаних Націй у Сан-Франциско.

На Кримській конференції у лютому 1945 р. США й Велика Британія зобов'язалися підтримати пропозицію радянського уряду щодо прийняття УРСР і БРСР у члени ООН.

27 квітня глави делегацій у Сан-Франциско підтримали заяву В. Молотова про запрошення України й Білорусії та внесення їх до складу членів-засновників організації. 30 квітня це рішення одностайно підтримали Виконавчий комітет і засідання глав делегацій, згодом – і п'яте пленарне засідання конференції.

1 травня українська делегація в складі 12 осіб на чолі з Д. Мануїльським відбула з Москви до Сан-Франциско.

Члени делегації УРСР з **6 травня** активно долучилися до роботи комісій і комітетів конференції. Д. Мануїльський очолив на конференції комітет, де була сформульована преамбула, цілі й принципи Статуту ООН. З ініціативи УРСР до Статуту було включено ряд важливих положень, зокрема положення про сприяння міжнародному співробітництву у вирішенні економічних і соціальних проблем, про загальну повагу і дотримання прав та основних свобод людини незалежно від расової належності, статі, мови і релігії.

25 червня 1945 р. дев'яте пленарне засідання конференції схвалило Статут ООН, Статут Міжнародного Суду та Угоду про підготовчу комісію, а 26 червня відбулося підписання установчого акта цієї організації – Статуту ООН. 22 серпня 1945 р. Президія Верховної Ради Української РСР ратифікувала Статут ООН. З моменту створення ООН і до дня проголошення незалежності України ООН була фактично єдиною трибуною, через яку міжнародна громадськість отримувала інформацію про історію і культуру українського народу. Представників України не раз обирали на високі пости у різних органах ООН.

1945 р. проект був підписаний і ратифікований Україною.

1946 р. Україну було обрано до Економічної і Соціальної Ради ООН. Країна стала членом постійної Комісії ООН з прав людини, Міжнародної

організації праці (МОП), Комісії ООН з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), Міжнародного суду

У 1948–1949 рр. Україну обирають непостійним членом Ради Безпеки ООН. Підпис України, як і інших держав-переможниць у Другій світовій війні, стоїть під мирними договорами з колишніми союзниками гітлерівської Німеччини – Італією, Румунією, Угорщиною та Фінляндією. 1948 р. вона підписала міжнародну конвенцію про режим судноплавства Дунаєм.

У перші повоєнні роки УРСР була представлена в 20 міжнародних організаціях і уклала 65 міждержавних угод. 1947 р., після кількадесятирічної перерви, в Києві відкривалося перше представництво іноземної держави – Консульство Польської Народної Республіки, згодом – дипломатичні представництва інших країн Східної Європи. Пропозиції встановити консульські відносини УРСР з іншими державами Європи, Азії та Америки були відхилені Сталінім.

Література

1. Организация Объединенных Наций, другие международные организации и их роль в XXI веке. Владимир Федоров
2. История создания Организации Объединенных Наций. С.Крилов
3. <http://kimo.univ.kiev.ua/MOrg/93.html>
4. <https://history.vn.ua/book/zno2010/114.html>

Світовий статус і авторитет ООН сьогодні

Мартиченко О.В.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Організація Об'єднаних Націй (ООН) – глобальна міжнародна організація, заснована 24 жовтня 1945 на конференції у Сан-Франциско на підставі Хартії Об'єднаних Націй. Декларованою метою діяльності організації є підтримання і зміцнення миру і міжнародної безпеки та розвиток співробітництва між державами світу. Організація Об'єднаних Націй була створена для підтримки міжнародного миру і розвитку співробітництва у вирішенні міжнародних проблем економічного, соціального та гуманітарного характеру.

Безпосередньо **Рада Безпеки** відповідає за підтримання миру та безпеки у відносинах між країнами членами ООН. Якщо інші органи Організації Об'єднаних Націй можуть лише зробити «рекомендації» різним урядам держав, то Рада Безпеки ООН має право приймати обов'язкові рішення, щоб урядові делегації країн погодилися їх втілити, відповідно до положень Статуту ООН (стаття 25). Рішення Ради подаються до Організації Об'єднаних Націй, як резолюції Ради Безпеки.

Слід зазначити, що тільки зі схвалення ООН будь-яка країна світу типу США може ввести війська, наприклад в Ірак або куди небудь ще. Але не все так однозначно.

У 1999 році сили НАТО почали бомбардування Югославії. Операція

проводилася без санкції Ради Безпеки. Не було санкціоновано ООН і проведене під керівництвом США вторгнення в Ірак в 2003 році. У 2011 році Рада Безпеки схвалила встановлення над Лівією зони, забороненої для польотів авіації. У резолюції нічого не говорилося про авіаудари по країні, але це не завадило НАТО їх наносити. Також без мандата ООН коаліція на чолі з Саудівською Аравією зараз здійснює повітряні нальоти на Ємен.

Також, не так давно президент Туреччини Реджеп Таїп Ердоган заявив, що ООН не може вирішувати світові проблеми. З його слів, всесвітня організація «вичерпана». Така заява пролунала на тлі бездіяльності організації після зіткнень в секторі Газа, в яких загинули десятки палестинців. Та внаслідок того, що міжнародне співтовариство «зневажливо поставилося» до нападу Ізраїлю на палестинців.

Що до **України**, то тут виникає багато питань. Однією з найактуальніших проблем на сьогоднішній день є питання агресії Російської Федерації стосовно України. Нагадаю, що РФ є одною з 5-ти країн, що входять до Ради Безпеки ООН і несе особливу відповідальність за збереження світової безпеки.

Результат: війни в Грузії, Сирії, Україні, підтримка військових конфліктів. Через порушення актів ООН, організація стає нездатною щось гарантувати, а особливо безпеку.

Нещодавно Президент України Петро Порошенко виступив на 73-й Генасамблеї ООН.

Його виступ став спробою донести до світової громадськості найважливіше для України питання – військову агресію Росії на сході нашої країни, окупацію Криму та порушення прав людини.

Глава держави звернувся до ООН із закликом припинити робити вигляд, ніби нічого не відбувається. «Ваше мовчання – це те, чого хоче Кремль. Ця війна – не тільки проти України, а проти всіх нас зрештою. Не думайте, що вас це не торкнеться. Коли немає рішучої і єдиної реакції – агресор посилює свою руйнівну діяльність». Він звернув увагу, що ООН останнім часом втрачає свій авторитет, оскільки не може прийняти жодну резолюцію, яка би могла вплинути на Росію, тому що остання використовує своє право вето. Якраз тому, що не було покарання після війни в Грузії – з'явилася війна в Україні.» – зазначив Президент. І тут важко не погодитися, адже «Обпалений одного разу, більше в вогонь не лізе».

Аналізуючи вплив ООН на врегулювання конфліктів не тільки в Україні, а й у всьому світі, стає зрозуміло, що міжнародній організації потрібні внутрішні зміни. Світу потрібен «новий поліцейський». ООН, як організація, втрачає вплив на світові процеси, а Рада безпеки організації демонструє абсолютну нездатність виконувати свої функції по зміцненню міжнародної безпеки, запобігання і вирішення конфліктів. Зокрема, це добре видно на прикладі України.

Отже, кажучи про об'єднання країн для єдиної мети, потрібно враховувати інтереси цих країн. Через несумісні інтереси і погляди та підходи держав – результату немає.

Література

1. <https://mind.ua/>
 2. <https://24tv.ua/ru/>
 3. <https://uk.wikipedia.org/>
 4. <https://www.pravda.com.ua/rus/>
 5. <https://korrespondent.net/>
- (p.s.) Частина інформації було взято з лекційного заняття 24.09.2018р.

ООН: гендерська рівність

Мишенюк М.Ю.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Гендерна рівність займає центральне місце у системі прав людини та серед цінностей Організації Об'єднаних Націй (ООН). Одним з фундаментальних принципів Статуту ООН, який було прийнято світовими лідерами у 1945 році, є «рівні права чоловіків та жінок», а також захист та просування прав жінок, як відповідальність кожної держави.

Україна зобов'язалась до виконання ключових міжнародних зобов'язань щодо забезпечення гендерної рівності. Підписана у 2014 році Угода про Асоціацію між Україною та ЄС зобов'язує до гарантування рівних можливостей для жінок та чоловіків у сферах працевлаштування, освіти, навчання, економіки, у суспільстві та прийнятті рішень. Гендерна Рівність закріплена у Конституції України. Нова **Державна соціальна програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року** спрямована на укріплення інституційних механізмів забезпечення гендерної рівності з комплексним підходом до подолання інституційних обмежень у сфері гендерної рівності. Законодавча база України щодо гендерної рівності включає також **Стратегію та План Дій у сфері прав людини**, прийняті у 2015 році, метою яких є гарантування рівних прав та можливостей для жінок та чоловіків в усіх сферах життя. Прийняття Урядом Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 (2016) є важливим кроком у напрямку реалізації повістки «Жінки, Мир, Безпека» в Україні.

Проте, попри існуючу нормативну базу з питань гендерної рівності та розширення повноважень жінок, Україна досі стикається з **викликами**, які впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок взагалі, а особливо тих, хто стикається з множинною дискримінацією. Хоча сформовані у патріархальній системі стереотипи та уявлення можна розглядати як одні з глибинних причин нерівності, також існують глибоко вкоріненні систематичні прогалини, яким ще не надавали належної уваги. Сюди можна віднести слабе верховенство права, низьку спроможність до впровадження інституційних механізмів щодо забезпечення гендерної рівності та брак політичної волі.

Низький рівень участі жінок у політичних та суспільних процесах, низька представленість на високих позиціях, патріархальна культура, глибоко

вкоріненні гендерні стереотипи, поширеність гендерно-обумовленого насильства – лише деякі приклади **системної гендерної нерівності** в Україні. **Реформи, які наразі виконує держава, приділяють незначну увагу питанням гендерної рівності**, та виконанню міжнародних та національних зобов'язань щодо гендерної рівності та прав жінок, а також не враховують нові пріоритети, пов'язані з гендерною рівністю, які спричинені конфліктом.

Конфлікт та глибока безпекова, соціальна, економічна та політична криза поглибили вже існуючу гендерну нерівність та створили нові виклики для захисту та реалізації прав жінок в Україні.

Специфічні гендерні проблеми, особливо актуальні на сьогодні, включають, але не обмежуються наступними: вкорінені гендерні стереотипи та дискримінація, які поглибилися внаслідок збройного конфлікту та створюють непропорційно високий вплив на жінок та фізичний ризик для чоловіків; зростаюча кількість випадків посттравматичного стресового розладу (ПТСР) серед військових та колишніх військових та розповсюджене домашнє насильство; дискримінація щодо внутрішньо переміщених жінок, дівчат, чоловіків та хлопчиків; і обмежена участь жінок у прийнятті рішень на всіх рівнях.

Просуваючи гендерну рівність як рушійну силу сталого розвитку країни, Представництво ООН в Україні підтримує уряд, парламент та громадянське суспільство у забезпеченні політичної, соціальної та економічної участі жінок, прискоренні розширення повноважень жінок та зміцнення їхньої ролі у процесі здійснення національних реформ, сприяючи дотриманню Україною своїх зобов'язань за міжнародними угодами, а також досягненню Цілей Сталого Розвитку до 2030 року.

Система ООН в Україні підтримує Україну у виконанні зобов'язань в рамках міжнародної нормативної бази щодо запровадження гендерної рівності та прав жінок, яка включає, але не обмежується наступними документами:

- Порядок денний зі сталого розвитку 2030 визнає, що права людини відіграють ключову роль у розвитку, а **гендерна рівність є необхідною умовою досягнення Цілей Сталого Розвитку (ЦСР)**, які особливу увагу зосереджують на вирішенні проблеми нерівності та дискримінації за принципом **«нікого не залишити осторонь»** та «досягати першими тих, хто лишається поза увагою».

- Порядок денний зі сталого розвитку 2030 використовує подвійний підхід для просування гендерної рівності та розширення повноважень жінок та дівчат – гендерна рівність та розширення повноважень жінок визначається, **як самостійна ціль (Ціль №5)**, а також **індикатори з гендерної рівності включені до всіх інших цілей** із зобов'язанням збирати дані, дезагреговані по статі та віку.

- Забезпечення гендерної рівності було включено до 10 із 17 цілей, 25 з 86 завдань та 45 зі 172 індикаторів Національного Плану Дій «Цілі Сталого Розвитку України».

Гендерна тематична група ООН – це міжвідомчий механізм координації, метою якого є покращення ефективності діяльності системи ООН

щодо запровадження гендерної рівності через надання технічної підтримки, експертизи щодо гендерного інтегрування та координації питань, пов'язаних з плануванням та адвокацією відповідно до Рамкової Програми Партнерства між Урядом України та ООН. Гендерна тематична група підтримує спільні зусилля агенцій ООН для прискорення включення гендерних питань до всієї діяльності системи ООН та роботи координаційних механізмів, зокрема, через Рамкову Програму Партнерства, приділяючи особливу увагу найбільш гострим проблемам гендерної нерівності.

Наприклад:

- **«Стале економічне зростання, навколишнє середовище і зайнятість»** – ООН в Україні працює над зменшенням гендерного розриву в оплаті праці, просуванням гідних умов праці для чоловіків та жінок та рівний розподіл домашніх обов'язків та зобов'язань щодо догляду за дитиною тощо.

- **«Рівний доступ до якісних та інклюзивних послуг і соціального захисту»** – ООН в Україні працює з гендерними аспектами епідемії ВІЛ, а також працює на подолання шкідливих соціальних норм, ставлень та стереотипів, які обмежують доступ до послуг серед жінок із уразливих соціальних груп населення тощо.

- **«Демократичне врядування, верховенство права і громадська участь»** – ООН в Україні працює для того, щоб більше уваги приділялось питанням гендерної рівності під час виконання національних реформ, та розглядає проблему низького рівня представленості жінок на всіх рівнях прийняття рішень адвокатуючи за введення гендерних квот, працює на ліквідацію дискримінаційних положень в національному законодавстві, тощо.

- **«Безпека громадян, соціальна єдність і відновлення з особливим акцентом на Східну Україну»** серед іншого, ООН працює з проблемою гендерно-обумовленого насильства (ГОН), сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, та повісткою «Жінки, мир, безпека».

Гендерна тематична група ООН також підтримує підсилення міжвідомчої координації навколо питань, пов'язаних з гендерною рівністю. Вона являє собою майданчик для всіх агенцій, фондів та програм ООН, інформацією та досвідом щодо вирішення гендерних проблем. Група працює для встановлення ефективного партнерства та діалогу між ООН, Урядом, Парламентом та громадянським суспільством в усіх сферах гендерної рівності та прав жінок в Україні.

Література

3. <http://www.un.org.ua/en/publications-and-reports/un-in-ukraine-publications/4205-2017-national-baseline-report-sustainable-development-goals-ukraine>

4. <https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/GBV%20prevalence%20survey%20%20EN.pdf>

5. <http://ukrstat.gov.ua/>

6. <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Основні положення ООН щодо боротьби з расизмом і расової дискримінацією

Москаленко О.В.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

У Міжнародній конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації поняття расизму зазначено як «будь-яке розрізнення, виняток, обмеження або перевагу, заснований на ознаках раси, кольору шкіри, родового, національного чи етнічного походження, що мають метою чи наслідком знищення або применшення визнання, використання чи здійснення на рівних засадах прав людини та основних свобод у політичній, економічній, соціальній, культурній чи будь-яких інших галузях суспільного життя». Світова спільнота та ООН засуджують расизм як грубе порушення загальних і фундаментальних прав людини, вимагають від усіх країн активної боротьби за викорінення расизму. У 1945 році в своєму Статуті ООН закріпила повагу прав і свобод людини. А 10 грудня 1948 року на третій сесії Генеральної Асамблеї ООН в Парижі Резолюцією ООН була прийнята і проголошена Загальна декларація прав людини. Вона являє собою так сказати приклад, на який повинні орієнтуватися всі народи і держави, щоб кожна людина і кожен орган завжди спираючись на цю Декларацію, прагнули шляхом освіти сприяти збільшенню поваги до цих прав і свобод і забезпеченню, шляхом національних і міжнародних прогресивних заходів, загального та ефективного визнання і здійсненню їх як серед народів держав-членів Організації Об'єднаних Націй, так і серед народів територій, що перебувають під їх юрисдикцією. Загальна декларація – це перший в історії міжнародних відносин акт, в якому проголошено широке коло основних свобод і прав людини, що підлягають загальній повазі і дотриманню. В преамбулі Загальної декларації сказано, що вона проголошена, приймаючи до уваги те, що визнання гідності, яка властива всім членам людського суспільства, і рівних та невід'ємних їх прав є основою свободи, справедливості та загального миру; що зневажання і нехтування правами людини призвели до варварських актів, які обурюють совість людства і що створення такого світу, в якому люди будуть мати свободу слова і переконань і будуть вільні від страху і нужди, проголошено як високе прагнення людей. Генеральна Асамблея ООН і проголосила Загальну декларацію, виходячи з того, що в світі існує гостра необхідність сприяння розвитку дружніх відносин між народами; народи Об'єднаних Націй підтвердили в Статуті свою віру в основні права людини, в гідність і цінність людської особи і в рівноправність чоловіків і жінок та вирішили сприяти соціальному прогресові і поліпшенню умов життя при більшій свободі, а держави-члени зобов'язались сприяти у співробітництві з Організацією Об'єднаних Націй загальній повазі і дотриманню прав людини і основних свобод. «Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Вони наділені розумом і совістю і повинні діяти у відношенні один до одного в дусі братерства», – проголошує перша стаття Загальної декларації.

В наступних тридцяти статтях розкривається зміст основних прав і свобод людини. Зокрема, ст.7 зазначає, що всі люди рівні перед законом і мають право, без будь-якої різниці, на рівний захист перед законом. Прийняття Загальної декларації прав людини було лише одним з перших кроків, адже ООН створювалася як основний інструмент боротьби з усіма формами дискримінації, встановлення рівноправного світу, в якому кожна людина могла б почувати себе як вдома в будь-якій точці планети. 20 листопада 1963 Генеральна Асамблея прийняла Декларацію ООН про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. У преамбулі Декларації було визнано, що, незважаючи на досягнутий прогрес, дискримінація, заснована на расу, колір шкіри або етнічне походження, продовжує викликати серйозну заклопотаність. У статті 1 Декларації знову підтверджуються принципи Статуту ООН і Загальної декларації прав людини та їх основоположне значення для підтримки дружніх міжнародних відносин: «Дискримінація щодо людей за ознакою раси, кольору шкіри або етнічного походження являє собою посягання на гідність людської особи і засуджується як заперечення принципів, викладених у Статуті Організації Об'єднаних Націй, як порушення прав людини та основних свобод, проголошених у Загальній декларації прав людини, як перешкода до підтримання дружніх і мирних відносин між державами і як обставина, яка може порушити міжнародний мир і безпеку». Ця декларація, однак, не є документом, що має обов'язкову юридичну силу

21 грудня 1965 р. Генеральна Асамблея прийняла Міжнародну конвенцію про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. Конвенція, яка є документом, що має обов'язкову юридичну силу, вступила в силу 4 січня 1969, і в даний час її учасниками є 173 держав. У ній расова дискримінація визначається як «будь-яке розрізнення, виняток, обмеження або перевага, заснований на ознаках раси, кольору шкіри, родового, національного чи етнічного походження, мають метою чи наслідком знищення або применшення визнання, використання чи здійснення. .. прав людини та основних свобод». Держави-учасниці домовилися засудити расизм і вжити заходів для його ліквідації у всіх формах. Відповідно до Конвенції також було засновано Комітет по ліквідації расової дискримінації – перший орган подібного роду зі спостереження за реалізацією договору в галузі прав людини, що складається з 18 експертів Він здійснює спостереження за виконанням Конвенції на основі розгляду доповідей держав-учасниць Конвенції. Крім того, даний орган може розглядати індивідуальні скарги на порушення Конвенції щодо тих 54 країн, які зробили відповідну заяву. Наприклад, станом на липень 2010 року Комітет прийняв рішення по суті 24 скарг, і в 10 випадках з них визнав порушення Конвенції. У 1968 році незабаром після вступу Конвенції в силу учасники першої Міжнародної конференції з прав людини, скликаній в Тегерані, звернулися із закликом оголосити расистські та нацистські організації поза законом. 11 грудня 1969 Генеральна Асамблея проголосила 1971 рік Міжнародним роком по боротьбі з расизмом і расовою дискримінацією. Вона постановила, що Рік «повинен бути проведений під знаком все наростаючої боротьби проти расової дискримінації в усіх її формах і проявах та під знаком міжнародної солідарності з борцями

проти расизму». Вона настійно закликала держави активізувати свої зусилля з метою викорінення расової дискримінації в усіх її сучасних формах, включаючи нацизм і апартеїд. В рамках подальшої діяльності після проведення Року Генеральна Асамблея запропонувала Комісії з прав людини представити свої міркування щодо проведення «десятиліття рішучої і безперервної мобілізації проти расизму і расової дискримінації в усіх її формах». Підкомісія з попередження дискримінації і захисту меншин розробила проект програми такого десятиліття, і 2 листопада 1972 року Генеральна Асамблея проголосила десятирічний період, який розпочинається 10 грудня 1973 року, Десятиліттям дій з боротьби проти расизму і расової дискримінації. В основу програми Десятиліття було покладено проведення всесвітньої інформаційної кампанії та заходів щодо реалізації документів Організації Об'єднаних Націй, спрямованих на ліквідацію расової дискримінації. Його цілі полягали в наступному: розвиток прав людини та основних свобод для всіх без якої б то не було різниці раси, кольору шкіри, походження чи національної чи етнічної приналежності допомогою ліквідації расистських забобонів, расизму та расової дискримінації; боротьба з поширенням расистської політики, усунення сталості расистської політики, протидія зміцненню расистських режимів, виявлення, ізоляція і викриття помилкових та міфічних переконань, політики та практики, які сприяють расизму і расової дискримінації; і ліквідація расистських режимів. Перша Всесвітня конференція з боротьби проти расизму і расової дискримінації була проведена в Женеві в 1978 році в середині першого Десятиліття. В її Декларації і Програмі дій були знову підтверджені властивий расизму лженауковий характер і та загроза, яку він створює для дружніх відносин між народами і державами.

У Декларації було проголошено наступне:

– будь-яка доктрина расової переваги є науково необгрунтованою, гідною морального осуду, соціально несправедливою і небезпечною і не має собі виправдання;

– всі народи і всі групи людей внесли вклад в розвиток цивілізації і культур, які представляють собою спільну спадщину людства;

– всі види дискримінації, засновані на теорії расової переваги, винятковості або ненависті, є порушенням основних прав людини і перешкодою дружнім відносинам між народами, співробітництву між націями, миру і міжнародної безпеки.

Особливому осуду в ній був підданий апартеїд – «крайня форма узаконеного расизму» – як злочин проти людства, образа гідності людства і загроза миру і міжнародної безпеки. Крім того, у Декларації, з урахуванням істотної економічної нерівності, обумовленої расовою дискримінацією, було рекомендовано, щоб зусилля по боротьбі проти расизму включали в себе заходи, спрямовані на поліпшення життєвих умов чоловіків і жінок. На другий Всесвітній конференції по боротьбі проти расизму і расової дискримінації, яка відбулася в Женеві 01-12 серпня 1983 року, були проведені огляд і оцінка заходів, проведених протягом Десятиліття, і розроблені конкретні заходи для забезпечення реалізації документів Організації Об'єднаних Націй з метою

ліквідації расизму, расової дискримінації та апартеїду. Крім підтвердження засудження расизму в Декларації, прийнятій на Конференції, було заявлено наступне: «Расизм і расова дискримінація як і раніше є лихом, яке необхідно викоренити в усьому світі». У ній було заявлено, що апартеїд являє собою зовсім огидну образа совісті і гідності людства, злочин проти людства і загрозу міжнародному миру і безпеці. У Декларації містився заклик до вживання заходів проти всіх ідеологій і практик, таких, як апартеїд, фашизм і неофашизм, заснованих на расовій або етнічній винятковості або нетерпимості, ненависті, терорі або систематичному запереченні прав людини та основних свобод. Крім того, в ній була відзначена подвійна дискримінація, якої найчастіше піддаються жінки; підкреслена нагальна необхідність забезпечення захисту прав біженців, іммігрантів та трудящих-мігрантів; і з задоволенням відзначено установа Групи Організації Об'єднаних Націй з питань корінного населення. У ній також було рекомендовано проголосити друге десятиліття дій по боротьбі проти расизму і расової дискримінації. 22 листопада 1983 року Генеральна Асамблея розглянула доповідь другої Всесвітньої конференції по боротьбі проти расизму і расової дискримінації і з занепокоєнням відзначила, що, незважаючи на зусилля міжнародного співтовариства, перше Десятиліття не досягло своїх основних цілей і що мільйони людей досі піддаються тим чи іншим формам расизму і расової дискримінації. Асамблея проголосила десятирічний період, який розпочинався 10 грудня 1983 року, другим Десятиліттям дій з боротьби проти расизму і расової дискримінації. Частина Програми дій на друге Десятиліття була присвячена ліквідації апартеїду, і в ній містився заклик до Ради Безпеки розглянути питання про введення обов'язкових санкцій проти уряду Південної Африки. В Програмі до засобів масової інформації був звернений заклик відігравати важливу роль у поширенні інформації про методи і прийоми боротьби проти расизму, расової дискримінації та апартеїду, і було зроблено застереження щодо можливої необ'єктивності або спотворень, які можуть виникати у випадках, коли представники расових або етнічних меншин позбавляються можливості самовираження. Також в Програмі було рекомендовано вжити заходів, зокрема для заохочення і захисту прав людини осіб, які належать до груп меншин, корінного населення і народів і трудящих-мігрантів; і забезпечити процедури правового захисту для жертв расової дискримінації. Друге Десятиріччя було відзначено одним з найбільших досягнень Організації Об'єднаних Націй: в 1990 році уряд Південної Африки звільнило Нельсона Манделу і почало процес ліквідації системи апартеїду. У червні 1993 року у Відні було проведено другу Всесвітню конференція з прав людини. У Віденській декларації і Програмі дій особливу увагу було звернуто на взаємозалежність, неподільність і цілісність всіх прав людини. Учасники Конференції вітали ліквідацію апартеїду, однак при цьому звернули увагу на безрадісне становище справ, обумовлене ростом нетерпимості, ксенофобії, расизму та расової дискримінації в багатьох країнах і підкреслили необхідність забезпечення здійснення прав меншин, жінок і корінного населення. А вже 20 грудня 1993 року Генеральна Асамблея проголосила третє десятиліття дій по боротьбі проти расизму і расової дискримінації (1993-2003 роки). Також в 1993

році Комісія з прав людини призначила Спеціального доповідача з питання про сучасних формах расизму, расової дискримінації, ксенофобії і пов'язаної з ними нетерпимості. Їм були представлені доповіді про узаконені та непрямі форми расизму і расової дискримінації щодо національних, расових, етнічних, мовних та релігійних меншин і трудящих-мігрантів в усьому світі. Сфера його мандата також охоплює нові прояви расизму та ксенофобії, зокрема в розвинених країнах. Таким чином, в ході третього Десятиліття застосовувався більш широкий підхід до проблеми расизму, включаючи усвідомлення того, що дискримінація вражає і роз'їдає всі суспільства у світі. Міжнародне співтовариство взяло на себе зобов'язання визначити корінні причини расизму і заохочувати здійснення перетворень, необхідних для запобігання виникненню конфліктів, обумовлених расизмом або расовою дискримінацією. В силу необхідності постало питання про етнічну чистку і геноциді, а також про інституціоналізацію ксенофобії у зв'язку з тим, що в деяких державах приймаються заходи проти трудящих-мігрантів. Глобалізація призводить до виникнення нових соціальних проблем, що вимагають застосування нових методів боротьби з расизмом і відновленої прихильності. Більшість людей згодні з тим, що расистами не народжуються, а стають і що однією з головних причин расизму є невігластво. З нагоди проведення Міжнародного дня боротьби за ліквідацію расової дискримінації 21 березня 1999 року Генеральний секретар ООН заявив: «Невігластво і забобони – це підручні засоби пропаганди. Тому наша задача полягає в тому, щоб протиставити невігластву знання, фанатизму – терпимість, а відчуженню – простягнуту щедру руку. Расизм може, буде і повинен бути переможений». Також слід зазначити, що в структурі ООН питаннями расизму, расової та національної дискримінації, ксенофобії, іншим видам нетерпимості, а також питаннями прав людини в світі і в окремо взятих державах займається Рада з прав людини. Цей орган відіграє одну з найважливіших ролей. Рада з прав людини – це установа, що займається ліквідацією всіх форм дискримінації, захищає права і свободи людини, відстоює рівність усіх людей у всьому світі. Рада була створена в 2006 році та є наступником завдань та повноважень Комісії з прав людини. Членами Ради є держави-члени ООН, обрані Генеральною асамблеєю. Сьогодні це 47 країн з п'яти регіональних груп: Африки (13), Азії (13), Латинської Америки і Карибського басейну (8), Східної Європи (6) і Західної Європи та інших країн (7). У Резолюції про створення Ради з прав людини ООН зазначено, що члени Ради повинні підтримувати найвищі стандарти в галузі заохочення і захисту прав людини. Генеральна Асамблея уповноважена шляхом голосування у дві третини його членів, призупиняти права і привілеї члена Ради, якщо він наполегливо здійснював або здійснює грубі і систематичні порушення прав людини, як це сталося, наприклад, з Лівією в 2011 році. Україна входить до складу Ради з прав людини ООН. До речі, позиція України, як однієї з країн-засновниць ООН, з даного питання наступна: расизм, расова чи національна дискримінація, ксенофобія та пов'язані з ними види нетерпимості, не тільки не прийнятні в сучасному світі, оскільки порушують основоположні права людини, а й є злочинами за своєю суті. На території України питання расизму,

націоналізму, інших видів нетерпимості, та протидії їм регламентуються Конституцією України, окремими положеннями Кримінального законодавства України, іншими нормативно-правовими актами України.

Організація Об'єднаних Націй як міжнародний інститут може зіграти величезну роль у вирішенні проблем расизму та дискримінації на національному ґрунті (а проблема ця дуже складна, до неї необхідний комплексний підхід). Тому органи ООН мають активізувати свою діяльність у питаннях розробки комплексних заходів, спрямованих на вирішення проблеми дискримінації в міграційній сфері, в сфері освіти, працевлаштування, отримання виду на проживання тощо.

Література

1. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації, ООН; Конвенція, Міжнародний документ, Заява від 21.12.1965 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_1055](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_1055).

2. Загальна декларація прав людини, ООН; Декларація, Міжнародний документ від 10.12.1948 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

3. Декларация ООН о ликвидации всех форм расовой дискриминации, 1963 год [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.uapravo.com/hro/text.php?lan=rus&id=9276&id_book=0&id_parent=0&id_vid_res=11.

4. Историческая перспектива: этапы пройденного пути [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.un.org/russian/conferen/racism/fact2.htm>

5. Второе десятилетие действий по борьбе против расизма и расовой дискриминации [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.africana.ru/racism/declarations/831122_20years.htm

6. Венская декларация [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.africana.ru/racism/declarations/vena.htm>

7. Human Rights Council. UN Watch. Monitoring the United Nations. Promoting Human Rights. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.unwatch.org/site/c.bdKKISNqEmG/b.1518297/k.7483/Human_Rights_Council.htm (режим доступу 06.06.2012)

Гуманітарна діяльність Організації Об'єднаних Націй

Гуманітарна інтервенція, як засіб врегулювання збройних конфліктів

Мосюк І.В.

*І курс, група МВ-18003Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,*

Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Гуманітарна інтервенція, як засіб врегулювання збройних конфліктів

Актуальність теми дослідження зумовлена підвищенням ролі та значимості гуманітарного напрямку миротворчої діяльності Організації Об'єднаних Націй протягом 90-х років ХХ століття.

Багато хто представляє ООН як організацію, яка займається в основному питаннями підтримки миру й безпеки. Насправді цьому присвячено менш 30%

діяльності ООН, а переважно її робота пов'язана з розвитком і наданням гуманітарної допомоги. Система ООН, будучи єдиним всесвітнім інститутом по сприянню розвитку найбільш бідних районів світу, реалізуючи свої спеціальні програми, допомагає поліпшити життя мільйонам людей.

За допомогою цих програм система ООН надає допомогу в розмірі понад 25 млрд дол. приблизно 135 країнам щорічно: близько 5 млрд виділяється у вигляді безоплатних субсидій і понад 20 млрд – у вигляді позик. Організація надає допомогу біженцям, бідним і голодним, сприяє виживанню дітей, охороні навколишнього середовища, боротьбі зі злочинністю й поширенням наркотиків, захисту прав людини, рівноправності жінок і демократії, врегульовує збройні конфлікти за допомогою гуманітарної діяльності.

В епоху біполярного протистояння на міжнародній арені ефективність діяльності ООН часто виявлялася невисокою. Політична, військова й ідеологічна конфронтація двох наддержав й їхніх союзників нерідко впливала на діяльність основних структур й інститутів ООН. Із закінченням холодної війни виник потужний імпульс для активізації ООН й її перетворення в діючий механізм організації міжнародного життя.

Особливе значення набули зусилля ООН по підтримці миру. Якщо за перші чотири десятиліття свого існування ООН здійснила 14 різних місій й операцій з напрямком спостерігачів, посередників або військового персоналу в райони конфліктів, то з 1988 р. були ініційовані 33 миротворчі акції. Пік активності в цій області довівся на 1995 р., коли загальне число задіяного в миротворчій діяльності ООН персоналу склало майже 70 тис. чоловік (включаючи 31 тис. військовослужбовців) з більш ніж 70 країн.

Найважливіший, у контексті міжнародного права, принцип невторчання у внутрішні справи держав еволюціонує в напрямку більшої відкритості. Права людини перестали бути винятково внутрішньою справою держав. І багато держав, безумовно, засуджують масові й грубі порушення прав людини й міжнародного гуманітарного права, ким би й де б вони не відбувалися. Міжнародне суспільство повинне реагувати на гострі гуманітарні ситуації й кризи. Це його прямий обов'язок, закріплений в Уставі ООН. Інша справа, що пошук конкретних форм такого реагування повинен вестися колективно, на міцному фундаменті міжнародного права.

Устав ООН і відповідні міжнародно-правові механізми передбачають широкий спектр можливостей реагування світового співтовариства на такі нетерпимі ситуації – від превентивної дипломатії, переговорів, примирення, посередництва до санкцій, і в крайньому випадку – використання сили.

З метою зміцнення потенціалу швидкого реагування завдяки проведенню погодженої політики заснований Керівний комітет МПК(Міжустановчого постійного комітету під головуванням Координатора надзвичайної допомоги) у складі УВКБ (Управління Верховного комісара по справах біженців), МПП (Міжнародної продовольчої програми), ЮНІСЕФ (Дитячого фонду ООН), ПРООН (Програми розвитку ООН), представника Міжнародного комітету Червоного Хреста й представника від неурядових організацій.

Координатор надзвичайної допомоги відповідає за розробку політики

гуманітарної допомоги й залучення уваги до гуманітарних питань, за підвищення рівня інформованості громадськості, зокрема про наслідки поширення стрілецької зброї або гуманітарних наслідків санкцій.

Людям, які рятуються від воєнних дій, переслідувань або порушень прав людини – біженцям і переміщеним особам, надає допомогу Управління Верховного комісара ООН по справах біженців. Найбільш великі операції цього Управління здійснюються в Західній Азії (де налічується близько 2-3 млн афганських біженців), в Югославії (де допомоги потребують близько 1,8 млн чоловік) і в районі Великих озер в Африці, де зосереджено близько 500 тис. біженців.

За надання надзвичайної продовольчої допомоги відповідає Всесвітня продовольча програма, що рік у рік задовольняє до 2/3 світових потреб. За останні 10 років у результаті війн і цивільних збройних конфліктів близько 1 млн дітей були розлучені з батьками, 12 млн залишилися без даху й 10 млн перенесли важку психологічну травму. ЮНІСЕФ направляє свої зусилля на задоволення потреб цих дітей, забезпечуючи їх продовольством, питною водою, ліками й житлом.

Ще один елемент діяльності Організації Об'єднаних Націй у гуманітарній області пов'язаний із запобіганням стихійних лих і забезпеченням готовності до них. Так, в 1998 р. ПРООН заснувала в 11 країнах програми зміцнення національного потенціалу в області організації робіт у випадку стихійних лих і ліквідації їхніх наслідків. Безпосередньо в умовах стихійних лих ПРООН займається координацією роботи з надання надзвичайної допомоги на місцевому рівні. Поряд із цим ПРООН домагається того, щоб надзвичайна допомога сприяла відновленню й довгостроковому розвитку. У країнах, які протягом тривалого часу піддаються стихійним лихам або опрацюються від збройних конфліктів, гуманітарна допомога все більше розглядається як один з елементів загальних зусиль по забезпеченню мировідбудови поряд за допомогою в області розвитку, політичною й фінансовою допомогою.

Форми та методи гуманітарної діяльності ООН у врегулюванні збройних конфліктів (1990-2000 рр.)

Гуманітарне залучення ООН до подолання кризи у Судані в 1998 році є одним із перших прикладів успішного застосування гуманітарної дипломатії, що дозволило не тільки забезпечити доступ до уразливих груп населення, але й створило сприятливі умови для початку переговорного процесу між сторонами конфлікту. Проте, ці здобутки не знайшли розвитку у подальшій діяльності Організації, яка не застосувала комплексного підходу до розв'язання кризи і не супроводжувала гуманітарні заходи ініціативами по винайденню формули політичного врегулювання. Відсутність прогресу в політичній площині стала головною причиною політизації гуманітарної допомоги, її використання сторонами конфлікту для досягнення власних цілей. Затяжний характер кризи також негативно позначився на бажанні донорів підтримувати гуманітарні програми ООН в Судані.

Оцінюючи гуманітарну діяльність ООН в колишній Югославії в досліджуваній період, можна зробити висновок, що вона була досить

ефективною у сфері надання матеріальної допомоги. Попри надзвичайно складні умови, що були пов'язані із відсутністю безпеки гуманітарної діяльності, Організації вдалося виробити і застосувати прагматичний підхід щодо забезпечення доступу до уразливих груп, в рамках якого ООН поєднувала мобілізаційні стратегії із активною гуманітарною дипломатією, налагодженням “повітряних мостів”, проведенням гуманітарного “бомбардування”. Протягом конфлікту Організації вдалося доставити і розподілити величезний обсяг продовольчих товарів, ліків та інших предметів допомоги, що дозволило полегшити страждання і в багатьох випадках врятувати життя сотень тисяч людей.

З іншого боку світове співтовариство не забезпечило дієвий фізичний захист цивільних осіб в зоні збройних дій. Безпечні райони, які були створені для цієї мети, не базувалися на узгодженні із сторонами конфлікту і не були демілітаризовані, а держави-члени Ради Безпеки не виявили політичної волі щодо створення достатнього потенціалу в рамках миротворчого контингенту для ефективної протидії нападам на БР. Непослідовність рішень Ради, балансування на межі між підтриманням і приведенням до миру сприяли частковій дискредитації гуманітарної діяльності в очах сторін конфлікту і ерозії нейтрального статусу гуманітарних мандатів.

Торкаючись гуманітарної діяльності ООН в Сомалі, слід відмітити, що Організації вдалося вивести країну із стану надзвичайної ситуації і в основному подолати особливо небезпечну гуманітарну кризу, що була породжена як природними факторами, так і збройним конфліктом. Попри те, що гуманітарно-військова інтервенція багатонаціональних сил за санкцією ООН мала суперечливий характер, завдяки військовому захисту Організації вдалося мобілізувати і доставити величезний обсяг продовольчої і іншої допомоги і завдати відчутного удару по голоду і епідеміям.

Після виведення контингентів ООН в Сомалі продовжувалися міжкланові сутички, але завдяки активній політичній діяльності і гуманітарній дипломатії в рамках ООН гуманітарна криза в цій країні була локалізована в межах районів безпосередніх бойових дій. Попри відсутність захисту після виведення ООНСОМ-II, зусилля ООН відіграли важливу роль у попередженні повернення країни до надзвичайно гострого положення, яке спостерігалось під час апогею кризи у 1992 році.

Організація приділяла значну увагу подоланню гуманітарної проблеми економічних санкцій для чого застосовувала різні методи, які поєднували введення гуманітарних виключень і “виключень організацій” із використанням національного потенціалу країни, проти якої запроваджувалися санкційні режими, для покриття гуманітарних потреб. Не дивлячись на недоліки структурно-функціональної будови механізмів моніторингу і імплементації санкцій, Організації вдалося значною мірою пом'якшити негативні соціально-економічні наслідки примусових заходів ненасильницького характеру і одночасно зберегти потужність їх впливу на політичні влади країн-деліктів.

Разом з тим, існує можливість подальшого розвитку цих здобутків, який може проходити у напрямку посилення вибірковості санкцій, надання

гуманітарним виключенням більш режимного характеру, реформування контрольних механізмів.

Проблема біженців та її вирішення у контексті гуманітарної політики ООН

Підходи Організації до вирішення проблеми біженців зазнали істотної еволюції у відповідності із загостренням цієї проблеми, зміною її характеру та масштабів. УВКБ ООН відмовилося від традиційного постфактового реагування і побудувало свою роботу на основі активного підходу, в рамках якого вживало заходів по упередженню і управлінню потоками біженців, причому превентивний напрямок включав у себе, як правило, виконання правозахисних завдань. Управління також перемістило акценти у питаннях захисту біженців і винайдення шляхів подолання кризи переміщення із країн притулку на країни походження.

Це зумовило, по-перше, орієнтацію на повернення при досягненні довготривалих рішень і, по-друге, активне залучення УВКБ і інших гуманітарних установ до миротворчих операцій ООН на польовому рівні.

Інтегрування заходів по допомозі і захисту переміщених осіб, гуманітарних за своєю сутністю, у широкий контекст миротворчої діяльності, поєднання гуманітарних дій із пошуком і досягненням довготривалих рішень відображають комплексний характер концепцій ООН по вирішенню проблеми біженців.

Методи ООН по розв'язанню криз, пов'язаних із утворенням потоків біженців, доводять, що гуманітарні акції виходять за рамки міжнародної благодійності і виступають важливою складовою відновлення і підтримання міжнародного миру.

Ефективним є співробітництво між Україною і Представництвом УВКБ в Україні у сфері розв'язання проблем насильного переміщення. Представництво надає Україні істотну допомогу і підтримку у підвищенні національного потенціалу вирішення питань, пов'язаних із прийняттям біженців, організацією повернення раніше депортованих народів.

Попри внутрішні негаразди – спад виробництва, безробіття – українська влада визнає в себе явище біженців і підступається до нього цивілізовано, про що свідчить розробка значного поля правового захисту біженців в українському законодавстві, яке відповідає міжнародним стандартам.

На даному етапі немає підстав прискорювати процес приєднання України до Конвенції ООН 1951 року “Про статус біженців”, оскільки залучення України до масштабних гуманітарних заходів по наданню допомоги біженцям наразі є важкоздійсненним. Разом з тим, Україна повинна вдосконалювати правовий і організаційний захист переміщених осіб і декларувати свої наміри про приєднання до Конвенції 1951 року у майбутньому по мірі покращання стану української економіки.

Висновки

Наприкінці 1980-х – початку 1990-х років у відповідь на еволюцію конфліктів в рамках ООН була вироблена новітня гуманітарна концепція комплексного характеру, яка розглядає гуманітарні заходи у якості невід'ємної

складової діяльності Організації по підтриманню і приведенню до миру, що невідривно пов'язана із військово-політичними компонентами і має важливе значення для досягнення миротворчих завдань.

Змінився характер залучення гуманітарного сектору до вирішення проблем полегшення становища уразливих груп населення у районах збройної боротьби. Гуманітарні ініціативи встановлюють нову парадигму оонівського гуманітаризму, що свідчить про певну ерозію виключної суверенності, про втрату програмами допомоги абсолютної консенсуальності і набуття ними характеру військово-гуманітарного втручання.

Аналіз практичної реалізації гуманітарних концепцій дозволяє визначити неоднозначні наслідки гуманітарної діяльності Організації під час врегулювання конфліктів. ООН, як правило, вдавалося забезпечити безперервність гуманітарного втручання на всіх етапах миротворчої діяльності, спрямувати гуманітарні програми на створення і укріплення національного потенціалу захисту і задоволення потреб цивільного населення, встановити їх зв'язок із реконструкцією і розвитком. Це дозволило Організації укріпити процеси мирних перетворень, надати їм у багатьох випадках необерненого характеру.

Зважаючи на значний прогрес у гуманітарній сфері, слід визнати, що:

- миротворчі здобутки гуманітарних програм не завжди знаходили розвиток у подальшій діяльності Організації, яка у ряді криз не супроводжувала гуманітарні заходи ініціативами по винайденню формули політичного врегулювання, або такі ініціативи носили паліативний характер;
- наявний механізм ООН по військовому захисту гуманітарних мандатів не забезпечує оперативного розгортання міжнародних контингентів;
- проведення військово-гуманітарних силових операцій за санкцією ООН, але під окремим командуванням певних країн хоча і сприяло істотному покращанню умов здійснення гуманітарних програм, проте мало запізнілий характер, або призвело лише до тимчасової зміни ситуації. Командування цих операцій фактично не враховувало комплексного підходу, виробленого в рамках ООН, і обмежило свої завдання лише досягненням умов безпеки.

Таким чином, зважаючи на негативні моменти, що знижують ефективність міжнародної миротворчості і що пов'язані як із конкретно-історичними факторами, так і з недосконалістю організаційного забезпечення військово-гуманітарних операцій, досвід здійснення гуманітарної діяльності ООН у контексті врегулювання збройних конфліктів підтверджує, що Організація є унікальною платформою вироблення і формування дієвої відповіді міжнародного співтовариства на виклики миру і безпеці у сучасному світі, яка навіть у своїх невдачах виявила значний миротворчий потенціал.

Це змушує розглядати ООН у якості найбільш легітимної і перспективної основи створення загальної системи колективної безпеки, яка за умови вдосконалення інструментів приведення і підтримання миру зможе у майбутньому якщо не покласти край, то зменшити загрозу розгортання конфліктів і забезпечити дотримання і повагу гуманітарних принципів.

Література

1. Акулов С. О. Міжнародні миротворчі операції як політичний інструмент врегулювання воєнно-політичних конфліктів
2. Балдинюк О.В. Гуманітарна діяльність ООН у контексті врегулювання збройних конфліктів (1990-2000 рр.)
3. Миротворческие операции, парламенты и законодательство. Под. ред. А. И. Никитина / М.: Эслан

Інформаційно-аналітична робота ООН

Осипчук Ю.А.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

За час після створення ООН у світі відбулися глибокі зміни, що проявилось, зокрема, в зростанні ролі інформації: сукупний вплив інформаційної технології і електронної торгівлі справляє такий перетворюючий ефект, який викликала промислова революція, а Інтернет став найбільш швидко зростаючим засобом комунікації за всю історію цивілізації. В останні роки роль інформації ще більше посилилася: вона є рушійною силою, що сприяє порозумінню між культурами і розширенню участі людей у прийнятті рішень, що впливають на їхнє життя.

Діяльність ООН має велике значення для розвитку інформаційного суспільства. Ще на початковому етапі діяльності Організації, Генеральна Асамблея проголосила свободу преси, а також право на інформацію в Загальній декларації прав людини. Одним з основних чинників, що на сьогоднішньому етапі перетворюють світ є глобалізація, а вона спирається на революцію в області інформаційних технологій.

Запорукою успішної діяльності ООН є широкомасштабна підтримка народів світу. У цьому зв'язку винятково важливу роль для ООН відіграє комунікаційна робота. Без інформаційного забезпечення неможливо досягти основних цілей ООН. Миротворча діяльність не буде успішною, якщо люди не розумітимуть мету миротворців та сутності їх дій. Інформаційне забезпечення дедалі стає все більш важливим аспектом покращення ефективності миротворчих операцій.

Інформаційні підрозділи ООН з самого початку були націлені на висвітлення таких важливих питань життя людства, як: підтримка міжнародного миру і безпеки, сприяння економічному, соціальному і гуманітарному розвитку, положення в галузі прав людини та ін. З перших кроків розбудови ООН проблемі інформації, її впливу на суспільство і використання комунікаційних технологій для поліпшення життя людей надавалося першочергове значення. ГА ООН в одній з перших резолюцій (№ 59, 1946р.) відзначила, що свобода інформації належить до основних прав людини.

Найважливішою ланкою всієї інформаційної системи ООН є Департамент публічної інформації (ДПІ), що має розгалужену систему збору, опрацювання і

поширення інформації. В 1997р. в ДПІ була створена Група стратегічного планування в області комунікації для розгляду всіх аспектів мандатів, механізмів і діяльності Департаменту. Серед досягнень ДПІ в 1990-х рр.. варто виділити: встановлення міцних зв'язків співробітництва із ЗМІ в усьому світі; освоєння новітніх інформаційних технічних засобів для підготовки і здійснення програм в області публічної інформації; вихід на нові рівні департаментського і міжурядового співробітництва з метою підвищення уваги до питань, що стосуються потреб людей

ООН має складності з поширенням інформації через велику розмаїтість своєї аудиторії. Вирішувати цю проблему і покликані інформаційні центри і служби. Вони відповідають за діяльність з поширення інформації про систему ООН на національному і регіональному рівні, за забезпечення розуміння ідеалів і програм роботи ООН і мобілізацію громадськості в їхню підтримку. Їх функції включають підтримку робочих зв'язків з урядовими інформаційними службами, національними і місцевими ЗМІ, НУО і навчальними закладами; організацію адаптації інформаційних матеріалів і їхнього перекладу на місцеві мови; поширення, матеріалів, що підготовляються ДПІ; організацію і проведення семінарів і інших заходів щодо підтримки зв'язків із громадськістю; діяльність по забезпеченню підтримки з боку національних урядів і організацій для сприяння здійсненню цілей ООН. За загальне керування інформаційними центрами відповідає Служба інформаційних центрів. Вона проводить консультації з державами-членами і департаментами по всіх аспектах роботи центрів, відповідає за забезпечення ефективного використання ресурсів, а також дає рекомендації у відношенні планування інформаційної діяльності, координує здійснення допоміжних заходів в галузі інформації на рівні всієї системи ООН і відповідає за своєчасне забезпечення центрів інформаційними матеріалами

ООН в своїй комунікаційній діяльності використовує всі існуючі на

сьогодні засоби поширення інформації, використовуючи для цього різні методи. До основних форм інформаційної діяльності, а саме: радіомовлення, телебачення, друкованих матеріалів та Інтернету, додаються такі додаткові традиційні види, як екскурсії для відвідувачів, програми брифінгів для шкіл і коледжів, влаштування виставок в Центральних установах, організація семінарів, концертів й урочистих заходів в особливих випадках. Діяльність Бібліотеки ООН включає обслуговування делегацій і персоналу, головних Департаментів та глобальних публікацій; бібліотеці доручено також здійснювати спостереження за системою бібліотек-депозитаріїв і надавати довідкові матеріали широкій громадськості. Мережа ЩООН створена для забезпечення безпосереднього контакту ДПІ зі світовою громадськістю.

Серед основних аспектів інформаційної діяльності треба виділити друковані матеріали, які зберігають свою актуальність для інформаційних ланок в усьому світі і є головним елементом пропагандистських зусиль ООН. Охоплення інформаційної діяльності ООН значно розширюється завдяки більш активному використанню мережі Інтернет. Хоча в багатьох частинах світу доступ до мережі обмежений, численні передаточні ланки користуються нею для одержання матеріалів про ООН. Слід зазначити можливість використання Інтернет як каналу ЗМІ. Саме завдяки цій якості вона може стати в майбутньому одним з головних інструментів в реалізації стратегії в області комунікації.

Одна з головних причин створення ООН і основна частина її повноважень – забезпечення міжнародного миру і безпеки. Підтримання миру є частиною набагато ширших зусиль, яких докладає ООН для справи миру. ООН застосовує превентивну дипломатію для ліквідації конфлікту до того, як він вибухне, а також постконфліктне миробудівництво для створення умов стійкого миру та усунення причин нового конфлікту. На всіх цих етапах використання індустрії інформації є життєво необхідним.

Важлива роль ООН у сфері забезпечення миру неодноразово підкреслювалася Україною на всіх офіційних рівнях. У виступі в загальних дискусіях Генеральної Асамблеї 2000 р. міністр закордонних справ України Б.І. Тарасюк, заявив: „Ми віримо, що тільки ООН має відповідні повноваження і широкий діапазон інструментів і механізмів для рішення важливих глобальних проблем сучасної дійсності”. Одним з найважливіших елементів механізму ООН в області миру та безпеки є Спеціальний комітет по операціям з підтримки миру, якому доручений всеосяжний розгляд всіх питань, що стосуються операцій та винесення рекомендацій з цього приводу. Делегації, що входять до складу Комітету, назвали вироблення чіткої політики в області інформації і комунікації одним із пріоритетів Департаменту Операцій з Підтримання Миру.

ООН займається головним чином внутрішньодержавними конфліктами, що нерідко мають серйозні міжнародні наслідки. Останні тенденції свідчать про те, що конфлікти такого роду будуть і надалі вимагати пріоритетної уваги ООН, а їх вирішення не в останню чергу залежить від наявності інформаційного потенціалу Організації.

Комунікація грає головну роль у ствердженні значення ООН у політичних та соціально-економічних умовах нового тисячоліття. Інформаційна функція сприяє мобілізації широкої глобальної підтримки Організації. Ця підтримка залежить від того, наскільки ефективно, на думку громадськості, ООН займається рішенням проблем світової спільноти. Для інформаційної структури ООН одним з головних завдань є ґрунтовне і своєчасне висвітлення діяльності Організації, її проблем і досягнень, а також активне просування цілей і ідеалів, зафіксованих у Статуті ООН, що здійснюється шляхом проведення інформаційних кампаній. Кінцева мета інформаційної діяльності ООН – забезпечення ефективної діяльності Організації та успішне розв'язання проблем, що виникають в світі.

На теперішній час існує нагальна потреба створення більш ефективного інформаційного потенціалу для ООН на всій планеті. Основним елементом таких заходів є підвищення здатності Організації забезпечувати комунікацію на регіональному рівні та рівні країн. Інформаційні центри і служби ООН покликані зіграти в цьому зв'язку ключову роль

Література

1. Організація Об'єднаних Націй: структура, досягнення, успіхи // Відродження. – 1998. – № 5. – С. 2-3
2. Степко О.М. Розвиток і проблеми діяльності Інформаційних центрів ООН // Дослідження світової політики. – Вип.16. – Київ 2001. – С. 60-67.
3. Степко О.М. Провідна роль департаменту публічної інформації в інформаційній структурі ООН // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Міжнародні Відносини. – Вип.15. – Київ 2000. – С. 12-21.

ООН: мета, цілі, принципи

Носачук Я.Д.

*І курс, група МВ-18003Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Організація Об'єднаних Націй, ООН, є універсальною міжнародною організацією, створеною з метою підтримання миру і міжнародної безпеки та розвитку співпраці між державами. Про діяльність ООН знають у найвіддаленіших куточках планети. Загальновідомі успіхи Організації Об'єднаних Націй у її діяльності у царині підтримки миру та гуманітарної допомоги.

Мета ООН закріплена у преамбулі Статуту й статті 1, яка закликає виключити війну з арсеналу засобів національної і міжнародної політики.

На мою думку, цілями ООН є:

- 1) Підтримувати міжнародний мир і безпеку та вживати ефективні колективні заходи для запобігання й усунення загрозт миру і придушення актів агресії. Також здійснювати, налагоджувати міжнародні суперечки або ситуації, які можуть призвести до порушення миру;
- 2) Розвивати дружні відносини між націями на основі поваги

принципу рівноправності й самовизначення народів;

3) Здійснювати міжнародне співробітництво у вирішенні проблем економічного, соціального, культурного й гуманітарного характеру в заохоченні та розвитку поваги до прав людини й основних її свобод без розрізнення за ознаками раси, статі, мови, релігії;

4) Бути центром для узгодження дій націй у досягнення спільних цілей.

Принципам ООН присвячена стаття 2 Статуту ООН. У ній говориться « Для досягнення цілей, зазначених у статті 1, Організація Об'єднаних Націй та її члени діють таким принципом:

1) Суверенної рівності всіх її членів;

2) Сумлінного виконання всіма її членами обов'язань;

3) Вирішення міжнародних суперечок мирними засобами таким чином, щоб не піддавати загрозі міжнародний мир, безпеку і справедливість;

4) Утримання територіальної недоторканості або політичної незалежності;

5) Невтручання у справи, що по суті належать до внутрішньої компетенції будь-якої держави.

Таким чином, ми розглянули найголовніші цілі та принципи Організації Об'єднаних Націй та визначили мету її створення. Як ми знаємо, в світі немає нічого ідеального. Існує тільки відносно ідеальне. В основу створення кожної міждержавної організації були покладені на перший погляд ідеальні ідеї. З самого початку своєї діяльності ООН зустріла багато труднощів. Деякі з них вона успішно долала, але й багато проблем залишалися невирішеними. Вже через деякий час ООН показала свою неспроможність у їх вирішенні. Це насамперед стосується збройних конфліктів. Ми вже знаємо, що метою, яка була покладена в основу створення нової міжнародної організації, було забезпечення миру й безпеки в світі. ООН не вдалося викоренити силовий метод у міжнародних відносинах. Усі ці факти свідчать про те, що ООН втрачає свій авторитет. Немає сумніву, що через деякий час людство створить нову, більш ефективну міжнародну організацію. Але попри все ООН залишається популярною організацією у світі.

Література

1. ООН у системі міжнародних відносин: історичний досвід і перспективи: Ювіл. наук. зб. – К.: Либідь, 1995.

2. Лукашук И. И. Международное право. Общая часть. Учебник. – М.: Издательство БЕК, 1997

3. Основные сведения об Организации Объединенных Наций. Издательство «Юридическая литература», М.

Організація ООН по боротьбі із голодом

Подчеко П.А.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,*

Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО) (англ. Food and Agriculture

Organization, FAO) – організація ООН, основним завданням якої є боротьба з голодом. ФАО діє як форум, де розвинені країни на рівних обговорюють і погоджують політичні рішення в сфері продовольчої безпеки.

Девіз організації на латинській мові – *Fiat panis* – перекладається як «Хай буде хліб».

Рішення про створення профільної міжурядової організації з питань сільського господарства було прийнято ще в ході Другої Світової війни – в травні 1943 року в місті Хот-Спрінгс (США), на Міжнародній конференції з питань продовольства і сільського господарства. Тоді 44 держави виступили засновниками Продовольчої і сільськогосподарської організації Об'єднаних Націй (ФАО).

Діяльність ФАО спрямована на вирішення проблеми бідності і голоду в світі шляхом сприяння розвитку сільського господарства, поліпшення харчування та вирішення проблеми продовольчої безпеки – доступності всім і завжди харчування, необхідного для активного і здорового життя. ФАО діє як нейтральний форум, а також як джерело знання та інформації.

Допомагає країнам, що розвиваються і країнам перехідної економіки модернізувати і поліпшити сільське господарство, лісове господарство та рибальство.

Спеціальні програми ФАО допомагають країнам підготуватися до можливого виникнення кризового становища з продовольством і, в разі необхідності, передбачають надання допомоги. В середньому ФАО одночасно здійснює на місцях близько 1800 заходів.

ФАО визначила наступні пріоритетні напрямки своєї діяльності по боротьбі з голодом:

1) сприяння боротьби з голодом, відсутністю продовольчої безпеки і недоїдання: сприяння позбавити світ від голоду шляхом просування стратегій і політичних зобов'язань на підтримку продовольчої безпеки, шляхом доступу до самої останньої інформації про виклики пов'язані з голодом і варіанти вирішення існуючих в цьому плані проблем;

2) підвищення продуктивності і стійкості сільського господарства;

3) скорочення масштабів бідності в сільській місцевості: сприяння зусиллям щодо забезпечення доступу до ресурсів і послуг для сільської бідноти;

4) забезпечення всеосяжного характеру, ефективності сільськогосподарських і продовольчих систем: сприяння зусиллям по створенню безпечних і ефективних продовольчих систем, які надають підтримку дрібним сільгоспвиробникам і сприяють скороченню масштабів голоду в сільських районах;

5) підвищення стійкості до існування стихійних лих: зусилля щодо забезпечення готовності до стихійних лих і техногенних катастроф.

Ще однією важливою складовою діяльності ФАО є турбота про

збереження генетичних ресурсів сільського господарства та біорізноманіття використовуваних людиною видів рослин і тварин. ФАО розглядає біорізноманіття як необхідну умову для виробництва продуктів харчування і ведення сільського господарства та відносить його до найважливішим ресурсів Землі.

Література

В. М. Матвієнко, О. Ю. Ковтун «Продовольча та сільськогосподарська організація ООН» / «Українська дипломатична енциклопедія» Губерський Л.В. (голова), Вергун В.А., Головченко В.І. та ін. – «Знання України», 2004.

Позиція ООН щодо подій на сході України

Попівська І. О.

*студентка 1-го курсу гуманітарно-педагогічного факультету спеціальність
«Міжнародні відносини»*

*Національний університет біоресурсів і природокористування
Науковий керівник: Асатуров С.К. к.і.н., доцент*

Національного університету біоресурсів і природокористування

Наша робота присвячена важливій події, яка трапилася у квітні 2014 року коли російські війська незаконно увійшли на територію східної частини України, після чого почалась війна, яку називають війною на Донбасі.

Неодноразово ООН проводили конференції по обговоренню цієї ситуації. «Припинити безкарність» – під таким закликком відбулася 21-ша доповідь Моніторингової місії ООН в Україні щодо ситуації з прав людини в Україні. У доповіді йдеться про збільшення випадків свавільно позбавлення волі в окупованих населених пунктах Луганської та Донецької областей.

«Триває п'ятий рік конфлікту, забирається людські життя, фізичні та психологічні трагедії продовжуються. Продовжується руйнування цивільної інфраструктури», - констатувала голова Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні Фіона Фрейзер.

Обговорення ситуації на Сході України було бурхливим. Росія традиційно обвинуватив Україну та Захід у ескалації конфлікту та заявила, що Крим є острів стабільності порівняно з Донбасом та всією Україною. Помічник генерального секретаря ООН з політичних питань Бруківка Зерихун заявив, що там відбуваються постійні сутички із застосуванням важкої зброї.

Управління координації гуманітарних справ ООН заявило про чергове погіршення гуманітарної ситуації на сході України після нового спалаху бойових дій у регіоні. Зважаючи на те, що кількість потерпілих людей продовжує зростати, вкрай необхідні гуманітарні потреби охоплюють продукти харчування, воду, обігрівачі, теплий одяг, ковдри, заявляють в ООН.

Щоб не допустити подальшого посилення або розширення конфлікту і запобігти подальшому «культурному тиску», Україна намагається переконати Міжнародний суд ООН в необхідності введення термінових тимчасових заходів.

Ще в січні Україна передала до Міжнародного суду ООН обвинувальний протокол на 45 сторінок, в якому звинувачує Росію в здійсненні терористичних актів і порушення прав людини.

Москва послідовно заперечує свою причетність до збройного конфлікту на сході України. Росія лише робить вигляд, що підтримує режим припинення вогню. Але ми бачимо що лінії зіткнення погіршуються.

Отже, наша країна готова зробити все можливе для припинення конфлікту, але ключ цієї проблеми – у Москві. І вони повинні зробити крок назустріч та відкрити шляхи до мирного врегулювання кризи. І щоб не допустити подальшого посилення або розширення конфлікту і запобігти подальшому тиску, Україна намагається переконати Міжнародний суд ООН в необхідності введення термінових тимчасових заходів.

Початок холодної війни: позиція ООН

Пономаренко В.Є.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

В останні десятиліття різко зростає авторитет Організації Об'єднаних Націй на світовій миротворчій, економічній і гуманітарній арені внаслідок активної роботи установ організації у всіх країнах світу, особливо щодо розвитку країн, які розвиваються. На сьогодні ООН – є головним міжнародним інструментом підтримання миру та міжнародної безпеки, головним міжнародним органом сприяння багатоплановому співробітництву країн і народів. Світ отримав унікальний форум для спілкування, обміну думками та розв'язання складних міжнародних проблем. На жаль, уже перші повоєнні роки позначилися поворотом країн антигітлерівської коаліції, насамперед США і СРСР, від співробітництва до стратегічного й політичного протистояння, що призвело до «холодної війни» – глобального протистояння двох суспільно-політичних систем.

Гострі суперечності міжнародних відносин адекватно віддзеркалювалися в ООН, справляючи згубний вплив на всю її діяльність. Ідеологізація міжнародних відносин перетворила ООН на головну арену ідеологічних і політичних баталій, що паралізувало діяльність її органів, особливо найважливішого з них – Ради Безпеки. Негативні наслідки «холодної війни» виявлялися в усіх сферах, зокрема в питанні про прийняття нових членів в ООН. Протягом перших десяти років існування ООН організація поповнилася лише дев'ятьма новими членами. Замороження процесу розширення членства ООН було безпосереднім результатом «холодної війни». Американське домінування в ООН, і зокрема в Раді Безпеки, зривало позитивні рішення стосовно кандидатів з радянського блоку, а Радянський Союз, у свою чергу, накладав «вето» на кандидатів із протилежного блоку. У статті 11, IV Розділу Статуту Організації Об'єднаних Націй, «Генеральна Асамблея бере на себе повноваження розглядати загальні принципи співробітництва у сфері підтримки міжнародного миру і безпеки, у тому числі принципи, що визначають регуляцію роззброєння у світі». Це і є однією з місій Першого Комітету Генеральної Асамблеї ООН.

Перший Комітет ГА ООН з питань роззброєння і міжнародної безпеки (DISEC) – орган, що активно займається вирішенням питань роззброєння, а також пошуком та створенням практик для підвищення рівня міжнародної безпеки. Перша резолюція DISEC’у була створена у 1946 році у зв’язку з подіями у Хіросімі та Нагасакі. Комітет активно співпрацює з Комісією ООН з Роззброєння та Конференцією з Роззброєння у Женеві. У сподіваннях досягти мети комітету, DISEC часто проливає в різні точки зору і формулює подальші ідеї та дії для інших комітетів ООН. Відповідно до Статті 9 Статуту ООН, всі 193 члени Організації Об’єднаних Націй автоматично мають право бути представниками в органі DISEC та мають рівний голос.

Важливо відзначити, що мандатом DISEC заборонені втручання у внутрішню політику держав, введення санкцій або збройне втручання, попри важливу діяльність Комітету у сфері міжнародної безпеки. Однак DISEC може рекомендувати Раді Безпеки ООН звернути увагу на вище зазначені дії.

Кеннеді вимагав негайного припинення всіх робіт по установці ракет на Кубі і видалення під спостереженням ООН усієї наступальної зброї з острова. Криза формально завершилася 7 січня 1963 року, коли Кузнецов і Стівенсон звернулись зі спільним листом до У Тана. Вони відзначили, що хоч обом урядам не вдалося вирішити всі проблеми, пов’язані з кризою, вони вважають, що досягнутий ступінь згоди щодо її врегулювання робить непотрібним залишення даної проблеми на порядку денному РБ ООН.

Кубинська сторона в ноті генсеку ООН з цього питання вказувала, що не досягнута ефективна домовленість, яка здатна забезпечити на постійній основі мир у Карибському регіоні і попередити наступні спалахи напруженості.

На сьогодні важливо, щоб надалі у всіх основних питаннях, пов’язаних з миротворством, ООН продовжувала зберігати свою керівну роль, закріплену в її Уставі, з чим згодні і всі політичні лідери провідних держав, про що вони незмінно заявляють на високих міжнародних форумах і зустрічах. Саме тому, у світлі наростання політичної напруги в країнах Близького Сходу, усе більше і більше країн звертають свої погляди до ООН як організації, яка довела свою ефективність насамперед у роки холодної війни.

І хоча нинішня ситуація у світі при всіх її викликах відрізняється від періоду «холодної війни», однак, все-таки росте розуміння спільності поставлених перед всіма країнами завдань. Провідні держави тісно взаємодіють по широкому спектрі проблем, включаючи боротьбу з тероризмом, у двосторонньому і багатобічному форматах, у тому числі в Раді Безпеки ООН. Спільне осмислення спільного минулого дасть змогу зміцнити взаємне розуміння і довіру між країнами, дозволить остаточно перебороти у світовій політиці спадщину «холодної війни».

In den letzten Jahrzehnten nimmt die Glaubwürdigkeit der Vereinten Nationen im weltweiten friedensstiftenden, wirtschaftlichen und humanitären Bereich aufgrund der aktiven Arbeit der Organisationseinrichtungen in allen Ländern der Welt dramatisch zu, insbesondere im Hinblick auf die Entwicklung der Entwicklungsländer. Heute sind die Vereinten Nationen das wichtigste internationale

Instrument zur Wahrung des Friedens und der internationalen Sicherheit die wichtigste internationale Einrichtung

Förderung einer vielfältigen Zusammenarbeit zwischen Ländern und Völkern. Die Welt hat sich zu einem einzigartigen Forum für Kommunikation, Austausch von Ideen und zur Lösung komplexer internationaler Probleme entwickelt. Leider waren bereits die ersten Nachkriegsjahre von der Wende der Länder geprägt

die Anti-Hitler-Koalition, insbesondere die USA und die UdSSR, aus der Zusammenarbeit zu einer strategischen und politischen Konfrontation, die zu einer «Erkältung» führte.

Krieg – eine globale Konfrontation zwischen den beiden sozio-politischen Systemen.

Die scharfen Widersprüche in den internationalen Beziehungen spiegeln sich in angemessener Weise wider UN, die sich nachteilig auf alle ihre Aktivitäten auswirkt. Ideologisierung Die internationalen Beziehungen haben die UNO in die Hauptwelt des ideologischen und politischen Schlachten, die insbesondere die Aktivitäten seiner Körper lahmlegten der wichtigste von ihnen – der Sicherheitsrat. Negative Folgen des Kalten Krieges wurden in allen Bereichen manifestiert, insbesondere in der Frage der Aufnahme neuer Mitglieder in UNO In den ersten zehn Jahren ihres Bestehens hat die Organisation nur neun neue Mitglieder erneuert. Das Einfrieren des Prozesses der Erweiterung der UN-Mitgliedschaft war eine direkte Folge des Kalten Krieges. Amerikanisch.

Die Dominanz in den Vereinten Nationen und insbesondere im Sicherheitsrat wurde durch positive Entscheidungen unterdrückt im Fall von Kandidaten aus dem Sowjetblock und der Sowjetunion in ihren eigenen.

Im Gegenzug verhängte er ein «Veto» gegen Kandidaten aus dem gegenüberliegenden Block. In Artikel 11, IV der Charta der Vereinten Nationen «verpflichtet sich die Generalversammlung, die allgemeinen Grundsätze der Zusammenarbeit auf dem Gebiet der Wahrung des Weltfriedens und der internationalen Sicherheit zu berücksichtigen, einschließlich der Grundsätze die Regulierung der Abrüstung in der Welt bestimmen ». Dies ist eine der Aufgaben des Ersten Ausschusses der Generalversammlung der Vereinten Nationen.

Der Erste Abrüstungs- und Internationale Sicherheitsrat der Vereinten Nationen (DISEC) ist ein aktives Gremium, das sich mit Abrüstungsfragen befasst und internationale Sicherheit sucht und praktiziert. Die erste Resolution von DISEC wurde 1946 im Zusammenhang mit Ereignissen in Hiroshima und Nagasaki erstellt. Der Ausschuss arbeitet aktiv mit der Abrüstungskommission und der Genfer Abrüstungskonferenz zusammen. In der Hoffnung, die Ziele des Ausschusses zu erreichen, beleuchtet die DISEC häufig andere Standpunkte und formuliert weitere Ideen und Maßnahmen für andere UN-Komitees: Gemäß Artikel 9 der UN-Charta haben alle 193 Mitglieder der Vereinten Nationen automatisch das Recht, im DISEC-Gremium vertreten zu sein und gleiche Rechte zu haben. die stimme Es ist wichtig anzumerken, dass das DISEC-Mandat trotz der wichtigen Arbeit des Ausschusses für internationale Sicherheit das Eingreifen in die internen Richtlinien von Staaten, die Verhängung von Sanktionen oder bewaffnete Interventionen verbietet. Die DISEC kann jedoch dem UN-Sicherheitsrat empfehlen, auf die oben genannten Maßnahmen

zu achten.

Kennedy forderte die sofortige Einstellung aller Arbeiten zur Installation von Raketen in Kuba und die Entfernung aller Angriffswaffen von der Insel unter der Aufsicht der Vereinten Nationen. Die Krise wurde am 7. Januar 1963 formell beendet, als Kuznetsov und Stevenson einen gemeinsamen Brief an U Than richteten. Sie stellten fest, dass, obwohl beide Regierungen nicht alle mit der Krise verbundenen Probleme gelöst haben, sie der Meinung sind, dass der Grad der Einigung über ihre Lösung es unnötig macht, diese Frage auf die Tagesordnung des UN-Sicherheitsrats zu setzen.

Die kubanische Seite hat in einer Notiz des UN-Generalsekretärs zu diesem Thema darauf hingewiesen, dass keine wirksame Einigung erzielt wurde, die den Frieden in der Karibik dauerhaft schaffen und zukünftige Ausbrüche von Spannungen verhindern könnte.

Heute ist es wichtig, dass die Vereinten Nationen in allen wichtigen Fragen der Friedenssicherung ihre in ihrer Charta festgeschriebene Führungsrolle beibehalten, auf die sich alle politischen Führer der führenden Mächte einigen, die sie stets auf hohen internationalen Foren und Treffen erklären.

Deshalb wenden sich immer mehr Länder angesichts der zunehmenden politischen Spannungen in den Ländern des Nahen Ostens an die UN als Organisation, die ihre Wirksamkeit vor allem während des Kalten Krieges bewiesen hat.

Obwohl sich die gegenwärtige Situation in der Welt mit all ihren Herausforderungen von der Zeit des Kalten Krieges unterscheidet, wächst das Bewusstsein für die Gemeinsamkeit der vor allen Ländern gestellten Aufgaben. Die führenden Staaten arbeiten in einer Vielzahl von Fragen, einschließlich der Bekämpfung des Terrorismus, in bilateralen und multilateralen Formaten einschließlich des UN-Sicherheitsrats eng zusammen. Ein gemeinsames Verständnis der gemeinsamen Vergangenheit wird es ermöglichen, das gegenseitige Verständnis und das Vertrauen zwischen den Ländern zu stärken, und das Erbe des Kalten Krieges in der Weltpolitik endlich überwinden.

Література

- 1) <http://lvivmun.sii.org.ua/disec/>
- 2) 1. Політологія. Енциклопедичний словник. Видавництво «Publishers» 1993 р під редакцією Авер'янова Ю.І.
- 3) Журнали «Міжнародна життя» №№1-2, 3, 5 2006 р
- 4) К.С. Гаджієв «Введення в геополітику» Москва «Логос»2000 р

Декларація про принципи міжнародного права

Пухальська І.В.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,*

Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації

Об'єднаних Націй

Це міжнародний документ, в якому викладено загально визнані основні принципи сучасного міжнародного права. Прийнята 25-ю сесією ООН 24 жовтня 1970р

Сама декларація складається з семи пунктів:

1. Незастосування сили або загрози силою.
2. Мирне розв'язання міжнародних суперечок.
3. Невтручання у справи, які є внутрішньою компетенцією держав.
4. Співробітництво держав відповідно до Статуту ООН.
5. Рівноправ'я і самовизначення народів.
6. Суверенна рівність держав.
7. Сумлінне виконання державами зобов'язань, прийнятих ними відповідно до Статуту ООН. у «Загальній частині» Декларації показано взаємозв'язок зазначених принципів та міститься звернення до всіх держав керуватися цими принципами у своїй міжнародній поведінці.

1) Кожна держава зобов'язана утримуватися в своїх міжнародних відносинах від загрози силою або її застосування як проти територіальної цілісності або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним з цілями Організації Об'єднаних Націй.

Така загроза силою або її застосування є порушенням міжнародного права і Статуту Організації Об'єднаних Націй; вони ніколи не повинні застосовуватися в якості засобу врегулювання міжнародних проблем.

Агресивна війна становить злочин проти миру, за яке передбачається відповідальність відповідно до міжнародного права.

Відповідно до цілей і принципів Організації Об'єднаних Націй держави зобов'язані утримуватися від пропаганди агресивних воєн.

Кожна держава зобов'язана утримуватися від загрози силою або її застосування з метою порушення існуючих міжнародних кордонів іншої держави або в якості засобу вирішення міжнародних суперечок, в тому числі територіальних суперечок, і питань, що стосуються державних кордонів.

2) Принцип, згідно з яким держави вирішують свої міжнародні спори мирними засобами таким чином, щоб не ставити під загрозу міжнародний мир, безпеку та справедливість

Держави повинні відповідно до цього прагнути до якнайшвидшого і справедливого врегулювання своїх міжнародних суперечок шляхом переговорів, обстеження, посередництва, примирення, арбітражу, судового розгляду, звернення до регіональних органів або угод, або іншими мирними засобами за своїм вибором. У пошуках такого врегулювання сторони повинні приходити до згоди щодо таких мирних засобів, які відповідали б обставинами і характером спору.

3) Принцип, що стосується обов'язки відповідно до Статуту не втручатися у справи, які входять до внутрішньої компетенції будь-якої іншої держави

Жодна держава або група держав не має права втручатися прямо або побічно з якої б то не було причини у внутрішні і зовнішні справи будь-якої

держави. Внаслідок цього збройне втручання і всі інші форми втручання або будь-які загрози, спрямовані проти правосуб'єктності держави або проти його політичних, економічних і культурних основ, є порушенням міжнародного права.

Кожна держава має невід'ємним правом обирати собі політичну, економічну, соціальну та культурну систему без втручання в будь-якій формі з боку будь-якого було іншої держави.

4) Обов'язок держав співпрацювати один з одним відповідно до Статуту

Держави зобов'язані, незалежно від відмінностей в їх політичних, економічних і соціальних системах, співпрацювати один з одним в різних областях міжнародних відносин з метою підтримання міжнародного миру та безпеки і сприяння міжнародній економічній стабільності та прогресу, загальному добробуту народів і міжнародного співробітництва, вільного від дискримінації, заснованої на таких відмінностях.

З цією метою:

- держави співпрацюють з іншими державами у справі підтримання міжнародного миру та безпеки;
- держави співпрацюють у встановленні загальної поваги і дотримання прав людини та основних свобод для всіх і в ліквідації всіх форм расової дискримінації і всіх форм релігійної нетерпимості;
- держави здійснюють свої міжнародні відносини в економічній, соціальній, культурній, технічній та торгової областях відповідно до принципів суверенної рівності і невтручання;
- держави – члени Організації Об'єднаних Націй зобов'язані у співпраці з Організацією Об'єднаних Націй приймати спільні та індивідуальні заходи, передбачені відповідними положеннями Статуту.

5) Принцип рівноправності і самовизначення народів

В силу принципу рівноправності і самовизначення народів, закріпленого в Статуті Організації Об'єднаних Націй, всі народи мають право вільно визначати без втручання ззовні свій політичний статус і здійснювати свій економічний, соціальний і культурний розвиток, і кожна держава зобов'язана поважати це право відповідно до положень Статуту.

Територія має, відповідно до Статуту, статус, окремий і відмінний від статусу території держави, керуючого нею; такий окремий і відмінний, згідно зі Статутом, статус існує до тих пір, поки народ даної не виконає дії свого права на самовизначення відповідно до Статуту, і особливо відповідно до його цілями і принципами.

6) Принцип суверенної рівності держав

Всі держави користуються суверенною рівністю. Вони мають однакові права і обов'язки і є рівноправними членами міжнародного співтовариства, незалежно від відмінностей економічного, соціального, політичного або іншого характеру.

Зокрема, поняття «суверенна рівність» включає наступні елементи:

- держави юридично рівні;
- кожна держава користується правами, властивими повному суверенітету;
- кожна держава зобов'язана поважати правосуб'єктність інших держав;
- територіальна цілісність і політична незалежність держави недоторканні;
- кожна держава має право вільно вибирати і розвивати свої політичні, соціальні, економічні та культурні системи;
- кожна держава зобов'язана виконувати цілком і сумлінно свої міжнародні зобов'язання і жити у світі з іншими державами.

7) Принцип сумлінного виконання державами зобов'язань, прийнятих ними відповідно до Статуту

Кожна держава зобов'язана сумлінно виконувати свої зобов'язання відповідно до міжнародних угод, що мають силу згідно загально визнаним принципам і нормам міжнародного права.

У тому випадку, коли зобов'язання, що випливають з міжнародних угод, суперечать зобов'язанням членів Організації Об'єднаних Націй по Статуту Організації Об'єднаних Націй, переважну силу мають зобов'язання за Статутом.

Значення Декларації полягає насамперед у тому, що вона виробила більш суворі стандарти міжнародної поведінки держав щодо підтримання міжнародного миру і безпеки, встановивши точніший юридичний зміст вказаних принципів, особливо у сфері прав і обов'язків держав в умовах «холодної війни» та ідеологічних протистояння між собою «наддержав».

Позиція ООН щодо врегулюванні конфліктів на пост-радянському просторі

Руденко В. Ю.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

У висвітленні даної теми основну увагу хочеться зосередити на методах СНД, ОБСЄ та ООН і інструментах управління кризами, зокрема превентивній дипломатії, застосуванні зазначених методів та інструментів у вирішенні конфліктів та криз на пострадянському просторі, оцінці ступені функціональності і меж використання вищезгаданих методів, аналізу ефективності співробітництва СНД, ОБСЄ та ООН на пострадянському просторі.

Співробітництво ООН і ОБСЄ, яке було офіційно закріплено підписанням «Рамкової Угоди про співробітництво і координацію між Організацією Об'єднаних Націй і Народою з безпеки та співробітництва в Європі» 26 травня 1993 року⁷, мало не тільки призвести до більш ефективного попередження і управління конфліктами на пострадянському просторі, але й правильного

розподілу повноважень, задля того щоб уникнути дублювання в їх миротворчій діяльності. У врегулюванні переважної більшості збройних конфліктів на пострадянському просторі помітну роль відіграла Співдружність Незалежних Держав, якій, за погодженням з Генеральною Асамблеєю, були делеговані окремі функції ООН.

Враховуючи те, що статус Співдружності Незалежних Держав і перспектива її миротворчої діяльності відповідає положенням Статті 52 Статуту ООН, що дозволяє регіональним організаціям проводити миротворчі операції, статус спостерігача ООН для СНД означав збільшення її повноважень і перспективу додаткового впливу в якості представника ООН на конфліктні процеси в регіоні. Правову базу миротворчої діяльності СНД склали Статут Співдружності, київська Угода про групи військових спостерігачів і колективних сил з підтримки миру від 20 березня 1992 року, а також інші документи.

Однак і за наявності мандату ООН миротворчі сили навряд чи могли би не тільки швидко й ефективно, а взагалі були б здатні врегульовувати етнічні конфлікти і війни на пострадянському просторі у 90-ті роки ХХ століття, зокрема чеченський конфлікт.

Механізми врегулювання політичних і збройних конфліктів на пострадянському просторі в 90-ті роки ХХ століття мали у кожному конкретному випадку враховувати передумови, мотиви, настрої сторін, їх психологію і поведінку, обумовлені місцевими соціокультурними особливостями, розбіжностями і спорідненістю їх традицій і культур. Важливим питанням для СНД було неупереджене ставлення до конфліктуючих сторін. У суспільствах, що роздиралися етнічним і клановим суперництвом, було важко досягти миру, якщо посередники і миротворці не займали нейтральної, рівновіддаленої від усіх ворогуючих угруповань позицію, уникаючи блокування з політичними, етнічними або військовими групами, фракціями, кланами і тим більше – силового залучення до збройного протиборства на боці однієї з конфліктуючих сторін.

Конфлікти на пострадянському просторі відрізнялися від решти конфліктів, у врегулюванні яких брали участь і ООН, і ОБСЄ, тим, що у поліетнічних суспільствах республік колишнього СРСР процеси суверенізації не тільки не призвели до зникнення етнічних і релігійних протиріч, але й сприяли їх розпалюванню відповідно до своїх політичних пріоритетів. Утворені на пострадянському просторі політичні системи були далекі від демократичних західних моделей, а структура влади держав, що пройшли через етнічні конфлікти, була більш орієнтована на певного лідера, що став переможцем у боротьбі груп, або інтересів, ніж на суспільні цінності.

Враховуючи методи, що використовуються, механізми ОБСЄ характеризуються своєю подвійністю. ОБСЄ відтворювало, але у меншому масштабі, методи, які вже використовувалися іншими міжнародними організаціями, зокрема ООН. Прикладом стали технології, що використовувалися місіями ОБСЄ. Інструменти, які ними використовувалися, мали подвійне походження. Одні з них виникли завдяки формалізації методів

превентивної дипломатії, розглянутих під час Гельсінкі II.

В 90-ті роки ХХ століття НБСЄ/ОБСЄ використовувала різні інструменти превентивної дипломатії ООН, що були адекватні для запобігання, управління і вирішення конфлікту мирним шляхом. Ці інструменти застосовувалися на етапах раннього попередження, запобігання конфлікту і управління кризою. Основним інструментом ОБСЄ стали політичні консультації, які проводилися в рамках ОБСЄ, які після ухвалення Паризької хартії стали практикою НБСЄ/ОБСЄ.

Важливість партнерства СНД з ООН і НБСЄ/ ОБСЄ на пострадянському просторі неодноразово відзначалася державами-членами СНД у їх зверненні до партнерів по ОБСЄ. Зокрема, держави-члени СНД підкреслювали значимість того, що фундаментом регіональної безпеки і розвитку взаємостосунків між державами залишаються основоположні принципи Гельсінкі, суверенна рівність і повага суверенітету, незастосування сили або загрози її застосування, непорушність кордонів, територіальна цілісність держав, невтручання у внутрішні справи, повага прав людини та інші. Необхідність конструктивного співробітництва в рамках ОБСЄ, підвищення ефективності виконання покладеної на неї функції – форуму для рівноправного політичного діалогу і ухвалення рішень з найважливіших проблем безпеки і співробітництва в Європі неодноразово висловлювалося країнами Співдружності партнерам по ОБСЄ. На саміті в Астані держави СНД вийшли до ОБСЄ з пропозицією продовжити конструктивну участь у врегулюванні регіональних конфліктів на усьому своєму просторі в межах існуючих переговорних форматів і механізмів.

Дослідження спільної діяльності ООН, ОБСЄ і СНД на пострадянському просторі у 90-х роках ХХ століття дозволяє зробити такі висновки:

1. У 90-х роках ХХ століття на пострадянському просторі ООН ОБСЄ і СНД виступали суб'єктами міжнародного співробітництва, що дало можливість сформулювати загальний стратегічний погляд на розвиток кризових ситуацій і об'єднати зусилля та можливості багатьох суб'єктів превентивної діяльності. Співробітництво між ними мало усталену координацію, що визначило чіткі перспективи такого партнерства.

2. Поєднання превентивних механізмів ОБСЄ, превентивної дипломатії ООН і залучення СНД до процесу врегулювання конфліктів на теренах колишнього СРСР було достатньо ефективним. Обсяг співробітництва між ними у здійсненні переговорів і посередництва у 90-ті роки ХХ століття, хоча й був вичерпаний недостатньо, але сприяв поширенню практики залучення міжнародних і регіональних організацій до вирішення проблемних питань мирним шляхом.

3. Співробітництво ООН, ОБСЄ і СНД у врегулюванні конфліктів, зокрема на пострадянському просторі, задля зміцнення регіональної безпеки відбувалося на основі головного принципу – мирного врегулювання спорів. Фундаментальною особливістю забезпечення миротворчої діяльності і превентивної дипломатії, зокрема для ООН ОБСЄ і СНД, є відповідність основним принципам і нормам міжнародного права.

4. Система координації миротворчої діяльності ООН на пострадянському

просторі у 90-ті роки ХХ століття стала ефективнішою після залучення до миротворчого процесу ОБСЄ і СНД, особливо у питаннях прийняття оперативних рішень та розширенні сфери повноважень місій та спеціальних представників у зонах конфліктів.

5. За відсутності політичної волі чи через незацікавленість членів РБ ООН, ОБСЄ і СНД не завжди отримувала достатні повноваження для забезпечення захисту цивільного населення в районах конфліктів, які ставали об'єктом навмисних збройних нападів через належність до певної етнічної або релігійної групи. Досягнення цих міжнародних структур у питаннях запобігання конфліктів не завжди знаходили подальший розвиток для їх реалізації.

Література

1. Абдулатипов Р.Г. Етнополітичні конфлікти в країнах СНД: деякі миротворчих та правові механізми дозволу. – Баку, 1996. – 365 с.

2. Гарнет Ш. В. Чи настане мир у Придністров'ї/ Гарнет Ш.В., Лебенсон Р./ Політика і час – 2003. № 5. – С. 51-63.

4. Дорошко М.С. Конфлікт у Придністров'ї: політичне підґрунтя / М.С. Дорошко // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб.наук. пр. – К.: Київ. нац. ун-т імені Т. Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2005. – Вип.53. – Ч.2. – С.13-14.

5. Перепелиця Г.М. Генезис конфліктів на посткомуністичному просторі Європи / Г.М. Перепелиця. – К.: Стилос – ПЦ «Фоліант», 2003. – 256 с.

6. Плаксенко М.Л. Роль та інтереси Росії в урегулюванні Придністровського конфлікту / М.Л. Плаксенко // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 3(8). – С. 233-239.

7. Пряхин В.Ф. Региональные конфликты на постсоветском пространстве: (Абхазия, Южная Осетия, Нагорный Карабах, Приднестровье, Таджикистан) / В.Ф. Пряхин. – М.: Гном и Д, 2002. – 312 с.

Гендерні питання в політиці ООН

Савицька А.А.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,*

Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Гендерна рівність – проблематичне та доволі специфічне питання, яке набуває особливої актуальності останнім часом. Значна частина суспільства, в тому числі й українського, часто нехтує ним, але я вважаю, що це геть невірно, особливо враховуючи факт того, що така впливова організація як ООН створила основу для розвитку гендерної рівності ще у Декларації 1945 р. Мається на увазі 1-ша стаття цього документу: «Одна з цілей діяльності ООН – розвивати дружні відносини між націями на основі поваги принципу рівноправності і самовизначення народів, а також вживати інших відповідних заходів для зміцнення загального миру».

Згодом, у 1946 р. Економічною і Соціальною Радою була створена спеціальна Комісія зі статусу жінки, яка визначила своїм завданням політичні,

економічні та соціальні права жінок. До її функцій входять: а) підготовка рекомендацій і доповідей Раді про підтримку прав жінок у політичній, економічній, громадянській, соціальній галузях і сфері освіти; б) внесення рекомендацій Раді щодо найважливіших проблем, які потребують негайного розгляду, у сфері прав жінок з урахуванням необхідності застосування принципу рівності у правах чоловіків і жінок; в) підготовка пропозицій щодо здійснення цих рекомендацій. Тобто Комісія приймає власні резолюції та рішення, а також готує проекти резолюцій і рішень для розгляду Економічною і Соціальною Радою.

Рухаючись далі по хронології, хочу зупинитись на Загальній декларації прав людини, що була ухвалена у 1948 р. Вона підтвердила принцип рівності прав і свобод для всіх людей незалежно від їх статі. Загальна декларація, доповнена двома статутами (перший – із громадських і політичних, другий – з економічних, суспільних та культурних прав), є широкою законодавчою основою для визначення та пояснення прав людини, її основних свобод.

Не можна не згадати також Європейську Конвенцію про права людини 1950 р., а також наступні протоколи до неї, які висвітлюють фундаментальні права і свободи людей у суспільстві. До таких міжнародних документів слід віднести Європейську Соціальну Хартію 1961 р. із протоколами до неї, що встановила основні права. Ще однією міжнародною інституцією, яка має безпосередній стосунок до забезпечення гендерної рівності, є Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок, який був створений у 1982 р. відповідно до ст. 17 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок.

Пізніше, у 1995 році, на 4й Всесвітній конференції жінок, була прийнята Пекінська декларація та Платформа Дій. Декларація визнала, що за останнє десятиліття становище жінок у багатьох аспектах істотно покращилось, але цей прогрес був нерівномірним; нерівність між чоловіками та жінками, як і раніше, існує, а основні перешкоди зберігаються, що серйозно впливає на добробут людей. Ситуація ускладнюється також посиленням убогості, що позначається на житті більшості людей у світі, особливо жінок і дітей, та походження якої варто шукати як у внутрішньодержавній, так і в міжнародній сферах. Пекінська декларація підтвердила прихильність до рівноправності жінок і чоловіків і інших цілей і принципів, проголошених у Статуті Організації Об'єднаних Націй, Загальній декларації прав людини й інших міжнародних документах у сфері прав людини, до забезпечення повного здійснення прав жінок і дівчат як невід'ємної, складеної та неподільної частини загальних прав людини й основних свобод, для того щоб домогтися цілей рівності, розвитку і миру. Під час Глобального Огляду прогресу за п'ять років у 2000, держави-члени знову затвердили та посилили основні принципи, а також зобов'язалися прискорити впровадження плану у період Огляду Прогресу за 10 років в 2005-му, Огляду Прогресу за 15 років в 2010-му та Огляду Прогресу за 20 років в 2015-му.

Звісно, Україна як член ООН, не залишалась та не залишається осторонь важливих гендерних питань. Конституція України у ст. 24 закріплює принцип рівності, зокрема гендерної. Зазначений принцип знаходить своє відображення у нормах інших галузей національного законодавства, зокрема трудового.

Забезпечення гендерної рівності було включено до 10 із 17 цілей, 25 з 86 завдань та 45 зі 172 індикаторів Національного Плану Дій «Цілі Сталого Розвитку України».

Отже, все викладене свідчить про те, що основу міжнародних інституцій у сфері гендерної рівності між жінками та чоловіками складають саме органи ООН, які займаються правами людини, зокрема правами жінок: Комісія ООН з прав людини, Комісія ООН зі статусу жінок, Генеральна Асамблея ООН, Економічна і Соціальна Рада, Верховний комісар з прав людини, Комітет з прав людини, Комітет з економічних, соціальних та культурних прав, Комітет з ліквідації расової дискримінації, Комітет з ліквідації дискримінації стосовно жінок, Комітет проти катувань, Комітет з прав дитини. Дослідження міжнародних гарантій прав жінок має велике значення також і для України як з точки зору найбільш повного виконання нею своїх зобов'язань та їх додержання, так і з погляду внесення можливих пропозицій щодо покращення цих стандартів.

Україна в раді ООН з прав людини

Солодка К.В.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

У ХХІ сторіччі, коли людство має амбіції лабораторним шляхом відтворити частини тіла, досліджувати глибини світового океану та борознити космічні простори, в багатьох країнах (навіть провідних) порушуються базові права людини. Для вирішення подібних питань і була створена Рада ООН з прав людини, активною учасницею якої, ще з часів заснування, є Україна.

У вересні 2005 року під час Саміту глав держав та урядів у Нью-Йорку було ухвалено рішення про створення нового органу ООН у галузі прав людини.

15 березня 2006 року Комісія, на основі резолюції 60/251 Генеральної Асамблеї ООН, була перетворена на Раду ООН з прав людини. Рада складається з 47 держав-членів, які обираються згідно регіонального представництва. Члени РПЛ виконують свої повноваження протягом трьох років та не мають права на переобрання після двох поспіль термінів членства. Інші держави мають статус спостерігача.

Резолюція про створення Ради визначила її основне завдання – проведення всеосяжних періодичних оглядів та виконання кожною державою її зобов'язань у сфері прав людини, які забезпечують універсальність і однакове ставлення до всіх держав, тобто універсальні періодичні огляди (УПО)

Протягом року проводиться не менше трьох сесій РПЛ, включаючи основну сесію. Загальна тривалість сесій складає десять тижнів. Передбачено також механізм скликання спеціальних сесій, наприклад, з метою попередження масштабних порушень прав людини та швидкого реагування на

надзвичайні ситуації у сфері прав людини. Рада може проводити спеціальні сесії за вимогою одного з членів РПЛ при підтримці однієї третини членів Ради.

Україна надає пріоритетного значення співробітництву з РПЛ у сфері захисту прав людини, розглядаючи цю діяльність як важливий внесок у зміцнення міжнародної стабільності і безпеки та поширення демократичних стандартів у світі.

Україна вперше стала членом РПЛ у 2006 р. У 2008 р. нашу країну було переобрано до складу Ради на другий термін, до 2011 р. З червня 2011 року Україна активно співпрацює з РПЛ у якості спостерігача.

Участь України в роботі Ради і, зокрема, членство в ній, розглядається як важливий інструмент зовнішньої політики України, підтвердження відданості нашої держави основоположним принципам, закріпленим у Всесвітній декларації прав людини, та її готовності відігравати активну роль на міжнародній арені. Співробітництво в рамках РПЛ надає додаткові можливості для роз'яснення позиції нашої держави з ключових питань забезпечення прав людини та налагодження ефективного міжнародного співробітництва в цій сфері, спрямованого, насамперед, на адаптацію норм та стандартів у сфері захисту прав людини до європейських у світлі курсу України на європейську інтеграцію.

Україна є стороною всіх основних міжнародно-правових документів ООН з прав людини, найважливішими з яких є Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Факультативні протоколи до них, Міжнародна конвенція з ліквідації всіх форм расової дискримінації, Конвенція про права дитини, Конвенція проти торгур, Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Конвенція про права інвалідів.

Україна активно співпрацює з Верховним комісаром ООН з прав людини та очолюваним ним Управлінням. Верховний комісар ООН з прав людини є головною посадовою особою, відповідальною за координацію всієї діяльності у галузі прав людини в рамках ООН. Наша країна підтримує заходи, спрямовані на зміцнення ролі Верховного комісара та підвищення ефективності координації діяльності органів і механізмів ООН у правозахисній галузі.

Наразі основною проблемою є порушення прав людини на окупованих територіях.

На цьогорічній 39-й сесії ради країни-члени заслухали усний виступ верховного комісара про ситуацію в сфері прав людини в Україні.

Висновки з цієї доповіді були наступними:

123. З часу попереднього звітнього періоду конфлікт на сході України зберігався, пунктирована фазами гострих військових дій, а УВКПЧ продовжував документувати порушення і зловживання будь-якими сторонами конфлікту проти цивільних осіб з обох боків контактної лінії.

124. У Криму уряд Російської Федерації, як окупує держава, продовжує порушувати свої зобов'язання відповідно до міжнародного гуманітарного права щодо права людини та основні свободи, зокрема через дискримінаційну практику та зворотне застосування законів окупує держави,

які порушують права особи право на житло, свободу віросповідання, мову та асоціацію.

125. Цивільні дані про жертви, задокументовані УВКПЛ, знову підтверджують, що припинення вогню, яке частково спостерігалось після приєднання сторін до 1 Липневий «припинення вогню», призвело до значного зменшення числа жертв серед цивільного населення, особливо завдяки зменшення використання прямої та непрямої вибухонебезпечної зброї, призначеної для населених пунктів. Однак незважаючи на «припинення вогню», жертви цивільного населення продовжувались через нинішню смертельну ситуацію забруднення наземних мін та вибухонебезпечних переслідувань війни вздовж контактної лінії.

126. УВКПЧ відзначає продовження безкарності порушень прав людини, пов'язаних з конфліктами, в Росії Україна У зв'язку з цим УВКПЛ нагадує, що основним є Уряд України відповідальність за розслідування та переслідування порушень прав на життя, свободу та безпека осіб, зазначивши, що це неможливо зробити, можуть стати окремим порушенням статті 2 МПКП.

127. Серед соціальних та економічних ситуацій, що постраждали від конфліктів, продовжує переважати важка ситуація цивільне населення, що живе по контактній лінії. Вибух на перехрестях протягом літніх місяців підкреслював ризики, яких люди готові взяти, щоб отримати доступ до прав та соціальних пільг. Зростання військових дій у травні-червні призвело до руйнівних наслідків для людей що вийшли в конфлікт, які втрачають свої будинки і не мають можливості повернутись, починаються згодом або знайти альтернативне житло.128. УВКПЧ стурбований майбутньою зимою, яка погіршує умови цивільне населення потрапило на обидві сторони контактної лінії. УВКПЧ також стурбований Положення в галузі прав людини перед виборами в 2019 році, зокрема, все частіше і частіше тяжкість насильства, що загрожує громадянському простору.Отже, ми можемо казати, що участь України в подібній організації дає нам змогу розповісти про нагальні проблеми світовому суспільству та отримати рекомендації щодо вирішення цих питань.

Боротьба ООН з міжнародним обігом наркотиків

Слєпов О.Ю.

*1 курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Явище «наркоманії» відоме людству вже багато тисячоліть. За останні сто років наркоманія, поширившись в усьому світі, набула характеру справжньої епідемії. Негативні прояви цього явища на-стільки очевидні і багатогранні, що держави ставлять протидію не-законному обігу наркотиків в один ряд із такими стратегічними пи-таннями, як захист прав людини та розвиток демократії. Саме тому боротьба з наркобізнесом у всіх його проявах потребує колективної політичної волі держав і спільних зусиль у цій сфері.

Одним з етапів міжнародного співробітництва у сфері боротьби з

наркотичним обігом почалось з створення ООН. У 1964 р. ООН прийняла резолюцію, якою затвердила комісію з наркотичних засобів.

У 1987 році Генеральна Асамблея постановила щорічно відзначати 26 червня, як Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотичними засобами і їх обігом.

У більшості країн, що беруть участь у боротьбі проти наркотиків, контролюється лише невеличка частина продукції, тобто тільки препарати, що ввійшли в список заборонених наркотичних засобів. Небезпека наркоманії збільшується в міру того, як фабрики і лабораторії роблять усе нові і нові типи синтетичних наркотиків, більш сильних і більш шкідливих. Незважаючи на програми знищення культур маку в Південно-Західній і Південно-Східній Азії, ці регіони продовжують займати лідируючі позиції. Загальна кількість виробленого опіуму оцінюється тисячами тон. Значно збільшилось виробництво афганського маку в Південно-Західній Азії. Тобто іде інтенсивне насичення «чорного ринку» і традиційними природними наркотиками.

Враховуючи зазначене, можна дійти до висновку, що боротьба з усіма аспектами зловживання наркотиками потребує колективної і спільної відповідальності, яку необхідно нести, в повній мірі дотримуючись принципів, закріплених у Статуті Організації Об'єднаних Націй і міжнародному праві, поважаючи суверенітет і територіальну цілісність держав і дотримуючись прав і свобод людини.

Історія створення Організації Об'єднаних націй

Товкун І.І.

*І курс, група МВ-18001Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Із появою на міжнародній арені Організації Об'єднаних Націй багато юристів-міжнародників пов'язують початок нової епохи в міжнародно-правовому розвитку – сучасного міжнародного права. Справді, важко переоцінити роль і значення найбільшої й найавторитетнішої міжнародної політичної організації в долі людської цивілізації. Організація Об'єднаних Націй, що відзначила в 2005 р. своє 60-річчя, пройшла складний і суперечливий шлях розвитку. Однак, безсумнівно, успіхів у її діяльності було значно більше, ніж невдач. І головний її успіх – це відсутність із моменту виникнення ООН світових воєн.

Друга світова війна, що розпочалася 1 вересня 1939 р. агресією Німеччини проти Польщі, наочно показала, що Ліга Націй не впоралася зі своїм головним завданням – недопущенням нової світової війни. У зв'язку з цим у роки Другої світової війни виникла ідея створення нової міжнародної політичної організації, яка б змогла надійно забезпечити мир і безпеку народів Землі після її закінчення.

Перший імпульс у формуванні цієї ідеї був наданий Атлантичною хартією, підписаною президентом США Ф.Д. Рузвельтом і прем'єр-міністром

Великої Британії В. Черчиллем 14 серпня 1941 р., І Декларацією уряду СРСР на Міжсоюзній конференції в Лондоні 24 вересня 1941 р. На договірно-правовому рівні ця ідея вперше була закріплена в Декларації про дружбу й взаємодопомогу уряду Радянського Союзу й уряду Польської Республіки від 4 грудня 1941 р.

Восени 1943 р. у Москві відбулася конференція міністрів закордонних справ СРСР, Великої Британії й США, що прийняла 30 жовтня Декларацію чотирьох держав з питання про загальну безпеку, підписану також Китаєм. У цьому документі вказувалося на «необхідність створення в якомога коротший строк загальної міжнародної організації для підтримки миру й безпеки».

У Декларації також проголошувалися принципи майбутньої організації, тобто мова йшла вже про рішення створити таку організацію. Це рішення отримало підтвердження з боку керівників трьох провідних держав антигітлерівської коаліції – СРСР, США й Великої Британії на їх конференції в Тегерані 1 грудня 1943 р.

Відповідно до пропозиції уряду США з 21 серпня по 7 жовтня 1944 р. у Думбартон-Оксі, передмісті столиці США Вашингтона, відбулася конференція за участю СРСР, США, Великої Британії й Китаю, на якій було погоджено текст підсумкового документа – «Пропозиції щодо створення Загальної міжнародної організації безпеки». Ці пропозиції лягли в основу вироблення проекту Статуту майбутньої організації. Слід зазначити, що в Думбартон-Оксі не вдалося вирішити багато важливих питань діяльності майбутньої організації: про порядок голосування в Раді Безпеки, про склад первісних членів майбутньої організації, про долю підмандатних територій, про зміст Статуту Міжнародного Суду.

Принципової згоди з цих питань вдалося досягти під час Ялтинської конференції лідерів СРСР, США і Великої Британії в лютому 1945 р. Так, щодо порядку голосування в Раді Безпеки була використана пропозиція Ф.Д. Рузвельта про принцип єдності дій великих держав у вирішенні питань по суті, що згодом було закріплено в ст. 27 Статуту ООН. Було вирішено, що до складу первісних членів майбутньої організації увійдуть разом із СРСР Українська Радянська Соціалістична Республіка (УРСР) і Білоруська Радянська Соціалістична Республіка (БРСР) як найбільш постраждалі в роки Другої світової війни радянські республіки, що зробили значний внесок у справу розгрому спільного ворога. На Ялтинській конференції також було ухвалене рішення, що установча конференція Об'єднаних Націй зі створення міжнародної організації відкриється в Сан-Франциско (США) 25 квітня 1945 р.

На конференції в Сан-Франциско були погоджені всі положення Статуту ООН, і 26 червня 1945 р. цей документ був урочисто підписали представники 50 держав. Одне місце було зарезервовано за урядом Польщі, оскільки в той час існувало два польських уряди – один у Лондоні (в еміграції), а другий – у Варшаві. 24 жовтня 1945 р. Статут ООН після передачі на зберігання останньої ратифікаційної грамоти, необхідної для набуття ним чинності, став чинним міжнародно-правовим актом. Відтоді щорічно міжнародне співтовариство відзначає 24 жовтня як День Об'єднаних Націй. 51 держава, що підписала

Статут ООН, у тому числі Україна, вважаються первісними членами Організації Об'єднаних Націй.

Сам термін «Об'єднані Нації» з'явився в період створення антигітлерівської коаліції держав і був закріплений у Декларації Об'єднаних Націй, підписаній у Вашингтоні 1 січня 1942 р. представниками 26 держав, включаючи СРСР.

З погляду міжнародного права, Статут ООН є загальним багатостороннім міжнародним договором. Абсолютно справедливо його називають Хартією сучасного міжнародного права, оскільки він заклав фундамент сучасного міжнародного правопорядку, встановив основні міжнародно-правові принципи й визначив норми поведження держав та інших суб'єктів міжнародного права на світовій арені.

ООН і «Грецьке питання» 1946-1950 рр.

Ткаченко Ю.В.

*І курс, група МВ-18003Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Створення Організації Об'єднаних Націй (ООН) стало одним з найважливіших підсумків Другої світової війни. Багато людей пов'язували надію на краще і щасливе майбутнє світу з діяльністю цієї організації. Однак протиріччя між колишніми союзниками дуже швидко перетворили ООН в трибуну для взаємних докорів і звинувачень. Ситуація, що склалася на Балканах після війни, загострила протиріччя між нарождаючимися наддержавами. Прагнучи зміцнитися в регіоні, СРСР і США були готові використовувати всі можливі способи політичної боротьби, в тому числі і методи багатосторонньої дипломатії за допомогою щойно створеної ООН. Чому ситуація на Балканах, а особливо в Греції, в перші повоєнні роки стала серйозним випробуванням для Організації, та й для взаємин союзників по антигітлерівській коаліції? У чому причини інтернаціоналізації грецького питання? Балкани мали найважливіше геополітичне значення як для США, так і для СРСР. Нестабільна ситуація в регіоні, потоки біженців, присутність радянських і британських військ перешкоджали знаходженню політичного компромісу. Греція, за негласними домовленостями «Великої трійки» у воєнні роки, увійшла в сферу впливу Великобританії.

З 1944 р в країні було розгорнуто британські війська, а після підписання в лютому 1945 р Варкізських угод грецьким комуністам рекомендували змиритися з встановленням влади королівського уряду. Змушуючи компартію Греції (КПГ) піти на таку акцію, Кремль розраховував на час «законсервувати» промосковську активність в Греції з тим, щоб в потрібний момент розв'язати новий раунд громадянської війни в країні.

Однак Великобританія, зазнавала серйозних труднощів після закінчення війни, не могла ефективно контролювати ситуацію в регіоні. Саме тому в якості противаги радянському впливу Лондон вирішив використовувати американську

міць. Британський уряд доклав усіх зусиль для того, щоб втягнути США в європейські справи. По дипломатичним каналам в Вашингтон посилалися сигнали про те, що наслідки радянської Греції, єдиної балканської держави, в якому на той момент не перебуває.

Усвідомлюючи вразливість позиції Британії в регіоні, американська дипломатія стала надавати виключно важливе значення Греції, визнаючи, що ця країна – «остання перешкода на шляху Рад до Східного Середземномор'я». Таким чином, ситуація на Балканах набула першорядного значення як в рамках британо-американських відносин, так і на рівні оформляти протистояння наддержав.

І вже в 1946 р «грецьке питання» стало випробуванням для щойно початої своєю роботою ООН. До того, як потрапити на порядок денний ООН, питання про ситуацію в Греції обговорювалося на різних міжнародних форумах. З ініціативи Кремля проблема обговорювалася на Потсдамській конференції, на зустрічах міністрів закордонних справ у Лондоні і Москві.

Вперше питання про ситуацію в Греції на розгляд Ради Безпеки ООН був поставлений представником Радянського Союзу 21 січня 1946 р.

Даний крок радянської дипломатії був продиктований кількома міркуваннями.

Кремль зробив випад у на дії США, які 19 січня

1946 р підтримали пропозицію про винесення на порядок денний Ради Безпеки ООН питання про присутність радянських військ в Ірані. У Москві вважали, що суперечності між колишніми союзниками по антигітлерівській коаліції НЕ будуть «виставлятися на показ», а в ООН будуть розглядатися лише заздалегідь узгоджені запитання. Перенесення іранського питання на трибуну ООН радянський уряд розглядав як вкрай недружній крок, як спробу інтернаціоналізувати ситуацію. Кремлю не сподобалося, що США разом з тиском на рівні двосторонньої дипломатії, стали використовувати і багатосторонні механізми ООН. Ініціюючи обговорення грецького питання в Раді Безпеки, радянські дипломати прагнули мобілізувати громадську думку на свою користь.

Крім того, в Москві розраховували, що відкрите обговорення дозволить перевірити міцність формується англо-американського союзу. Поставивши питання про ситуацію в Греції, Москва, на думку англійського дослідника Ед. Джонсона, прагнула «принизити Британію і зіграти на традиційно негативному відношенні американців до політики Лондона в Греції». Практично одночасно з обговоренням ситуації в Греції, радянська делегація підняла в ООН питання про присутність британських військ в Індонезії, намагаючись таким чином зробити наступ по всіх азимутах.

Досвід взаємодії СРСР і США в ООН по «грецького питання» свідчить, що Рада Безпеки вже в перші повоєнні роки був вбудований, з подачі Сполучених Штатів в систему «стримування» Радянського Союзу. Москва не змогла ефективно використовувати багатосторонні механізми Організацію і обмежилася лише використанням ООН як трибуни для своєї пропаганди. Вашингтону ж вдалося не тільки інтернаціоналізувати питання, але і створити

передумови для міжнародного втручання. Балканські держави не могли вести самостійну дипломатичну гру в ООН, і виступали скоріше в ролі статистів, озвучуючи репліки, заздальгід певні своїми могутніми покровителями.

Вже на самому початку «холодної війни» ООН стала ареною протистояння наддержав. В ході цієї боротьби Організація не була нейтральною посередником в грецькому конфлікті, а скоріше інструментом, який, на той момент найефективніше використали США. Діяльність комісії з розслідування і комітету з Балкан створила перешкоди для відкритої допомоги грецьким партизанам і сприяла оприлюдненню фактів порушення міжнародних домовленостей. Вперше в практиці ООН був створений механізм для спостереження за конфліктною ситуацією, що дозволяє міжнародному співтовариству чинити певний вплив на ворогуючі сторони.

Інституційні засади діяльності ООН та основні напрями її реформування

Траченко К.О.

*І курс, група МВ-18003Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Процес розвитку міжнародних політичних організацій тісно пов'язаний із співвідношенням політичних сил на міжнародній арені. Тому вони стали саме тими структурами, в яких сконцентровано інтереси різних політичних сил, які мають на меті активно впливати на проблеми економічного, територіального та військового характеру.

Організація Об'єднаних Націй була створена наприкінці Другої світової війни. У червні 1945 р. на конференції в Сан-Франциско було підписано Статут ООН – політичної універсальної організації в підтримки міжнародного миру та колективної безпеки. З того часу 73 років, а тому з певністю можемо констатувати, що реалії сьогодення багато в чому не співпадають з реаліями часів заснування ООН. Започатковані нові тенденції та процеси в системі міжнародних відносин, змінилось конфігурація сил, на порядку денному з'явилися нові загрози та виклики. Все це висунуло нові вимоги до ООН, на які вона реагує в межах застарілої функціональної та структурної систем, що не дає очікуваних результатів і призводить до втрати нею довіри її членів. Єдиний шлях до відновлення ролі ООН, як це вже усвідомили держави-члени полягає в її глибокому реформуванні.

Перед собою я ставлю спробу проаналізувати інституціональну діяльність ООН, вказати на її недосконалість та визначити основні напрями реформування.

Відомі вітчизняні та зарубіжні дослідники виділяють кілька принципових моментів з цього питання.

Міжнародні організації, включаючи й ООН, існують і функціонують довше, ніж ті умови та обставини, що викликали ці інституції до життя. Настає час, коли міжнародні організації починають відставати від реального життя. Спроби пристосуватися до змін у міжнародному середовищі натикаються на

інертність структур та механізмів організації та виявляються малоефективними. Саме це ми і спостерігаємо із сучасним процесом адаптації ООН. Старий порядок, заснований на взаємній недовірі, стримуванні та протилежних воєнно-політичних блоках, змінюється «новим безладом», або «ерою невизначеності», що зумовлює необхідність реформування ООН.

Існує розрив між суттєвими обіцянками держав підвищувати ефективність ООН і реальними можливостями, що знаходяться в її розпорядженні. Йдеться про значне загострення тривалої фінансової кризи в зв'язку з несплатою багатьма членами своїх фінансових внесків. Першість посідають США, чий борг досяг 1,5 млрд. дол. (це при тому, що річний бюджет організації становить близько 2 млрд. дол.). Отже, колективні дії держав мають здійснюватися в умовах обмежених фінансових ресурсів. Особливо гостро це стосується витрат на фінансування операцій ООН з підтримання миру.

На особливу увагу заслуговує оприлюднена в листопаді 2006 р. Доповідь «Більш ефективна ООН для XXI століття» Групи високого рівня із загроз викликів та змін, яка працювала під керівництвом прем'єр-міністрів Норвегії, Мозамбіку та Пакистану. Ця група протягом дев'яти місяців своєї роботи провела ґрунтовний аналіз усіх сфер діяльності ООН та дійшла наступних висновків:

- Генеральна Асамблея втратила свою «бойовитість» і часто буває нездатною ефективно сконцентруватися на найбільш важливих питаннях порядку денного.

- Рада Безпеки в майбутньому повинна бути більш ініціативною. Для цього ті, хто вносить найвагоміший фінансовий, військовий і дипломатичний внесок в Організацію, мають брати активнішу участь у прийнятті рішень Радою, а ті, хто приймає рішення в Раді, повинні вносити більший внесок в Організацію. Рада Безпеки потребує більшої авторитетності, легітимності та представництва, аби робити те, що ми від неї вимагаємо.

- Існує великий інституційний пробіл у вирішенні проблем, з якими стикаються країни, що знаходяться в стані напруги та країни, що виходять з конфлікту. Такі країни часто страждають від дефіциту уваги, політичного керівництва та ресурсів.

- Рада Безпеки не використовує повною мірою потенційні переваги роботи з регіональними та субрегіональними організаціями.

- Необхідно створити нові інституційні механізми для усунення економічних і соціальних загроз міжнародній безпеці.

- Комісія з прав людини страждає від дефіциту легітимності, який кидає тінь сумніву на загальну репутацію ООН.

- Необхідно створити більш професійний і краще організований Секретаріат, максимально здатний до узгоджених дій.

Всі об'єкти реформування доцільно згрупувати за трьома напрямками:

1. Структура і повноваження головних та допоміжних органів Організації Об'єднаних Націй.

2. Методи та напрямки діяльності ООН.

3. Юридично-правова база функціонування Організації.

Важливим джерелом сили та авторитету ООН виступає її універсальний характер, всеосяжне охоплення її мандату та міжнародно-правова база її діяльності. ООН не тільки регламентує відносини між державами, а й допомагає у вирішенні внутрішніх питань. Жодна держава неспроможна самостійно реагувати на сучасні загрози. Водночас, починаючи з 90-х рр. ХХ ст. не змінився порядок денний Організації, злободенна проблема її модернізації продовжувала займати головні позиції. Розгляд історичного процесу реформування ООН повну залежність від необхідності впровадження виключно комплексного підходу до вирішення зазначеної проблеми. Це пов'язано з тим, що існує повна взаємозалежність між її основними структурними елементами: збій в одному із сегментів впливає на загальну роботу Організації.

Нові виклики, з якими ООН зіткнулася:

- 1) локальні етнічні, релігійні конфлікти в різних регіонах світу, поява яких була обумовлена, зокрема, і зруйнуванням біполярної світової системи;
- 2) глобальний тероризм, який у 90-х рр. ХХ ст. сприймався як нова загроза, що прийшла на зміну протистоянню наддержав у попередній період;
- 3) соціально-економічна нерівність та ієрархізація системи міжнародних відносин; відстороненість значної кількості країн різних регіонів від процесу прийняття ключових рішень, що впливали на глобальний розвиток;
- 4) проблема забруднення навколишнього середовища.

Література

1.Мацейко Ю.М. Оновлення миротворчості ООН – нагальна вимога часу // Сучасна дипломатія: світовий досвід, національна специфіка. ООН у світовій політиці. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (14-15 червня 1999 р., м. Київ). – 2000.– с. 22-29.

2.Міщенко П.О. Вклад України в роботу по підготовці реформи Організації Об'єднаних Націй // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Випуск 58. – Частина II. – К., 2005. – с. 172-178.

3.Баришев А.П. Пленарне засідання. Виступ // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Випуск 58. – Частина II. – К., 2005. – с. 53-55.

4.Бруз В.С. Проблема застосування сили для врегулювання внутрідержавних конфліктів і в боротьбі проти міжнародного тероризму // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Випуск 58. – Частина II. – К., – с. 48-52.

Питання міжнародної торгівлі в діяльності ООН

Топольник О.В.

*І курс, група МВ-18002Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Згідно зі статутом ООН метою діяльності організації в економічній сфері є здійснення багатостороннього співробітництва в розв'язанні міжнародних проблем економічного характеру. Таке багатостороннє співробітництво

реалізується за допомогою таких органів ООН:

- Генеральна Асамблея;
- Економічна і Соціальна Рада;
- Секретаріат ООН;
- спеціалізовані установи ООН та міжурядові організації, пов'язані з нею.

ЮНКТАД, Женева (Швейцарія) – створена в 1964 р., як головний орган Генеральної Асамблеї з питань міжнародного економічного співробітництва. Відомо, що Генеральна Угода про тарифи і торгівлю була укладена поза організаційних структур і впливу ООН. Крім того, з моменту заснування ГАТТ працювала головним чином в інтересах промислово розвинутих країн. Тому створення ЮНКТАД вирішувало всі проблеми в цілому: доповнення структури ООН органом, що відповідає за розвиток світової торгівлі, і можливість надання підтримки країнами, що розвиваються, в налагодженні торговельно-економічних відносин з іншими державами. Тому основна мета Конференції – сприяння міжнародній торгівлі, особливо країн, що розвиваються, з метою прискорення їх економічного розвитку.

Цілі:

- активізація міжурядового співробітництва розвинутих країн і країн, що розвиваються;
- зміцнення співробітництва країн, що розвиваються, між собою;
 - координація дій багатосторонніх інститутів в галузі міжнародної торгівлі й розвитку;
 - мобілізація людських і матеріальних ресурсів через спільні дії урядів і суспільства;
 - активізація співробітництва між державами і приватним секторами.

Цілі ЮНКТАД визначили її функції:

1. Регулювання торговельних та економічних відносин між державами.
2. Розробка заходів з регулювання міжнародної торгівлі сировиною.
3. Розробка принципів торговельної політики.
4. Аналіз тенденції світового розвитку й міжнародної торгівлі.
5. Обговорення актуальних проблем міжнародних економічних відносин.
6. Координація діяльності органів і закладів ООН з питань міжнародної торгівлі й розвитку.
7. Співробітництво з міжнародними організаціями в сфері міжнародної торгівлі (насамперед із СОТ)

Організаційна структура ЮНКТАД:

1. Конференція.
2. Рада з торгівлі та розвитку.
3. Секретаріат.

Конференція – найвищий орган ЮНКТАД. Вона збирається на сесії раз на чотири роки на рівні міністрів і визначає головні напрями політики міжнародної торгівлі й розвитку.

Рада з торгівлі та розвитку – виконавчий орган; особливістю є можливість участі в його роботі представників усіх країн-членів, які бажають. Рада проводить щорічні сесії, на яких обговорюються питання

глобальної політики, проблеми торгівлі, валютно-фінансових відносин, торговельної політики, економічних реформ.

Секретаріат є частиною Секретаріату ООН; очолюється Генеральним секретарем, який є заступником Генерального секретаря ООН. До Секретаріату входять дві служби: координації й політики; зовнішніх зносин. Крім того, в своїй роботі Секретаріат спирається на 9 відділів: 1.сировинних товарів; 2.міжнародної торгівлі; 3.сфери послуг; 4.економічного співробітництва між країнами, що розвиваються; 5.глобальної взаємозалежності; 6.ТНК й інвестицій; 7.науки та техніки; 8.найменш розвинутих країн; 9.послуг у сфері управління.

Форми діяльності:

Діяльність ЮНКТАД виходить з таких принципів: рівноправність держав в міжнародних торговельних відносинах; недопустимість дискримінації й економічного тиску; поширення режиму найбільшого сприяння в міжнародній торгівлі; падання пільг країнам, що розвиваються, на основі «невзаємності»; скасування преференцій, якими користуються розвинені країни на ринках найслабших країн; сприяння розширенню експорту з країн, що розвиваються. Ці й деякі інші принципи задекларовані в документі під назвою «Принципи міжнародних торговельних відносин і торговельної політики».

Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ) – створена в 1966 р. з метою підвищення впливу ООН на процес зменшення і ліквідації правових перешкод, що заважають розвитку міжнародної торгівлі. Вона є головним правовим органом ООН у галузі прав міжнародної торгівлі. До завдань, доручених Комісії, входять:

- сприяння узгодженню та уніфікації права міжнародної торгівлі;
- координація роботи міжнародних організацій, сферою діяльності яких є право міжнародної торгівлі;
- сприяння ширшій участі держав в існуючих міжнародних конвенціях і розробка нових міжнародних конвенцій та інших документів щодо права міжнародної торгівлі;
- підготовка кадрів і надання допомоги в сфері права міжнародної торгівлі країнам, що розвиваються.

Функції ЮНСІТРАЛ:

- уніфікація права міжнародної торгівлі;
- координація роботи міжнародних організацій у сфері права міжнародної торгівлі;
- сприяння широкої участі держав в існуючих міжнародних конвенціях і розробці нових міжнародних конвенцій з права міжнародної торгівлі;
- підготовка кадрів у галузі права міжнародної торгівлі, особливо для країн, що розвиваються.

Структура:

До складу Комісії входять *60 держав-членів*, що обираються Генеральною Асамблеєю. Структура членського складу Комісії забезпечує представництво різних географічних регіонів світу і його основних економічних і правових систем. Члени Комісії обираються на шість років, причому термін повноважень

половини членів Комісії закінчується через кожні три роки.

Секретаріатом ЮНСІТРАЛ є Сектор права міжнародної торгівлі Управління з правових питань Організації Об'єднаних Націй. Секретаріат знаходиться у Відні.

Форми діяльності:

Діяльність ЮНСІТРАЛ знаходить головне вираження в розробці й прийнятті конвенцій – документів, у яких містяться узгоджені норми, принципи й стандарти в галузі міжнародного торговельного права. ЮНСІТРАЛ розробляє сучасні, справедливі і узгоджені правила для комерційних угод. До їхнього числа відносяться наступні: 1) Всесвітньо визнані конвенції, типові закони та правила; 2) Правові та законодавчі керівництва та рекомендації, що мають велике практичне значення; 3) Оновлювана інформація про практики і законодавчих актах, що вводять в дію одноманітні норми комерційного права; 4) Технічна допомога в здійсненні проектів правової реформи; 5) Регіональні та національні семінари з питань однакового комерційного права.

Найвідоміші конвенції:

- Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів (1974 р.);
- Конвенція ООН про морське перевезення вантажів (« Гамбурзькі правила», 1978 р.);
- Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (Віденська конвенція, 1980 р.);
- Конвенція ООН про міжнародні перевідні векселі й міжнародні прості векселі (1988 р.)
- Конвенція ООН про відповідальність операторів транспортних терміналів у міжнародній торгівлі (1992 р.).

Найбільш змістовною була Віденська конвенція про договори міжнародної купівлі-продажу товарів. Вона встановила єдині норми регулювання купівлі-продажу, що багато де в чому усунуло розходження в національних законодавствах.

Крім того, Комісією розроблено Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний торговельний арбітраж (1988 р.), Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародні кредитні перекази, Правовий порадак ЮНСІТРАЛ зі складання міжнародних контрактів на будівництво промислових об'єктів.

Комісія виконує свою роботу на щорічних сесіях, які проводяться по черзі через рік в Центральних установах Організації Об'єднаних Націй в Нью-Йорку та у Віденському міжнародному центрі у Відні. Комісія надає допомогу країнам, що розглядає питання про прийняття текстів правових актів. Секретаріат ЮНСІТРАЛ готовий надати технічну і консультативну допомогу державам, які можуть розглядати питання про прийняття одного з правових текстів, підготовлених Комісією. Комісія сприяє в підготовці фахівців в галузі права міжнародної торгівлі в наступних формах: національні та регіональні семінари з права міжнародної торгівлі; стажування.

Міжнародний торговельний центр був створений в 1964 році Генеральною угодою з тарифів і торгівлі (ГАТТ), що у підсумку Уругвайського

раунду було перетворено у Всесвітню торговельну організацію (ВТО). Виконуючи доручення ПРООН, Центр безпосередньо відповідає за здійснення фінансованих ПРООН проектів у країнах, що розвиваються, пов'язаних зі сприянням розвитку торгівлі. За своїм правовим статусом МТЦ є спільним допоміжним органом ВТО й ООН, що діє через ЮНКТАД. Як такий він являє собою напівавтономну організацію в рамках системи ООН. Членами є держави – члени ВТО і ЮНКТАД. Головна мета МТЦ – усунути дублювання й паралелізм у діяльності СОТ і ЮНКТАД по сприянню розвитку торгівлі в країнах, що розвиваються.

Функції:

-Розвиток структури заохочення торгівлі й стимулювання експорту в державному й приватних секторах.

-Забезпечення інформації про ринкові можливості для традиційних і нетрадиційних експортних товарів.

-Удосконалення імпорتنих операцій з метою оптимального використання дефіцитних ресурсів іноземної валюти шляхом використання ефективних методів керування в області імпорту.

-Навчання державних службовців, представників ділових кіл і викладачів технології експортно-імпорتنих операцій, зміцнення навчальних закладів, проведення досліджень і вдосконалення учбово-методичних матеріалів з питань зовнішньої торгівлі.

Структура

1. Загальна рада ВТО, Рада по торгівлі й розвитку ЮНКТАД.
2. Об'єднана консультативна група ЮНКТАД/ВТО по справах МТЦ/ОКГ.
3. Наради заступника генерального секретаря ЮНКТАД, заступника генерального директора ВТО й директора-виконавця МТЦ.
4. Секретаріат.

Джерела фінансування: регулярний бюджет МТЦ, що включає покриття видатків на діяльність штаб-квартири, таку як здійснення загальних досліджень і розробок з питань заохочення торгівлі й розширення експорту, а також загальних адміністративних видатків, утворюється за рахунок рівних внесків ООН і ВТО. Діяльність МТЦ по технічному співробітництву із країнами, що розвиваються, і країнами з перехідною економікою фінансується за рахунок внесків ПРООН, міжнародних організацій і добровільних внесків. Робочі програми фінансуються Глобальним трастовим фондом (1995 р.), витрата якого регулярно перевіряється консультативним комітетом, що звітує перед Об'єднаною консультативною групою по справах МТЦ.

Форми діяльності:

1. Розвиток ринку продуктів.
2. Розвиток послуг, пов'язаних з торгівлею.
3. Торговельна інформація.
4. Підготовка кадрів.
5. Міжнародне керування в сфері попиту та пропозиції.
6. Визначення потреби й планування заходів, спрямованих на стимулювання торгівлі.

Ці напрями діяльності МТЦ були визначені резолюцією ЕКОСОП у 1973р.

Розвиток ринку продуктів передбачається здійснити за рахунок підвищення якості товарів, підтримки експорту (особливо приватного сектору), його диверсифікації. Надання послуг по техніці торгівлі також спрямоване, насамперед, на приватний сектор. Значна увага приділяється утворенню національної системи інформації по товарах, послугах, ринках і торговельній діяльності підприємств та організацій; кожна країна повинна мати таку систему. Для успішного прориву на міжнародні ринки країна, що розвивається, має потребу в кадрах фахівців. Для цього МТЦ сприяє їх підготовці в національних навчальних закладах (надання стипендій тощо), організує практичне навчання на торговельних підприємствах. МТЦ розробляє і втілює національні й регіональні програми розвитку торгівлі, надає консультації з розробки національної зовнішньоторговельної політики. Особлива увага в діяльності МТЦ приділяється найменш розвиненим країнам. В 1995 р. була прийнята програма технічної допомоги під назвою «Технічне співробітництво для Африки в рамках багатосторонньої торговельної системи на базі Уругвайського раунду». Вона спрямована на посилення конкурентоспроможності найменш розвинених африканських країн.

Проекти в області технічного співробітництва здійснюються на прохання відповідних урядів у всіх частинах світу, що розвивається, на національному, регіональному й міжрегіональному рівнях. Послуги, що надаються МТЦ, доступні для всіх країн, що розвиваються. Вони включають публікації про сприяння торгівлі, розширенні експорту, міжнародному маркетингу, імпортних операціях, підготовці фахівців із зовнішньої торгівлі, послуги в області торговельної інформації й статистики. МТЦ координує свою діяльність із рядом міжнародних організацій, особливо з тими, які входять у систему ООН. Одним з основних напрямів діяльності Центру є надання торговельної інформації. Служба інформації надає консультації з питань створення, функціонування та вдосконалення роботи регіональних і субрегіональних служб торговельної інформації, що охоплюють усі аспекти торговельної інформації та використовують технологію електронної обробки даних. Друкуються довідники та бібліографії, огляди ринку, товарні довідники монографії, навчальні матеріали тощо. Статистична інформація Центру розміщується на CD-ROM і в Internet.

В 1991 році Об'єднана консультативна група затвердила наступні глобальні пріоритети, охарактеризовані як питання універсального значення, які повинні враховуватися у всій діяльності МТЦ: 1) сприяння торгівлі з метою скорочення вбогості, включаючи стимулювання експорту продукції сільських районів; 2) найменш розвинені країни; 3) торговельне й економічне співробітництво « Південь-Південь» між країнами, що розвиваються; 4) участь жінок у розвитку торгівлі; 5) розвиток підприємництва в області експорту; 6) облік екологічних факторів у процесі розвитку експорту; 7) розвиток людських ресурсів.

Література

Гайдуков Л. Ф., Кремень В. Г. та ін. Міжнародні відносини та зовнішня

політика: 1980 – 2000 роки // К.: Либідь. 2001. – 621 с.

Лебедева М.М. Мировая политика: Учебник / М.М.Лебедева. – М.: Аспект Пресс, 2006.

Напрямки діяльності ООН

Уманець О.О.

*І курс, група МВ-18003Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

У напрямках діяльності ООН варто роздивлятися напрямки діяльності не ООН у цілому, а роздивлятися повноваження і діяльність кожного із них.

Генеральна Асамблея ООН має широкі повноваження. Генеральна Асамблея ООН уповноважена розглядати загальні принципи співробітництва в справі підтримки міжнародного миру і безпеки, у тому числі принципи, що визначають роззброювання і регулювання озброєнь. Генеральна Асамблея ООН також уповноважена обговорювати будь-які питання, що ставляться до підтримки міжнародного миру і безпеки, поставлені перед нею будь-якими державами. Вона також організує дослідження і складає рекомендації з метою сприяння співробітництву в економічній, соціальній, культурній областях, в області освіти, охорони здоров'я, сприяє здійсненню прав людини й основних свобод для усіх, без розходження раси, статі, мови та релігії.

Рада Безпеки ООН- головний постійно існуючий політичний орган ООН, на який, відповідно до Статуту ООН, покладена головна відповідальність за підтримку міжнародного миру і безпеки. Рада наділена широкими повноваженнями в справі мирного врегулювання міжнародних суперечок, недопущення військових сутичок між державами, припинення актів агресій й інших порушень миру і відновлення міжнародного миру.

Економічна і Соціальна Рада ООН (ЕКОСОС) також є одним із головних органів ООН. На ЕКОСОС покладені широкі різноманітні функції координації і розвитку співробітництва держав із різноманітним соціальним ладом в таких важливих економічних і соціальних областях їхніх взаємовідносин, як економічний розвиток, світова торгівля, індустріалізація. ЕКОСОС повинна служити центральним форумом для обговорення міжнародних економічних і соціальних проблем глобального і міжгалузевого характеру і виробітку рекомендацій у відношенні політики по цих проблемах.

Рада по Опіці ООН уповноважена розглядати звіти надані владою, що управляє відповідною територією, приймати петиції і розглядати їх. Вона також розробляє анкету щодо політичного, економічного і соціального прогресу, а також прогресу в області освіти.

Міжнародний суд ООН це головний судовий орган ООН. Відповідно до Статті 38 Статуту Міжнародний Суд застосовує: міжнародні конвенції і договори; міжнародний порядок; загальні принципи права, визнані цивілізованими націями; судові рішення і доктрини найбільш кваліфікованих спеціалістів у якості допоміжного засобу для визначення правових норм.

Секретаріат ООН це орган ООН, покликаний обслуговувати роботу

інших органів ООН. Секретаріат ООН виконує адміністративно-технічні функції ООН.

Література

- Навчальний посібник “Міжнародне публічне право” А.І.Дмитрієв, В.І.муравйов /2000.
- Основні відомості про Організацію Об’єднаних Націй. Видавництво «Юридична література», 1995.
- Підручник «Міжнародне право» Лукашук І.І., 1997.

Проблеми ООН на сучасному етапі

Цибуля С.О.

*Студентка 1 курсу, група МВ-18001Б, спеціальність « Міжнародні відносини».
Національний університет біоресурсів і природокористування України.
Науковий керівник: Асатуров С. К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів та природокористування України.*

Загальна характеристика функцій ООН

Організація, яка має мети такого масштабу, як ООН, неминуче **стикається у своїй діяльності з серйозними труднощами і проблемами.** Будучи центром політичного і почасти правового регулювання міжнародних відносин, ООН об’єктивно відображає всі протиріччя сучасного світу. Не слід забувати, що при всій своїй автономності та самодостатності Організація є все-таки похідним (вторинним) суб’єктом, на якого великий вплив робить політика окремих держав. Іншими словами, ООН – продукт сучасної епохи з усіма її характеристиками і тенденціями – часом досить непростими.

Більшість вчених і політиків в цілому позитивно оцінюють багаторічну діяльність ООН, спрямовану на підтримку миру і досягнення соціального прогресу. Загальнопризнанна велика роль Організації в справі деколонізації і ліквідації апартеїду, роззброєння, нерозповсюдження ядерної зброї, затвердження примату права в міжнародних відносинах. Однак в наші дні ООН стикається з серйозними труднощами.

1. Основні групи проблем функціонування ООН.

Всі проблеми, з якими стикається у своїй діяльності ООН, умовно можна розділити на зовнішні і внутрішні. Перша група проблем стосується ролі і місця Організації в світовому співтоваристві, ефективності використовуваних їй механізмів підтримання міжнародного миру і безпеки. Друга група проблем пов’язана зі структурою Організації і всієї системи ООН, а також зі статусом і взаємодією окремих елементів цієї системи. Зрозуміло, що **внутрішні і зовнішні** проблеми ООН тісно пов’язані один з одним і, до певної міри, взаємно обумовлені.

2. Найактуальніша проблема ООН, Рада Безпеки.

Очевидно, що найактуальнішою проблемою функціонування ООН на сучасному етапі є **невідповідність передбаченої Статутом системи голосування в Раді Безпеки нинішнім політичним реаліям.** Створений після Другої світової війни механізм узгодження волі кількох великих держав відбивав розклад сил того часу, точніше – тієї епохи. Як це не парадоксально,

але біполярний світ з його конфронтацією більше відповідав юридичній балансу сил і можливостей. Тому таке відверте ігнорування найважливіших статутних норм самими ж членами Ради Безпеки аж до кінця ХХ століття було неможливим. Сьогодні, через 60 років після утворення ООН, доводиться констатувати, що у неї немає скільки-небудь дієвих механізмів забезпечення безпеки, коли загроза виходить від тих держав, на яких лежить основна відповідальність за її підтримку. ООН виявляється безсилою перед тенденцією до світового гегемонізму.

3. Три основні проблеми Ради Безпеки в ООН.

А). По-перше, як уже сказано, він **не має скільки-небудь дієвих важелів впливу на держави**, які є постійними членами Ради Безпеки. У випадках, коли вони самі порушують Статут ООН, Рада Безпеки виявляється юридично неспроможним для того, щоб застосувати відповідні заходи. В результаті виявляється під загрозою виконання головного завдання ООН – підтримання міжнародного миру і безпеки.

Б). По-друге, **практика здійснення примусових дій з використанням багатонаціональних збройних сил** різко розходиться з механізмом, який замислювався при підготовці і прийнятті Статуту ООН. Фактично, зараз від імені ООН військові операції здійснюються окремими державами. Така можливість передбачена статтею 48 Статуту, однак її слід розглядати швидше як резервної, на що вказує зміст статей 42-47, які прямо наділяють Рада Безпеки правом безпосередньо керувати застосуванням сили. Проте Рада Безпеки пішов шляхом делегування своїх статутних повноважень окремим країнам, що спотворює колективну волю держав-засновників ООН. Прямим наслідком сформованої практики стали, на наш погляд, дії США в Афганістані і Іраку, а також дії НАТО в Югославії. Нездатність ООН організувати застосування сили для виконання своїх же рішень призвела до того, що з'явився альтернативний, не передбачений міжнародним правом механізм.

В). По-третє, не перший рік виникає питання про **правомірність кількісного і «якісного» складу Ради Безпеки**. Якщо двадцять-тридцять років тому можна було пояснити особливі привілеї Великобританії, Китаю, СРСР (Росії), США і Франції їх ядерним статусом, то сьогодні ядерною зброєю де-факто володіють ще ряд держав, а деякі стоять на порозі його створення. У них, таким чином, з'являються всі підстави претендувати на постійне членство в Раді Безпеки. Якщо ж враховувати не тільки військово-політичний, а й економічний потенціал держав, то нинішній вплив на світові процеси Німеччини або Японії нітрохи не менше, ніж Великобританії і Франції. Нарешті, **відсутність серед постійних членів Ради Безпеки африканських і латиноамериканських держав також може бути витлумачено як певна дискримінація**.

У зв'язку з цим в доктрині міжнародного права існує точка зору, згідно з якою позиція Ради Безпеки все частіше розходиться з позицією самої ООН, підтримуваної більшістю її членів. Тому цілком справедливо виглядають пропозиції про збільшення числа постійних членів Ради, що дозволить зробити цей орган більш представницьким. З іншого боку, це рішення буде безглуздом,

якщо не вирішити дві раніше названі проблеми.

4. Розширення юрисдикції Міжнародного Суду.

Інша актуальна проблема системи ООН – розширення юрисдикції Міжнародного Суду. Незважаючи на те, що його авторитет в світі досить високий, він до цих пір не став по-справжньому ефективним механізмом вирішення міжнародних суперечок. Основна причина цього – факультативна юрисдикція Суду, що передбачає право держав не передавати суперечки зі своєю участю на його розгляд. Як показує практика, найбільшу кількість застережень при підписанні міжнародних угод роблять державами щодо положень, що стосуються механізму вирішення спорів. Слід визнати: **існує об'єктивна суперечність між розширенням повноважень міжнародних судових органів (у тому числі Міжнародного Суду ООН) і суверенітетом держав-членів світової спільноти.** Сьогодні міжнародне право лише рекомендує державам якомога частіше вдаватися до послуг Міжнародного Суду, і держави не дуже охоче це роблять. Особливо це стосується великих держав, які апоріорі заперечують будь-яку зовнішню владу над собою. Звісно ж, що поширення юрисдикції Міжнародного Суду на всі міжнародні суперечки сприяло б зміцненню міжнародної законності. Тільки після цього необхідно буде вирішувати таку задачу: створення чіткого механізму примусового виконання його рішень усіма державами без винятку. У Декларації тисячоліття в якості однієї з цілей названо забезпечення виконання державами-членами рішень Міжнародного Суду, на виконання Статуту Організації Об'єднаних Націй, з будь-яких справ, сторонами яких вони є.

5. Бюджетні питання ООН.

Певні проблеми в діяльності ООН пов'язані з бюджетними питаннями. Ясно, що ефективність роботи ООН безпосередньо залежить від кількості наявних нею коштів. **Чим більше у Організації буде грошей, тим більше у неї буде можливостей для реалізації своїх статутних цілей.** Разом з різними програмами і проектами Організації її бюджет (він затверджується один раз на два роки) становить понад 2,5 мільярда доларів США. Крім того, окремий бюджет у миротворчих операцій ООН (в 1995 році склав рекордну суму в 2,8 мільярда доларів). При цьому внески кожної держави в бюджет ООН визначаються рівнем його економічного розвитку (так званий «принцип платоспроможності») і фіксуються в спеціальній шкалі. Приблизно чверть зазначеної суми вносять США (які, втім, є найбільшим боржником Організації), близько 10% – Німеччина, більше 11% – припадає на частку Великобританії і Франції. За деякими даними, США фінансують до 30% витрат на всі миротворчі операції, що проводяться під егідою Організації. Ще більш велика частка розвинених держав в бюджеті спеціалізованих установ ООН – там вона доходить до 70%. Таким чином, незалежність самої ООН певною мірою спирається на платоспроможність кількох великих держав. Звідси сам собою напрошується питання про те, в якому ступені ООН може бути об'єктивною, коли справа стосується інтересів даної категорії країн.

Незважаючи на те, що персонал ООН при виконанні своїх обов'язків повинен бути абсолютно незалежний (стаття 100 Статуту), принцип «Хто

платить, той і замовляє музику» має в діяльності ООН певне місце.

До сказаного необхідно додати і той факт, що близько **40% держав є боржниками ООН, не виконуючи належним чином свої статутні фінансові зобов'язання перед Організацією**. Що стосується Республіки Казахстан, то вона регулярно сплачує членські внески і жодного разу не втрачала в ООН права голосу. Спочатку внесок Казахстану як одного з правонаступників колишнього СРСР дорівнював 0,35% бюджету ООН, згодом він був знижений до 0,19%.

6. Проблема національного складу персоналу ООН.

До питання про **неупередженість ООН примикає проблема національного складу її персоналу**. Велика частина входять в систему ООН структур розташована в США і державах Західної Європи. Відповідно, громадяни цих держав частіше за інших приймаються на роботу в Секретаріат і різні допоміжні органи Організації. Як показує практика, майже всі кадри керівної ланки мають громадянство європейських країн. У цьому криється одна з причин кілька упередженої політики ООН, орієнтованої при вирішенні серйозних питань на інтереси відповідних держав. Якщо врахувати, що більше половини співробітників персоналу ООН мають безстрокові контракти, стає ясно, що однобока кадрова політика в поєднанні з поганою ротацією кадрів стає серйозною проблемою. Імунітети офіційних осіб Організації не завжди є гарантією їх повної об'єктивності.

Рада Безпеки ООН

Шабельник А.А.

*І курс, група МВ-18003Б, спеціальність «Міжнародні відносини»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Науковий керівник: Асатуров С.К., к.і.н., доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Рада Безпеки відповідає за підтримання миру та безпеки у відносинах між країнами членами ООН.

Рада Безпеки ООН має право приймати обов'язкові рішення, щоб урядові делегації країн погодилися їх втілити, відповідно до положень Статуту ООН (стаття 25).

Рада Безпеки складається з 15 держав-членів.

П'ять постійних членів Ради мають право на «вето» над основними питаннями.

Голову Ради Безпеки ООН призначають за алфавітом кожен місяць.

До складу Ради входять 15 країн-членів – 5 постійних і 10 непостійних. Відповідні поправки в Статут ООН були внесені 17 грудня 1963 року резолюцією ГА ООН 1995 (XVIII) (до цього в Раду входило лише 6 непостійних членів).

Рада Безпеки уповноважена «розслідувати будь-який спір чи будь-яку ситуацію, яка може спричинити міжнародні зіткнення чи викликати спір або будь-яку іншу ситуацію, для визначення того, чи не може продовження цього спору чи ситуації загрожувати підтримці міжнародного миру і безпеки».

РБ ООН «визначає існування будь-якої загрози миру, будь-якого порушення миру чи акту агресії і робить рекомендації чи вирішує які заходи слід застосувати для підтримки і відновлення міжнародного миру та безпеки».

Рада має право застосовувати примусові заходи до держав, які порушують міжнародний мир і безпеку.

Стаття 25 Статуту ООН говорить: «Члени Організації погоджуються, відповідно до цього Статуту, підкорятися рішенням Ради Безпеки і виконувати їх».

Рішення РБ є обов'язковими для всіх держав, оскільки членами ООН на сьогодні є майже всі загально визнані держави Земної кулі. При цьому всі інші органи ООН можуть ухвалювати тільки рекомендаційні рішення.

Кожен член Ради має один голос.

Для прийняття рішень з питань діяльності ООН потрібно дев'ять голосів, включаючи голоси всіх п'яти постійних членів Ради.

Це і є так зване правило однакості великих держав, або право вето.

Всі п'ять постійних членів вдавалися в різні часи до права вето.

Якщо постійний член не підтримує рішення, але не хоче блокувати його прийняття, він не голосує проти, а утримується при голосуванні.

Як правило, рішення РБ ООН оформляються у вигляді резолюцій.

Література

• *Мартинюк А. Ю.* Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2012. – Т. 9 : Прил – С. – С. 90. – ISBN 978-966-00-1290-5.

• *В. Бруз.* Рада Безпеки ООН // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. / Редкол.:Л. В. Губерський (голова) та ін. – К.:Знання України, 2004 – Т.2 – 812с. ISBN 966-316-045-4

• *В. Бруз.* Рада Безпеки ООН // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – с.615